

Ársreikningur samstæðu

- fyrir árið 2015

EFNISYFIRLIT

	bls.
Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	7
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	8
Efnahagsreikningur samstæðunnar	9
Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar	10
Yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar	11
Skýringar við samstæðureikninginn	13
5 ára yfirlit	79
Viðauki (óendurskoðaður)	80

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2015 samanstendur af ársreikningi Arion banka hf. („bankans“) og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Horfur í rekstri

Allmikill þróttur var í hagkerfinu 2015. Hagvöxtur á fyrstu níu mánuðum ársins nam 4,5% og tóku bæði fjárfesting og einkaneysla vel við sér. Atvinnuleysi samkvæmt opinberum tölum nam 1,9% í lok árs samanborið við 4,3% árið áður. Þá jókst verðbólga lítillega á árinu, ársverðbólga stóð í 2% í desember, en var engu að síður fyrir neðan verðbólguarkmið Seðlabanka Íslands. Horfur í íslensku efnahagslífi eru fremur jákvæðar. Nýjasta spá Greiningardeildar Arion banka, frá október 2015, gerir ráð fyrir að hagvöxtur verði 4,1% á árinu 2016 og 3,1% árið 2017. Búist er við að meðal atvinnuleysi lækki lítillega, verði í kringum 4% árið 2016 og 3,7% 2017. Mest eftirspurn eftir vinnuafli verður í ferðamanna- og byggingariðnaði. Í janúar færði Greiningardeild bankans verðbólguþspá sína niður á við og spáir nú að meðalverðbólga ársins 2016 verði 2,3% en verði öllu meiri árið 2017, eða 3,5%. Áætlun stjórnvalda að aflétta fjármagnshöftum hefur fram til þessa gengið í takt við væntingar. Íslenskir dómstólar hafa samþykkt stöðugleikaframlög föllnu bankanna og íslenska ríkið hefur nú þegar fengið hluta þessara framlaga frá búunum og verða þær eignir nýttar til að greiða niður opinberar skuldir. Uppboð á krónum fyrir gjaldeyri verður að líkindum haldið á vormánuðum og í framhaldinu verða heimildir til fjármagnsflutninga til og frá landinu rýmkaðar fyrir íslenskt efnahagslíf. Matsfyrirtækið Standard & Poor's uppfærði nýlega lánshæfiseinkunn íslenska ríkisins í BBB+ með stöðugum horfum. Á sama tíma breytti matsfyrirtækið horfum á BBB- lánshæfiseinkunn Arion banka úr stöðugum í jákvæðar. Gert er ráð fyrir að lánshæfiseinkunnir bæði íslenska ríkisins og Arion banka hækki enn frekar á næstu misserum, þegar áhrif afléttinga hafta koma í ljós og lækkun opinberra skulda raungerist.

Arion banki er leiðandi tengslabanki á íslenskum fjármálamarkaði. Bankinn hefur afar sterka stöðu á öllum tekjusviðum sem eru viðskiptabankasvið fyrirtækjasvið, eignastýring og fjárfestingarbankasvið. Bankinn á að auki dótturfélög sem auka þjónustuframboð hans og eru mikilvægur hluti af samstæðunni. Helstu dótturfélög eru Valitor, sem er leiðandi á sviði færsluhirðingar og greiðslumiðlunar á íslenskum markaði og er einnig með starfsemi á Norðurlöndum og í Bretlandi. Bankinn á einnig Stefni, sem er stærsta sjóðastýringafyrirtæki á Íslandi og Okkar líf, sem er næststærsta líftryggingafélag Íslands.

Árið 2015 markaði þáttaskil í rekstri Arion banka því þá lauk að mestu sölu á beinum og óbeinum eignarhlutum í félögum sem tekin voru yfir í tengslum við endurskipulagningu á skuldum viðskiptavina. Arion banki seldi hluti í þremur félögum í tengslum við skráningu þeirra á Nasdaq á Íslandi á árinu. Félögin sem um ræðir voru Reitir fasteignafélag hf., Eik fasteignafélag hf. og Síminn hf. Arion banki sá um skráningu félaganna í Kauphöll en þetta voru einu nýju skráningar félaga í Kauphöll hér á landi á árinu. Þá var töluverður hluti af óbeinum eignarhluta bankans í Refresco Gerber seldur á árinu, í tengslum við skráningu félagsins á Euronext markaðinn í Amsterdam. Í lok ársins seldi bankinn einnig eignarhlut sinn í Klakka ehf. og í janúar 2016 var tilkynnt um sölu dótturfélagsins BG12 slhf. á 46% eignarhluta í Bakkavör Group Ltd.

Arion banki hefur ekki farið varhluta af því ástandi sem nú ríkir á alþjóðlegum olíumarkaði en bankinn hafði lánað nokkra fjárhæð til þjónustufyrirtækja í þessum iðnaði. Heildarumfang þessara lána var innan við 1% af lánum til viðskiptavina og hefur bankinn fært viðeigandi varúðarniðurfærslu vegna þeirra.

Ein af þeim tillögum sem kröfuhafar Kaupþings og ráðgjafar þeirra gerðu stjórnvöldum í tengslum við kynningu á afnámi hafta var að innstæður Kaupþings í erlendum myntum hjá Arion banka yrði breytt í langtímafjármögnun í formi EMTN skuldabréfaútgáfu og að Kaupþing myndi kaupa á nafnvirði lán Seðlabanka Íslands til Arion banka í erlendum myntum og því yrði einnig breytt í langtímafjármögnun á sama formi. Ofangreind tillaga varð að veruleika nú í janúar þegar Arion banki og Kaupþing undirrituðu samninga sem kveða á um útgáfu Arion banka á skuldabréfi innan EMTN fjármögnunarramma bankans að fjárhæð 747 milljónir bandaríkjadollara (97 ma.kr.). Skuldabréfið er til 7 ára, en er uppgreiðanlegt á vaxtagjalddögum fyrstu tvö árin. Skuldabréfið ber fljóttandi LIBOR vexti að viðbættu 2,6% álagi fyrstu tvö árin og mun vaxtaálagið að þeim tíma liðnum taka mið af markaðskjörum. Útgáfa skuldabréfsins tryggir langtíma fjármögnun Arion banka í erlendri mynt.

Þann 22. janúar 2016 gaf fjármálastöðugleikaráð út tilmæli til FME um að kveða á um eiginfjárouka sem krefur Arion banka um 8,5% eiginfjárouka á fyrsta ársfjórðungi 2017 komi til þess að tilmælin taki gildi. Arion banki uppfyllir nú þegar þær kröfur sem settar eru fram í Pillar 2 ásamt kröfum um eiginfjárouka og því eru ekki taldar líkur á að bankinn muni þurfa að auka eiginfjárgrunn sinn enn frekar á komandi árum.

Efnahagur bankans er afar traustur, sem endurspeglast í vogunarhlutfalli upp á 16,7%, sjá nánar í skýringu 45. Lausafjárstaða bankans var einnig sterk í lok ársins og lausafjárhlutfallið var 134%. Allar forsendur eru til staðar fyrir bankann að bjóða viðskiptavinum sínum fyrsta flokks þjónustu sem snýr að einstaklingum, fyrirtækjum, eignastýringu og fjárfestingarbankastarfsemi.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Starfsemi á árinu

Hagnaður ársins nam 49.679 milljónum króna og nam eigið fé samstæðunnar 201.894 milljónum króna í lok árs. Eiginfjárlutfall samstæðunnar reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki var 24,2% og eiginfjárbáttur A var 23,4% sem er vel umfram kröfur sem Fjármálaeftirlitið gerir og ákvæði í lögum. Lausafjárstaða bankans var einnig sterk í lok ársins og vel yfir lögbundnum lágmarkum.

Eitt af meginverkefnum Arion banka á undanförunum árum hefur verið að auka gæði lánasafns og draga úr vægi vandræðalána. Þetta hefur skilað árangri enda er dreifing lána á milli einstaklinga og fyrirtækja góð og hlutfall vandræðalána hefur lækkað í 2,4% úr 4,4% í árslok 2014.

Rekstur samstæðunnar á árinu 2015 einkenndist mjög af einskíptis atburðum en þar vegur þyngst sala á eignarhlutum í Reitum fasteignafélagi hf., Eik fasteignafélagi hf., Símanum hf., og Refresco Gerber. Þá var eignarhlutur samstæðunnar í Bakkavor Group Ltd. uppreiknaður í árslok en gengið var frá sölu á þeim eignarhlut í byrjun árs 2016. Grunnrekstur stendur styrkum fótum og er bankinn vel fjármagnaður. Hreinar vaxtatekjur jukust um 11,4% frá árinu 2014. Hreinar þóknatekjur hækka milli ára eða um 8,8% og nær sú hækkun til allra þátta starfseminnar. Hreinar fjármunatekjur nema 12.844 m.kr. og vegur þar þyngst söluhagnaður og virðisbreyting vegna eignarhlutar í Refresco Gerber og uppreikningur á eignarhlut í Reitum fasteignafélagi hf. og Símanum hf. í kjölfar skráningar félaganna á Nasdaq Íslandi en þess utan var ágæt afkoma af bæði hluta- og skuldabréfasafni bankans.

Stjórn bankans leggur til að hagnaður ársins verði færður meðal eiginfjár og að enginn arður verði greiddur á árinu 2016 vegna uppgjörsársins 2015.

Í nóvember tilkynntu Visa Inc. og Visa Europe Ltd. um samning sem kveður á um kaup Visa Inc. á Visa Europe Ltd. Arion banki er hlutaðeigandi í Visa Europe Ltd. í gegnum dótturfélag sitt Valitor Holding hf. Viðskiptin eru háð samþykki yfirvalda og lokum áfrýjunarferlis, en gert er ráð fyrir að gengið verði frá viðskiptunum á öðrum ársfjórðungi 2016. Vænt hlutdeild samstæðunnar í sölu á Visa Europe Ltd. er metin 2.903 m.kr. að teknu tilliti til áætlaðra skattaáhrifa og skilyrtrar greiðslu til Landsbankans hf., sem samið var um við kaup Arion banka á 38% eignarhlut í Valitor Holding hf. af Landsbankanum hf. á árinu 2014, sjá nánar í skýringu 34.

Samruni AFL - Sparisjóðs og Arion banka var samþykktur af FME þann 15. október og tók gildi þann dag. Arion banki mun bjóða vandaða alhliða bankaþjónustu til fyrrum viðskiptavina sparisjóðsins og ætlar að vera virkur þátttakandi í viðskiptalífínu á svæðinu.

Megin breyting á efnahagsreikningi á árinu er tengd fjármögnun bankans, þ.e. útgáfu skuldabréfa og aukningu á innlánnum frá viðskiptavinum í kjölfar tímabundinnar lækkunar í árslok 2014. Þessi aukning endurspeglar eign megin með hækkun á lausafé og lánnum til viðskiptavina. Lán til viðskiptavina jukust um 32.842 m.kr. á árinu. Aukninguna má einkum rekja til nýrra lánveitinga til fyrirtækja í fasteignaviðskiptum. Í apríl greiddi bankinn arð til hluthafa að fjárhæð 12.809 m.kr.

Í byrjun mars gaf Arion banki út skuldabréf að upphæð 300 milljónir evra eða sem nemur um 45 milljörðum íslenskra króna. Skuldabréfin eru til þriggja ára og bera fasta vexti og voru seld til um 100 fjárfesta. Skuldabréfaútgáfan er sú stærsta sem íslenskur banki hefur ráðist í undanfarin ár og markaði tímamót í aðgengi íslenskra banka að erlendum fjármálamörkuðum síðan 2008.

Í lok júní lauk Arion banki skuldabréfaútgáfu í norskum krónum. Samtals voru gefin út skuldabréf fyrir 500 milljónir norskra króna eða sem nemur 8 milljörðum íslenskra króna til fimm ára. Í nóvember var útgáfan stækkuð í 800 milljónir eða um 300 milljónir norskra króna. Skuldabréfin bera fljótandi NIBOR vexti að viðbættu 2,95% vaxtaálagi. Samhliða skuldabréfaútgáfunni keypti Arion banki til baka NOK 260 milljónir af skuldabréfaútgáfu frá árinu 2013. Arion banki hafði áður keypt NOK 59 milljónir, og hefur bankinn samtals keypt NOK 319 milljónir til baka af NOK 500 milljón króna útgáfu frá árinu 2013.

Á árinu greiddi Arion banki til baka samtals um 20 milljarða króna af um 30 milljarða króna víkjandi láni frá ríkissjóði. Lánið var veitt í upphafi árs 2010 í tengslum við endurfjármögnun bankans.

Arion banki hélt áfram útgáfu sinni á sértryggðum skuldabréfum sem tryggð eru samkvæmt lögum nr. 11/2008 um sértryggð skuldabréf. Á árinu voru gefin út sértryggð skuldabréf fyrir 23,6 milljarða króna á innlendum skuldabréfmarkaði. Alls voru gefin út verðtryggð sértryggð skuldabréf fyrir 15 milljarða og óverðtryggð sértryggð skuldabréf fyrir 8,6 milljarða. Arion banki mun halda áfram að gefa út sértryggð skuldabréf með reglulegu millibili á árinu 2016.

Starfsmenn samstæðunnar voru í 1.147 stöðugildum í lok árs samanborið við 1.120 í lok árs 2014. Þar af voru 876 stöðugildi hjá bankanum en þau voru 865 í árslok 2014.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Samstæðan og eignarhald

Fyrir hönd kröfuhafa sinna fer Kaupþing ehf. með 87% hlut í Arion banka hf., í gegnum dótturfélag sitt Kaupskil ehf. Eigandi að 13% hlut í bankanum er íslenska ríkið og fer Bankasýsla ríkisins með eignarhlutinn fyrir hönd þess.

Í stjórn bankans eru sjö stjórnarmenn, fjórar konur og þrír karlar. Er kynjahlutfallið því í samræmi við lög sem kveða á um að fyrirtæki með starfsmenn fleiri en 50 skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn sé eigi lægra en 40%. Sex stjórnarmenn eru skipaðir af Kaupskilum ehf. og einn af Bankasýslu ríkisins.

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast viðskiptum hennar sem fjármálastofnun og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í að greina verulega áhættu, að gefa áhættuskuldbindingum töluleg gildi, að grípa til aðgerða til þess að takmarka áhættu og að vakta stöðugt áhættu. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka. Áhættustýringu samstæðunnar, uppbyggingu hennar og helstu áhættuþáttum er lýst í skýringum með ársreikningnum og hefst umfjöllunin í skýringu 41.

Stjórnarhættir

Stjórn Arion banka hf. hefur tileinkað sér góða stjórnarhætti og einsetur sér að stuðla að og styðja við ábyrga hegðun og fyrirtækjamenningu innan bankans til hagsbóta fyrir alla hagsmunaaðila. Arion banki hefur í því skyni sett yfirlýsingu um stjórnarhætti sem ætlað er að stuðla að opnum og traustum samskiptum stjórnar, hluthafa, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila, s.s. starfsmanna bankans og almennings. Þá hlaut bankinn í desember 2015 viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum.

Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda. Stjórn annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða mikils háttar. Ein af meginskyldum stjórnar Arion banka er að ráða bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Bankastjóri ræður framkvæmdastjórn. Undirnefndir stjórnar eru þrjár, endurskoðunar- og áhættunefnd, lánanefnd og starfskjaranefnd. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum auk eins sérfróðs aðila sem situr í endurskoðunar- og áhættunefnd.

Helstu hlutverk stjórnar, sem nánar eru tilgreind í starfsreglum stjórnar, eru m.a. að staðfesta stefnu bankans, hafa eftirlit með fjárreiðum og bókhaldi og að tryggja viðeigandi innra eftirlit. Stjórn tryggir að innan bankans starfi virk innri endurskoðunardeild, regluvarsla og áhættustýring. Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og starfar óháður öðrum deildum bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Innri endurskoðandi veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Regluvörður, sem heyrir beint undir bankastjóra, starfar sjálfstætt innan bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Helsta hlutverk regluvarðar er að fylgjast með að bankinn og starfsmenn hans hafi uppfyllt skyldur sínar er varðar lög um verðbréfavíðskipti og aðgerðir gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka.

Stjórnarháttum Arion banka er nánar lýst í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðunni www.arionbanki.is. Stjórnarháttayfirlýsingin byggir á lögum og reglum og viðurkenndum leiðbeiningum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur bankans er staðfestur af stjórn. Yfirlýsingin er gerð í samræmi við lög nr. 161/2002 um fjármála-fyrirtæki og leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, 5. útgáfu, útgefinni af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og Kauphöll Íslands í maí 2015. Stjórnarhættir bankans eru í samræmi við leiðbeiningarnar að örfáum tilvikum undanskildum, sem nánar eru tilgreind í stjórnarháttaryfirlýsingunni.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2015 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Það er álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar og sjóðstreymi á árinu 2015 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2015.

Ennfremur er það álit okkar að samstæðureikningurinn ásamt skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra gefi glögga mynd af þróun í rekstri og stöðu samstæðunnar og lýsi þeim megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Stjórn og bankastjóri Arion banka hf. hafa í dag fjallað um samstæðureikning bankans fyrir árið 2015 og staðfesta hann hér með undirritun sinni. Stjórn og bankastjóri leggja til að samstæðureikningurinn verði samþykktur á aðalfundi Arion banka hf.

Reykjavík, 24. febrúar 2016

Stjórn

Monica Caneman
Stjórnarformaður

Benedikt Olgeirsson

Guðrún Johnsen

Máns Höglund

Brynjólfur Bjarnason

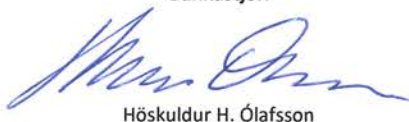

Kirstín P. Flygenring

Þóra Hallgrímsdóttir

Bankastjóri

Höskuldur H. Ólafsson

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og hluthafa Arion banka hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Arion banka hf. fyrir árið 2015. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar, efnahagsreikning samstæðunnar, yfirlit um breytingu á eigin fé samstæðunnar, yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og stjórnenda á ársreikningnum

Stjórn og stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda viðeigandi innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu samstæðuársreiknings, þannig að hann sé í megin atriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Einnig að tryggja að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á samstæðuársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í samstæðuársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á samstæðuársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð samstæðuársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Arion banka hf. á árinu 2015, efnahag hans 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar og bankastjóra

Í samræmi við ákvæði 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga, staðfestum við að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra sem fylgir ársreikningi þessum, veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.

Kópavogur, 24. febrúar 2016

Deloitte ehf.

Páll Grétar Steingrímsson
Endurskoðandi

Gunnar Þorvarðarson
Endurskoðandi

YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR Á ÁRINU 2015

	Skýring	2015	2014
Vaxtatekjur		54.546	50.872
Vaxtagjöld		(27.554)	(26.652)
Hreinar vaxtatekjur	6	26.992	24.220
Þóknatekjur		21.234	18.447
Þóknagjöld		(6.750)	(5.138)
Hreinar þóknatekjur	7	14.484	13.309
Hreinar fjármunatekjur	8	12.844	7.290
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	24	29.466	3.498
Aðrar tekjur	9	2.769	5.673
Rekstrartekjur		86.555	53.990
Laun og tengd gjöld	10	(14.892)	(13.979)
Annar rekstrarkostnaður	11	(13.304)	(13.063)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	12	(2.818)	(2.643)
Hrein virðisbreyting	13	(3.087)	2.135
Hagnaður fyrir skatta		52.454	26.440
Tekjuskattur	14	(3.135)	(4.679)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri		49.319	21.761
Afkoma af aflagðri starfsemi að fráðregnum skatti	15	360	6.833
Hagnaður		49.679	28.594
Önnur heildarafkoma			
Hreinn hagnaður af fjáreignum til sölu að fráðregnum skatti		2.903	-
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturfélaga í erlendri mynt	32	13	(5)
Hrein önnur heildarafkoma sem færast yfir rekstur á síðari tímabilum		2.916	(5)
Heildarafkoma		52.595	28.589
Hagnaður tilheyrir:			
Hluthöfum Arion banka hf.		44.884	28.465
Hlutdeild minnihluta		7.711	129
Heildarafkoma		52.595	28.594
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi			
Hagnaður og þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)	16	22,26	10,82

Skýringar á blaðsíðum 13 til 78 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

EFNAHAGSREIKNINGUR SAMSTÆÐUNNAR

31. DESEMBER 2015

Eignir	Skýring	2015	2014
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	17	48.102	21.063
Lán til lánastofnana	18	87.491	108.792
Lán til viðskiptavina	19	680.350	647.508
Fjármálagerningar	20-22	133.191	101.828
Fjárfestingareignir	22	7.542	6.842
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	24	27.299	21.966
Óefnislegar eignir	25	9.285	9.596
Skatteignir	26	205	655
Aðrar eignir	27	17.578	15.486
Eignir samtals		1.011.043	933.736
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	21	11.387	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	21	469.347	454.973
Fjárskuldir á gangvirði	21	7.609	9.143
Skattskuldir	26	4.922	5.123
Aðrar skuldir	28	49.461	47.190
Lántaka	21,29	256.058	200.580
Víkjandi lán	21,30	10.365	31.639
Skuldir samtals		809.149	771.524
Eigið fé			
Hlutfé og yfirverð hlutfjár	32	75.861	75.861
Varasjóðir	32	4.548	1.632
Óráðstafað eigið fé		112.377	83.218
Eigið fé hluthafa Arion banka		192.786	160.711
Hlutdeild minnihluta		9.108	1.501
Eigið fé samtals		201.894	162.212
Skuldir og eigið fé samtals		1.011.043	933.736

Skýringar á blaðsíðum 13 til 78 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á EIGIN FÉ SAMSTÆÐUNNAR Á ÁRINU 2015

	Hlutfé og yfirverð hlutfjár	Vara- sjóðir	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samts
Eigið fé 1. janúar 2015	75.861	1.632	83.218	160.711	1.501	162.212
Hagnaður	-	-	41.968	41.968	7.711	49.679
Önnur heildarafkoma	-	2.916	-	2.916	-	2.916
Heildarafkoma	-	2.916	41.968	44.884	7.711	52.595
Greiddur arður	-	-	(12.809)	(12.809)	-	(12.809)
Lækkun vegna kaupa á hlutdeild minnihluta	-	-	-	-	(104)	(104)
Eigið fé 31. desember 2015	<u>75.861</u>	<u>4.548</u>	<u>112.377</u>	<u>192.786</u>	<u>9.108</u>	<u>201.894</u>
Eigið fé 1. janúar 2014	75.861	1.637	62.591	140.089	4.858	144.947
Hagnaður	-	-	28.465	28.465	129	28.594
Önnur heildarafkoma	-	(5)	-	(5)	-	(5)
Heildarafkoma	-	(5)	28.465	28.460	129	28.589
Greiddur arður	-	-	(7.811)	(7.811)	-	(7.811)
Aukning í hlutdeild minnihluta vegna kaupa á dótturfélagi	-	-	-	-	10	10
Lækkun vegna kaupa á hlutdeild minnihluta	-	-	(27)	(27)	(3.496)	(3.523)
Eigið fé 31. desember 2014	<u>75.861</u>	<u>1.632</u>	<u>83.218</u>	<u>160.711</u>	<u>1.501</u>	<u>162.212</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 til 78 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI SAMSTÆÐUNNAR ÁRIÐ 2015

	2015	2014
Rekstrarhreyfingar		
Hagnaður	49.679	28.594
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé	(51.720)	(36.549)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	16.109	(4.608)
Innheimtar vaxtatekjur	41.178	45.020
Greidd vaxtagjöld*	(22.108)	(23.403)
Fenginn arður	7.954	875
Greiddur tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(4.499)	(6.545)
Handbært fé frá rekstri	<u>36.593</u>	<u>3.384</u>
Fjárfestingahreyfingar		
Kaup á hlutdeildarfélögum	(262)	(123)
Sala á hlutdeildarfélögum	17.148	4.603
Arður frá hlutdeildarfélögum	611	16
Kaup á dótturfélögum	-	(3.100)
Kaup á óefnislegum eignum	(790)	(603)
Kaup á varanlegum rekstarfjármunum	(711)	(1.866)
Sala á varanlegum rekstrarfjármunum	30	563
Fjárfestingahreyfingar	<u>16.026</u>	<u>(510)</u>
Fjármögnunarhreyfingar		
Greiðsla á víkjandi láni	(19.883)	-
Arðgreiðsla til hluthafa Arion banka	(12.809)	(7.811)
Kaup á hlutdeild minnihluta	(118)	(3.516)
Fjármögnunarhreyfingar	<u>(32.810)</u>	<u>(11.327)</u>
Breyting á handbæru fé	19.809	(8.453)
Handbært fé í ársbyrjun	91.715	99.683
Aukning á handbæru fé vegna samruna	-	9
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(1.524)	476
Handbært fé í árslok	<u>110.000</u>	<u>91.715</u>
Fjárfestinga- og fjármögnunarhreyfingar sem ekki hreyfa handbært fé		
Eignir fengnar með yfirtöku veða frá viðskiptavinum	2.768	1.617
Uppgjör lána og krafna með yfirtöku veða frá viðskiptavinum	(2.768)	(1.617)
Breytingar vegna sölu Landfesta		
Breyting á fjárfestingareignum	-	(23.131)
Breyting á hlutdeildarfélögum	-	7.242
Breyting á lántöku	-	14.769
Breyting á skattskuldum	-	1.120

* Meðal greiddra vaxta eru vextir færðir á innlán í árslok.

Skýringar á blaðsíðum 13 til 78 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

SKÝRINGAR VIÐ SJÓÐSTREYMISYFIRLIT SAMSTÆÐUNNAR ÁRIÐ 2015

	2015	2014
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé		
Hreinar vaxtatekjur	(26.992)	(24.220)
Hrein virðisbreyting	3.087	(2.135)
Tekjuskattur	3.135	4.679
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.818	2.643
Hreinn myntgengismunur	182	(813)
Hreinar tekjur af fjármálagerningum	(5.072)	(5.602)
Afskriftir og niðurfærslur	1.656	2.034
Hreinn hagnaður af hlutdeildarfélögum og matsbreytingar	(29.466)	(3.498)
Matsbreytingar fjárfestingareigna	(422)	(2.026)
Hreinn hagnaður af sölu eigna, annarra en fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	(360)	(6.833)
Aðrar breytingar	(286)	(778)
Rekstrar liðir sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar breytingar	(51.720)	(36.549)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum		
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(3.700)	52
Lán til lánastofnana að undanskildum bankareikningum	13.637	1.251
Lán til viðskiptavina	(29.588)	(7.488)
Fjármálagerningar og fjárskuldir á gangvirði	(23.655)	(4.626)
Fjárfestingareignir	54	3.425
Aðrar eignir	2.660	14.013
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	(11.266)	(5.094)
Innlán frá viðskiptavinum	19.704	(16.361)
Lántaka	53.070	6.785
Aðrar skuldir	(4.807)	3.435
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	16.109	(4.608)
Handbært fé í árslok		
Handbært fé og óbundin innlán	48.102	21.063
Kröfur á lánastofnanir	74.533	79.587
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(12.635)	(8.935)
Handbært fé í árslok	110.000	91.715

Skýringar á blaðsíðum 13 til 78 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

EFNISYFIRLIT

	bls.		bls.
Almennar upplýsingar	14	Aðrar eignir	38
Starfsþættir	16	Aðrar skuldir	38
Ársfjórðungsyfirlit	19	Lántaka	39
Skýringar við yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar		Vikjandi skuldir	39
Hreinar vaxtatekjur	20	Veðsettar eignir	40
Hreinar þóknatekjur	20	Eigið fé	40
Hreinar fjármunatekjur	21	Aðrar upplýsingar	
Aðrar rekstrartekjur	21	Lögfræðileg málefni	41
Starfsmenn og laun	21	Kaup Visa Inc. á Visa Europe Ltd.	42
Annar rekstrarkostnaður	23	Kaup á tryggingafélaginu Verði	42
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	23	Liðir utan efnahags	
Hrein virðisbreyting	23	Skuldbindingar	43
Tekjuskattur	24	Skuldbindingar vegna leigusamninga	43
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	24	Eignir í stýringu og vörslu	43
Hagnaður á hlut	24	Atburðir eftir lok reikningsskiladags	43
Skýringar við efnahagsreikning samstæðunnar		Tengdir aðilar	45
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	25	Áhættustýring	
Lán til lánastofnana	25	Áhættustýring	46
Lán til viðskiptavina	25	Útlánaáhætta	47
Fjármálagerningar	26	Markaðsáhætta	54
Fjáreignir og fjárskuldir	27	Lausafjár - og fjármögnunaráhætta	61
Þrepaskipting gangvirðis	29	Rekstraráhætta	67
Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	34	Eiginfjárstýring	67
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	35	Helstu reikningsskilaaðferðir	69
Óefnislegar eignir	36		
Skatteign og skattskuldir	37		

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ALMENNAR UPPLÝSINGAR

Arion banki hf., móðurfélagið, var stofnaður 18. október 2008 með heimilisfesti á Íslandi. Höfuðstöðvar Arion banka hf. eru að Borgartúni 19 í Reykjavík. Samstæðureikningur bankans fyrir árið sem lauk 31. desember 2015 hefur að geyma uppgjör móðurfélagsins og dótturfélaga þess (hér eftir nefnd samstæðan).

1. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og þannig samþykktur af stjórn og áritaður af endurskoðendum bankans. Samstæðureikningurinn er gefinn út bæði á íslensku og ensku og ef misræmi er á milli útgáfa þá gildir enska útgáfan.

Yfirlýsing um samræmi

Reikningsskilin eru samstæðureikningsskil og voru gerð í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Stjórn Arion banka hf. samþykkti ársreikning samstæðunnar og heimilaði til útgáfu þann 24. febrúar 2016.

Grundvöllur mats

Reikningsskilin eru unnin á grundvelli kostnaðarverðs nema í eftirfarandi tilfellum:

- veltufjáreignir og veltufjárskuldir eru metnar á gangvirði,
- fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði eru metnar á gangvirði,
- fjáreignir til sölu eru metnar á gangvirði;
- fjárfestingareignir eru metnar á gangvirði og
- fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi, eru færð á því verði sem reynist lægra af bókfærðu verði og gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Reikningsskilin eru sett fram í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru námundaðar að næstu milljón nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart Bandaríkjadollar var 130,08 og 141,28 gagnvart Evru (31.12.2014: USD 127,46 og EUR 154,28).

2. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og dragi ályktanir sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda í reikningsskilunum. Endanlegar niðurstöður gætu orðið aðrar en áætlanirnar gera ráð fyrir.

Áætlanir og undirliggjandi forsendur eru yfirfarnar með reglubundnum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem matið er yfirfarið og á hverju því tímabili í framtíðinni sem fyrir áhrifum verður.

Helstu óvissuþættir í áætlunum tengjast virðisrýrnun á lánnum til viðskiptavina og viðsnúningi á henni.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

3. Samstæðan

Hlutdeild í helstu dótturfélögum þar sem Arion banki hefur bein áhrif í árslok

	Starfsemi	Mynt	Eignarhlutur	
			2015	2014
AFL - sparisjóður, Aðalgötu 34, Siglufirði	Bankastarfsemi	ISK	-	99,3%
Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund, Borgartúni 19, Reykjavík	Bankastarfsemi	ISK	100,0%	100,0%
BG12 slhf., Katrínartúni 2, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	62,0%	62,0%
EAB 1 ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Eignabjarg ehf., Borgartún 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	-	100,0%
Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Grófinni 1, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	100,0%	100,0%
Kolfell ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	68,9%	68,9%
Okkar líftryggingar hf., Laugavegi 182, Reykjavík	Líftryggingar	ISK	100,0%	100,0%
Stefnir hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignastýring	ISK	100,0%	100,0%
Valitor Holding hf., Dalshrauni 3, Hafnarfirði	Greiðslulausnir	ISK	100,0%	98,8%

Bankinn jók við eignarhlut sinn í AFL - sparisjóði á árinu og í september var sjóðurinn kominn í 100% eigu bankans. Í október var sjóðurinn sameinaður bankanum.

Eignabjargi ehf. var slitið í árslok 2015, eftir sölu á eignarhlut í Reitum fasteignafélagi ehf. á árinu 2015, sjá skýringu 24.

Á árinu 2015 jók bankinn við eignarhlut sinn í Valitor Holding hf. og á félagið að fullu í árslok.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

STARFSÞÆTTIR

Starfsþáttayfirlit samstæðunnar byggir á starfsþáttum samstæðunnar í takt við uppbyggingu stjórnunar og innri upplýsingagjafar. Afkoma rekstrarþátta er metin á grundvelli hagnaðar fyrir skatta. Í landfræðilegu skiptingunni eru tekjur starfsþátta byggðar á landfræðilegri staðsetningu viðskiptavinar.

Verðlagning á viðskiptum milli starfsþátta ákvarðast eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Starfsþættir greiða vexti til fjárstýringar og fá greidda vexti þaðan líkt og um ótengda aðila væri að ræða til að endurspeglar ráðstöfun fjármagns, kostnað við fjármögnun og viðeigandi áhættuálag.

Starfsþættir

Samstæðan samanstendur af sex megin starfsþáttum:

Eignastýringarvið skiptist í eignastýringu fagfjárfesta, einkabankþjónustu, fjárfestingarþjónustu og rekstur lífeyrissjóða. Eignastýring Arion banka stýrir fjármunum fyrir hönd viðskiptavina samkvæmt fyrirfram ákveðinni fjárfestingarstefnu hvers og eins. Jafnframt annast sviðið sölu á sjóðum Stefnis hf. til einstaklinga, fyrirtækja, stofnana og fagfjárfesta sem og sölu á sjóðum alþjóðafyrirtækja. Til viðbótar sinnir sviðið rekstri lífeyrissjóða. Stefniur annast stýringu á fjölbreyttu úrvali verðbréfa-, fjárfestinga-, og fagfjárfestasjóða.

Fyrirtækjasvið veitir stærri fyrirtækjum landsins alhliða fjármálaþjónustu og sérsniðnar lausnir sem þjóna þeirra þörfum hverju sinni. Sviðið þjónustar fyrirtæki landsins með lausnir á sviði fjármögnunar, innlána, greiðslumiðlunar og virðisaukandi rafrænnar þjónustu.

Fjárfestingarbankasvið skiptist í fyrirtækjaráðgjöf, markaðsviðskipti og greiningardeild. Fyrirtækjaráðgjöf veitir viðskiptamönnum sínum ráðgjöf við útboð verðbréfa og töku verðbréfa til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði auk ráðgjafar og þjónustu varðandi samruna fyrirtækja og kaup á þeim. Markaðsviðskipti annast verðbréfa- og gjaldeyrismiðlun fyrir viðskiptavinum bankans. Greiningardeildin gefur reglulega út greiningar á skráðum verðbréfum, helstu atvinnuvegum, mörkuðum og innlendum þjóðarbúskap, auk þess sem hún spáir fyrir um þróun ýmissa hagstærða. Viðskiptavinir fjárfestingarbankasviðs eru einstaklingar, fyrirtæki og stofnanir. Fjárfestingabankasvið ber ábyrgð á eignarhaldsfélögunum BG 12 slhf., EAB 1 ehf. og Kolufelli ehf.

Viðskiptabankasvið, sem inniheldur fagfjárfestingarsjóð Arion banka hf. (Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund) veitir margvíslega þjónustu, þ.m.t. innlán og útlán, sparnað, greiðslukort, lífeyrissparnað, tryggingar, verðbréf og sjóði. Til að ná fram hámarksskilvirkni er útibúum samstæðunnar skipt í fimm klasa og njóta smærri útibúin þar með hags af styrk stærri eininga innan hvers klasa. Viðskiptavinir viðskiptabankasviðs, sem rekur 23 útibú og afgreiðslur víðs vegar um landið, eru yfir 100.000.

Fjárstýring annast lausafjárstýringu bankans, auk gjaldeyris- og vaxtastýringar. Önnur meginhlutverk fjárstýringar eru verðlagning fjármagns til útlánasviða og stýring og verðlagning fjármálaafurða.

Önnur svið og dótturfélög eru m.a. viðskiptavak á innlendum verðbréfum og gjaldeyri. Dótturfélögin eru Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Okkar líftryggingar hf. og Valitor holding hf., auk annarra smærri félaga innan samstæðunnar.

Höfuðstöðvar: Yfirstjórn, áhættustýring, fjármálasvið, lögfræðisvið, þróunar- og markaðssvið, mannauður og rekstrarsvið.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

4. Starfspættir

	Eigna- stýring	Fyrir- tækjasvið	Fjár- festingar- bankasvið	Viðskipta- bankasvið	Fjár- stýring	Önnur svið og dóttur- félög	Höfuð- stöðvar og jöfnun	Samtals
2015								
Hreinar vaxtatekjur	462	6.023	101	13.877	5.803	708	18	26.992
Hreinar þóknatekjur	4.183	1.059	2.153	2.656	(313)	4.106	640	14.484
Hreinar fjármunatekjur	226	(37)	8.304	158	872	814	2.507	12.844
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	-	-	25.436	-	-	513	3.517	29.466
Aðrar tekjur	11	(33)	440	(345)	396	1.505	795	2.769
Rekstrartekjur	4.882	7.012	36.434	16.346	6.758	7.646	7.477	86.555
Rekstrargjöld	(1.451)	(547)	(1.152)	(6.011)	(256)	(6.001)	(12.778)	(28.196)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	(2.818)	(2.818)
Hrein virðisbreyting	-	(3.074)	3.030	(2.258)	11	(868)	72	(3.087)
Hagnaður fyrir skatta	3.431	3.391	38.312	8.077	6.513	777	(8.047)	52.454
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	2.589	14.245	37.119	26.947	(9.809)	8.033	7.431	86.555
Tekjur frá öðrum starfspáttum	2.293	(7.233)	(685)	(10.601)	16.567	(387)	46	-
Rekstrartekjur	4.882	7.012	36.434	16.346	6.758	7.646	7.477	86.555
Afskriftir og niðurfærsla	-	-	-	287	-	576	793	1.656
Eignir samtals	5.884	236.621	62.904	448.547	179.375	50.166	27.546	1.011.043
Skuldir samtals	1.027	180.588	22.114	396.514	161.154	30.615	17.137	809.149
Úthlutað eigið fé	4.857	56.033	40.790	52.033	18.221	19.551	10.409	201.894
2014								
Hreinar vaxtatekjur	449	7.001	135	12.612	4.871	191	(1.039)	24.220
Hreinar þóknatekjur	3.546	1.337	2.050	2.333	(126)	3.840	329	13.309
Hreinar fjármunatekjur	137	57	5.268	304	(290)	843	971	7.290
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	-	-	179	-	-	3.384	(65)	3.498
Aðrar tekjur	12	1.086	8	28	(1)	3.828	712	5.673
Rekstrartekjur	4.144	9.481	7.640	15.277	4.454	12.086	908	53.990
Rekstrargjöld	(1.409)	(570)	(722)	(6.047)	(268)	(5.226)	(12.800)	(27.042)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	(2.643)	(2.643)
Hrein virðisbreyting	-	3.392	(497)	(1.037)	295	(45)	27	2.135
Hagnaður fyrir skatta	2.735	12.303	6.421	8.193	4.481	6.815	(14.508)	26.440
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	2.349	17.762	8.146	23.614	(12.087)	12.043	2.163	53.990
Tekjur frá öðrum starfspáttum	1.795	(8.281)	(506)	(8.337)	16.541	43	(1.255)	-
Rekstrartekjur	4.144	9.481	7.640	15.277	4.454	12.086	908	53.990
Afskriftir og niðurfærsla	-	-	-	458	-	339	1.237	2.034
Eignir samtals	5.230	231.575	33.730	416.912	160.210	65.459	20.620	933.736
Skuldir samtals	2.415	188.374	28.333	364.266	129.928	40.131	18.077	771.524
Úthlutað eigið fé	2.815	43.201	5.397	52.646	30.282	25.328	2.543	162.212

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

4. Starfsþættir, frh.

Landfræðilegar upplýsingar

	Ísland	Norður- lönd	Bretland	Önnur Evrópulönd	Norður Ameríka	Önnur lönd	Samtals
2015							
Hreinar vaxtatekjur	26.614	772	17	(851)	375	65	26.992
Hreinar þóknana tekjur	8.376	1.731	605	3.672	95	5	14.484
Hreinar fjármunatekjur	10.315	(60)	(175)	2.850	(106)	20	12.844
Aðrar rekstrartekjur	11.390	-	20.845	-	-	-	32.235
Rekstrartekjur	56.695	2.443	21.292	5.671	364	90	86.555
2014							
Hreinar vaxtatekjur	23.117	126	42	559	347	29	24.220
Hreinar þóknana tekjur	10.690	988	231	1.373	20	7	13.309
Hreinar fjármunatekjur	7.101	154	34	(206)	234	(27)	7.290
Aðrar rekstrartekjur	9.171	-	-	-	-	-	9.171
Rekstrartekjur	50.079	1.268	307	1.726	601	9	53.990

Aflögð starfsemi er ekki talin með í yfirliti um afkomu starfsþátta.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁRSFJÓRÐUNGSYFIRLIT

5. Rekstur eftir ársfjórðungum

	Fjórði árs- fjórðungur	Þriðji árs- fjórðungur	Annar árs- fjórðungur	Fyrsti árs- fjórðungur	Samtals
2015					
Hreinar vaxtatekjur	6.705	7.112	7.392	5.783	26.992
Hreinar þóknatekjur	3.758	3.292	3.677	3.757	14.484
Hreinar fjármunatekjur	2.668	453	2.184	7.539	12.844
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	22.510	2.739	6	4.211	29.466
Aðrar rekstrartekjur	537	709	1.032	491	2.769
Rekstrartekjur	36.178	14.305	14.291	21.781	86.555
Laun og tengd gjöld	(4.572)	(3.153)	(3.675)	(3.492)	(14.892)
Annar rekstrarkostnaður	(4.288)	(3.012)	(3.108)	(2.896)	(13.304)
Sérstakur skattur á fjármálfyrirtæki	(650)	(779)	(659)	(730)	(2.818)
Hrein virðisbreyting	(2.973)	(33)	(1.863)	1.782	(3.087)
Hagnaður fyrir skatta	23.695	7.328	4.986	16.445	52.454
Tekjuskattur	504	(1.272)	(647)	(1.720)	(3.135)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	24.199	6.056	4.339	14.725	49.319
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	83	15	79	183	360
Hagnaður	24.282	6.071	4.418	14.908	49.679
2014					
Hreinar vaxtatekjur	5.911	6.343	6.483	5.483	24.220
Hreinar þóknatekjur	3.190	3.526	3.445	3.148	13.309
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	1.429	1.994	4.439	(572)	7.290
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	3.525	53	(16)	(64)	3.498
Aðrar rekstrartekjur	1.683	636	2.372	982	5.673
Rekstrartekjur	15.738	12.552	16.723	8.977	53.990
Laun og tengd gjöld	(3.953)	(2.862)	(3.714)	(3.450)	(13.979)
Annar rekstrarkostnaður	(4.465)	(2.787)	(3.064)	(2.747)	(13.063)
Sérstakur skattur á fjármálfyrirtæki	(635)	(633)	(715)	(660)	(2.643)
Hrein virðisbreyting	(742)	876	34	1.967	2.135
Hagnaður fyrir skatta	5.943	7.146	9.264	4.087	26.440
Tekjuskattur	(223)	(1.989)	(1.152)	(1.315)	(4.679)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	5.720	5.157	8.112	2.772	21.761
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	241	67	6.433	92	6.833
Hagnaður	5.961	5.224	14.545	2.864	28.594

Afkoma fyrstu sex mánaða ársins var könnuð af endurskoðanda bankans. Ársfjórðungsuppgjör og skipting milli fjórðunga voru hvorki endurskoðuð né könnuð af endurskoðanda bankans.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR

6. Hreinar vaxtatekjur

	2015	2014
<i>Vaxtatekjur</i>		
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	736	703
Lán	49.414	45.810
Verðbréf	3.532	3.664
Annað	864	695
Vaxtatekjur	54.546	50.872
<i>Vaxtagjöld</i>		
Innlán	(15.453)	(15.982)
Lántaka	(11.344)	(9.270)
Víkjandi lán	(701)	(1.291)
Annað	(56)	(109)
Vaxtagjöld	(27.554)	(26.652)
Hreinar vaxtatekjur	26.992	24.220
Hreinar vaxtatekjur af eignum og skuldum á gangvirði	3.532	3.664
Vaxtatekjur af eignum sem ekki eru færðar á gangvirði	51.014	47.208
Vaxtagjöld af skuldum sem ekki eru færðar á gangvirði	(27.554)	(26.652)
Hreinar vaxtatekjur	26.992	24.220
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðalstöðu vaxtaberandi eigna)	3,0%	2,8%

7. Hreinar þóknatekjur

	2015			2014		
	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur
Eignastýring	4.463	(218)	4.245	3.863	(162)	3.701
Greiðslukort	11.532	(5.945)	5.587	9.223	(4.150)	5.073
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.349	(93)	1.256	1.288	(93)	1.195
Fjárfestingabankastarfsemi	1.740	(56)	1.684	1.886	(40)	1.846
Lán og ábyrgðir	1.431	-	1.431	1.430	-	1.430
Annað	719	(438)	281	757	(693)	64
Hreinar þóknatekjur	21.234	(6.750)	14.484	18.447	(5.138)	13.309

Þóknanir vegna eignastýringar renna til samstæðunnar vegna stýringar og vörslu eigna þar sem samstæðan varðveitir eða fjárfestir fyrir hönd viðskiptavina.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

8. Hreinar fjármunatekjur	2015	2014
Arðstekjur	7.954	875
Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	1.157	(150)
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	3.915	5.752
Hreint (gengistap) hagnaður	(182)	813
Hreinar fjármunatekjur	12.844	7.290

Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur

Eiginfjárgerningar á gangvirði	3.692	5.963
Vaxtagerningar á gangvirði	223	(211)
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	3.915	5.752

9. Aðrar rekstrartekjur

Leigutekjur af fjárfestingareignum	40	1.236
Breytingar á gangvirði fjárfestingareigna	422	1.091
Innleystur hagnaður af fjárfestingareignum	286	1.231
Eigin iðgjöld	1.145	1.005
Aðrar tekjur	876	1.110
Aðrar rekstrartekjur	2.769	5.673

10. Starfsmenn og laun

Heildarfjöldi starfsmanna

Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	1.139	1.128
Stöðugildi í árslok	1.147	1.120

Heildarfjöldi starfsmanna bankans

Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	885	890
Stöðugildi í árslok	876	865

Laun og tengd gjöld

Laun	11.522	10.903
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.637	1.539
Önnur launatengd gjöld	1.733	1.537
Laun og tengd gjöld	14.892	13.979

Laun og tengd gjöld bankans

Laun	8.780	8.458
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.216	1.164
Önnur launatengd gjöld	1.432	1.393
Laun og tengd gjöld	11.428	11.015

Á árinu 2015 gjaldfærði samstæðan 599 m.kr. (2014: 542 m.kr.) vegna kaupaukakerfis að launatengdum gjöldum meðtöldum, þar af gjaldfærði bankinn 461 m.kr. (2014: 477 m.kr.). Greiðslu 40% kaupaukans er frestað um þrjú ár í samræmi við reglur FME um kaupaukakerfi fjármálafyrirtækja. Í árslok var skuldbinding vegna kaupaukakerfis samstæðunnar 1.056 m.kr. (31.12.2014: 741 m.kr.), þar af var skuldbinding bankans 852 m.kr. (31.12.2014: 639 m.kr.).

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

10. Starfsmenn og laun, frh.

Laun til lykilstjórnenda	2015			2014		
	Föst laun*	Önnur laun**	Samtals	Föst laun*	Önnur laun**	Samtals
Monica Caneman, stjórnarformaður	18,4	2,4	20,7	17,7	2,2	19,9
Guðrún Johnsen, varaformaður stjórnar	6,9	4,7	11,6	6,6	5,4	12,0
Benedikt Olgeirsson, stjórnarmaður	4,6	1,8	6,4	4,4	1,4	5,8
Brynjólfur Bjarnason, stjórnarmaður frá 20.11.2014	4,6	1,4	6,0	0,6	-	0,6
Kirstín Þ. Flygenring, stjórnarmaður frá 20.3.2014	4,6	1,8	6,4	3,4	1,4	4,8
Måns Höglund, stjórnarmaður	9,3	4,2	13,5	8,9	4,0	12,9
Póra Hallgrímsdóttir, stjórnarmaður	4,6	3,7	8,3	4,4	3,6	8,0
Agnar Kofoed-Hansen, stjórnarmaður til 20.3.2014	-	-	-	1,1	0,9	2,0
Björgvin Skúli Sigurðsson, stjórnarmaður til 9.10.2014	-	-	-	3,4	0,9	4,3
Varamenn í stjórn	2,5	-	2,5	1,6	0,9	2,5
Heildargreiðslur	55,4	20,0	75,4	52,1	20,7	72,8

	2015		2014	
	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur
Höskuldur H. Ólafsson, bankastjóri	55,9	7,2	52,2	6,3
Níu framkvæmdastjórnar bankans sem eiga sæti í framkvæmdastjórn bankans	254,7	26,4	227,5	24,0

Árangurstengdar greiðslur á árinu 2015 eru byggðar á rekstrarárangri samstæðunnar árið 2014.

Stjórnarmenn fá greitt fyrir setu í nefndum stjórnarinnar. Til viðbótar við 16 stjórnarfundi (2014: 11) voru á árinu haldnir 11 fundir í lánanefnd (2014: 12), 7 fundir í endurskoðunar- og áhættunefnd (2014: 5) og 7 fundir í starfskjaranefnd (2014: 7). Fjórir nefndarfundir varamanna stjórnar voru haldnir á árinu (2014: 4).

Á aðalfundi bankans árið 2015, sem haldinn var 19. mars 2015, voru mánaðarlaun stjórnarformanns, varaformanns og annarra stjórnarmanna ákveðin 770.000 kr., 577.500 kr. og 385.000 kr. (2014: 750.000 kr.; 562.500 kr.; 375.000 kr.). Einnig var samþykkt að laun varamanna í stjórn skyldu vera 195.000 kr. (2014: 187.500 kr.) fyrir hvern fund, allt að 385.000 kr. (2014: 375.000 kr.) fyrir hvern mánuð. Fyrir erlenda stjórnarmenn eru framangreindar fjárhæðir tvöfaldaðar. Ennfremur var samþykkt að greiða stjórnarmönnum sem sitja í nefndum stjórnar bankans allt að 154.000 kr. á mánuði (2014: 150.000 kr.) fyrir hverja nefnd sem þeir sitja í og formanni nefndar stjórnar 200.000 kr. (2014: 195.000 kr.).

* Föst laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu á stjórnarfundum.

** Önnur laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu í nefndum á vegum stjórnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

11. Annar rekstrarkostnaður	2015	2014
Stjórnunarkostnaður	10.330	9.532
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	836	829
Afskriftir fastafjármuna	849	1.456
Niðurfærsla óefnislegra eigna	807	578
Beinn rekstrarkostnaður vegna fjárfestingareigna	97	327
Eigin tjón	385	341
Annar rekstrarkostnaður	13.304	13.063
<i>Bóknun til endurskoðenda</i>		
Endurskoðun og könnun reikningsskila vegna viðkomandi reiknings árs	150	171
Önnur endurskoðunartengd þjónusta vegna viðkomandi reiknings árs	3	16
Bóknun til endurskoðenda	153	187
Þar af var bóknun til annarra en endurskoðenda móðurfélagsins	3	8

12. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur er 0,376% af heildarskuldum í árslok að fráðregnum skattskuldum, umfram 50 ma.kr. Dótturfélög, sem ekki eru fjármálafyrirtæki, eru undanþegin skattinum. Skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki einkum til að fjármagna sérstaka verðbóta- og vaxtaniðurgreiðslu til einstaklinga.

13. Hrein virðisbreyting	2015	2014
Aukning á bókfærðu virði lána til fyrirtækja	2.488	2.448
Aukning á bókfærðu virði lána til einstaklinga	2.208	1.907
Aukning á bókfærðu virði annarra eigna	-	715
Breyting á virðisrýrnun lána til fyrirtækja	(3.818)	(148)
Breyting á virðisrýrnun lána til einstaklinga	(3.421)	(2.391)
Breyting á almennri virðisrýrnun	(517)	(367)
Niðurfærsla óefnislegra eigna	(27)	(29)
Hrein virðisbreyting	(3.087)	2.135

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

14. Tekjuskattur

	2015	2014
Tekjuskattur til greiðslu	1.659	4.474
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu	1.476	205
Tekjuskattur	3.135	4.679

Útleiðsla á virku tekjuskattshlutfalli

	2015		2014	
Hagnaður fyrir skatta		52.454		26.440
Reiknaður tekjuskattur m.v. gildandi skatthlutfall	20,0%	10.491	20,0%	5.288
Sérstakur fjársýsluskattur	1,2%	628	3,4%	894
Ófrádráttarbær kostnaður	0,0%	13	0,8%	201
Óskattskyldar tekjur	(16,4%)	(8.597)	(7,7%)	(2.047)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	1,1%	564	2,0%	529
Aðrar breytingar	0,1%	36	(0,7%)	(186)
Virkt tekjuskattshlutfall	6,0%	3.135	17,7%	4.679

Fjármálafyrirtæki á Íslandi greiða 6% sérstakan fjársýsluskatt af skattskyldum hagnaði umfram 1 ma.kr.

Óskattskyldar tekjur eru aðallega tilkomnar vegna hagnaðar af hlutabréfaeign.

15. Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti

	2015	2014
Hreinn hagnaður af hlutdeildarfélagum	-	6.290
Hreinn hagnaður af fasteignum og öðrum eignum	360	543
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	360	6.833

16. Hagnaður á hlut

	Aflögð starfsemi			
	Ekki meðtalin		Meðtalin	
	2015	2014	2015	2014
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf.	44.524	21.632	44.884	28.465
Vegið meðaltal útistandandi hluta, í milljónum	2.000	2.000	2.000	2.000
Hagnaður á hlut	22,26	10,82	22,44	14,23

Engir gerningar voru í gildi í árslok 2015 eða 2014 sem kynnu að hafa þynningaráhrif á hagnað á hlut.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ EFNAHAGSREIKNING SAMSTÆÐUNNAR

17. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	2015	2014
Reiðufé	4.921	5.255
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	30.546	6.873
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	12.635	8.935
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	48.102	21.063

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands er lögbundin og ekki tiltæk bankanum í daglegum rekstri hans.

18. Lán til lánastofnana

Bankareikningar	74.533	79.587
Peningamarkaðslán	7.976	23.007
Önnur lán	4.982	6.198
Lán til lánastofnana	87.491	108.792

19. Lán til viðskiptavina

2015	Einstaklingar	Fyrirtæki	Samtals
Yfirdrættir	16.840	24.248	41.088
Greiðslukort	10.842	1.054	11.896
Íbúðalán	271.895	12.889	284.784
Önnur lán	38.058	334.849	372.907
Virðisýrnun	(13.016)	(17.309)	(30.325)
Lán til viðskiptavina	324.619	355.731	680.350
2014			
Yfirdrættir	17.955	24.420	42.375
Greiðslukort	11.065	943	12.008
Íbúðalán	271.639	10.406	282.045
Önnur lán	33.763	303.998	337.761
Virðisýrnun	(13.111)	(13.570)	(26.681)
Lán til viðskiptavina	321.311	326.197	647.508

Bókfært virði lána sem veðsett eru á móti lántöku var í árslok 199 ma.kr. (31.12.2014: 197 ma.kr.). Veðsett lán samanstanda af veðlánnum til einstaklinga ásamt lánnum fasteignafélaga, verslunarfyrirtækja, iðnaðar- og orkufyrirtækja.

Nánari upplýsingar um lán má finna í kaflanum um áhættustýringu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

19. Lán til viðskiptavina, frh.

Breytingar virðisrýrnun á lánum til viðskiptavina

	Sértæk	Almenn	Samtals
2015			
Staða í ársbyrjun	22.214	4.467	26.681
Virðisrýrnun	7.239	517	7.756
Afskriftir	(5.492)	-	(5.492)
Endurheimt áður afskrifuð lán	1.380	-	1.380
Staða í árslok	25.341	4.984	30.325
2014			
Staða í ársbyrjun	25.126	4.100	29.226
Virðisrýrnun	2.539	367	2.906
Afskriftir	(5.937)	-	(5.937)
Endurheimt áður afskrifuð lán	486	-	486
Staða í árslok	22.214	4.467	26.681

Mikilvægt reikningshaldslegt mat og áætlanir

Helstu óvissuþættir við mat lána felast í virðisrýrnun lána og mati á lánum.

Samstæðan endurskoðar lánasafn sitt að minnsta kosti ársfjórðungslega með tilliti til virðisrýrnunar, eins og nánar er lýst í skýringu 54. Sértækur hluti virðisrýrnunar lána er vegna lána sem metin eru sérstaklega og er byggður á bestu mögulegu áætlun stjórnenda um núvirt sjóðstreymi sem mun innheimtast. Við mat á því sjóðstreymi meta stjórnendur fjárhagsstöðu skuldarans og mögulegt innlausnarvirði eigna sem eru að veði. Hvert virðisrýrt lán er metið út frá skilmálum sínum, aðferðafræðin og áætlað sjóðstreymi sem talið er innheimtanlegt er metið sjálfstætt og samþykkt af útlánaeftirliti.

20. Fjármálagerningar

	2015	2014
Skuldabréf og skuldagerningar	78.794	66.466
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	35.504	25.232
Afleiðusamningar	2.401	1.026
Verðbréf notuð til áhættuvarna	16.492	9.104
Fjármálagerningar	133.191	101.828

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir

2015	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Fjáreignir til sölu	Samtals
<i>Lán</i>					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	48.102	-	-	-	48.102
Lán til lánastofnana	87.491	-	-	-	87.491
Lán til viðskiptavina	680.350	-	-	-	680.350
Lán	815.943	-	-	-	815.943
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>					
Skráð	-	2.526	74.757	-	77.283
Óskráð	-	99	1.412	-	1.511
Skuldabréf og skuldagerningar	-	2.625	76.169	-	78.794
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>					
Skráð	-	2.138	13.869	-	16.007
Óskráð	-	1.668	10.665	5.852	18.185
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	1.090	222	-	1.312
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	4.896	24.756	5.852	35.504
<i>Afleiðusamningar</i>					
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	2.401	-	-	2.401
Afleiðusamningar	-	2.401	-	-	2.401
<i>Verðbréf notuð til áhættuvarna</i>					
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	1.519	-	-	1.519
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, skráð	-	14.276	-	-	14.276
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, óskráð	-	697	-	-	697
Verðbréf notuð til áhættuvarna	-	16.492	-	-	16.492
Aðrar fjáreignir	4.581	-	-	-	4.581
Fjáreignir	820.524	26.414	100.925	5.852	953.715
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>					
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.387	-	-	-	11.387
Innlán frá viðskiptavinum	469.347	-	-	-	469.347
Lántaka	256.058	-	-	-	256.058
Víkjandi lán	10.365	-	-	-	10.365
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	747.157	-	-	-	747.157
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>					
Skortstöður í skuldabréfum	-	4.616	-	-	4.616
Afleiðusamningar	-	2.993	-	-	2.993
Fjárskuldir á gangvirði	-	7.609	-	-	7.609
Aðrar fjárskuldir	38.667	-	-	-	38.667
Fjárskuldir	785.824	7.609	-	-	793.433

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

2014	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Fjáreignir til sölu	Samtals
<i>Lán</i>					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	-	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	647.508	-	-	-	647.508
Lán	777.363	-	-	-	777.363
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>					
Skráð	-	3.157	61.421	-	64.578
Óskráð	-	36	1.852	-	1.888
Skuldabréf og skuldagerningar	-	3.193	63.273	-	66.466
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>					
Skráð	-	1.538	7.079	-	8.617
Óskráð	-	1.613	13.901	-	15.514
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	928	173	-	1.101
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	4.079	21.153	-	25.232
<i>Afleiðusamningar</i>					
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	1.026	-	-	1.026
Afleiðusamningar	-	1.026	-	-	1.026
<i>Verðbréf notuð til áhættuvarna</i>					
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	3.212	-	-	3.212
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, skráð	-	4.911	-	-	4.911
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, óskráð	-	981	-	-	981
Verðbréf notuð til áhættuvarna	-	9.104	-	-	9.104
Aðrar fjáreignir	3.514	-	-	-	3.514
Fjáreignir	780.877	17.402	84.426	-	882.705
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>					
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	-	-	-	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	-	-	-	454.973
Lántaka	200.580	-	-	-	200.580
Víkjandi lán	31.639	-	-	-	31.639
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	710.068	-	-	-	710.068
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>					
Skortstöður í skuldabréfum	-	8.238	-	-	8.238
Afleiðusamningar	-	905	-	-	905
Fjárskuldir á gangvirði	-	9.143	-	-	9.143
Aðrar fjárskuldir	39.032	-	-	-	39.032
Fjárskuldir	749.100	9.143	-	-	758.243

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

<i>Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði gegnum rekstur sundurliðað eftir útgefendum</i>	2015	2014
Fjármála- og váttryggingastarfsemi	9.258	3.403
Opinberir aðilar	59.246	58.730
Fyrirtæki	7.665	1.140
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði gegnum rekstur	76.169	63.273

Heildarfjárhæð veðsettra skuldabréfa í árslok var 21,5 ma.kr. (31.12.2014: 18,0 ma.kr.). Veðsett skuldabréf samanstanda af skuldabréfum útgefnum af íslenska ríkinu sem voru veðsett á móti lántöku sem er hluti af skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands í efnahagsreikningi og jafnframt á móti skortstöðum, sem falla undir fjárskuldir á gangvirði.

22. Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði eigna og skulda eftir matsaðferð:

1. þrep: skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum,
2. þrep: virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og
3. þrep: virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Samstæðan metur í lok hvers árs hvort eignir og skuldir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa, með því að yfirfara flokkunina og er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði flokkaðar eftir þrepum

2015	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar	32.813	45.799	182	78.794
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	14.331	15.299	5.874	35.504
Afleiðusamningar	-	2.401	-	2.401
Verðbréf notuð til áhættuvarna	15.706	786	-	16.492
Fjárfestingareignir	-	-	7.542	7.542
Eignir á gangvirði	62.850	64.285	13.598	140.733
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	4.616	-	-	4.616
Afleiðusamningar	-	2.993	-	2.993
Skuldir á gangvirði	4.616	2.993	-	7.609

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

2014	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Skuldabréf og skuldageringar	26.677	38.611	1.178	66.466
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	8.072	17.062	98	25.232
Afleiðusamningar	-	1.026	-	1.026
Verðbréf notuð til áhættuvarna	7.789	1.315	-	9.104
Fjárfestingareignir	-	-	6.842	6.842
Eignir á gangvirði	42.538	58.014	8.118	108.670
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	8.238	-	-	8.238
Afleiðusamningar	-	905	-	905
Skuldir á gangvirði	8.238	905	-	9.143

Í kjölfar skráninga félaga á markað á árinu voru eignir að fjárhæð 8.106 m.kr. fluttar úr 2. þrepi í 1. þrep (2014: enginn flutningur). Engar eignir voru fluttar úr 1. þrepi í 2. þrep á árunum 2015 og 2014.

Ákvörðun um þrepaskiptingu eigna er tekin í lok hvers uppgjörstímabils.

Gangvirði eigna og skulda

Gangvirði eignar og skuldar er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli aðila, þ.e. ekki með nauðungarsölu eða slitum. Verð á virkum markaði er besta vísbendingin um gangvirði og þegar það liggur fyrir er það notað af samstæðunni til að meta eignir og skuldir á gangvirði. Ef verð á markaði endurspeglar ekki raunveruleg og reglubundin viðskipti á virkum markaði, eða ef verð er ekki aðgengilegt yfir höfuð, er gangvirði ákvarðað með því að nota viðeigandi matsaðferð.

Aðferðir til þess að ákvarða gangvirði

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðsverði

Besta vísbending um gangvirði eignar eða skuldar við upphaflega skráningu er viðskiptaverðið, nema gangvirðið megi ákvarða með samanburði við önnur markaðsviðskipti eða grundvalla á matsaðferð þar sem notaðar eru breytur sem byggja á markaðsupplýsingum.

Í sumum tilvikum er bókfært virði eigna og skulda í skýringu 21 notað sem námundun á gangvirði. Þetta er einfalt þegar um er að ræða handbært fé en er einnig notað varðandi skammtímafjárfestingar og lán til mjög láns hæfra gagnaðila, svo sem lánastofnana, með samningum þar sem vextir eru svipaðir eða jafngildir markaðsvöxtum og útlánaáhætta samstæðunnar er lítil eða engin.

Í tilviki skráðra og auðseljanlegra hlutabréfa og skuldabréfa, tiltekinna afleiðusamninga og annarra markaðsverðbréfa er gangvirði reiknað beint út frá markaðsverði. Þessir gerningar eru færðir undir fjármálagerninga og fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Í tilviki eigna og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan tilteknum verklagsreglum og verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði á grundvelli eins mikilla markaðsupplýsinga og tiltækar eru. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð sams konar eignar eða skuldar, núvirðisgreiningu sjóðstreymis, verðmatslíkön valréttarsamninga eða aðrar viðteknar verðmatsaðferðir sem markaðsaðilar beita við verðlagningu eignarinnar eða skuldarinnar.

Varðandi eignir og skuldir þar sem ekki er fyrir hendi verð á virkum markaði er gangvirði ákvarðað með ýmsum verðmatsaðferðum. Þetta á einkum við um afleiðusamninga á tilboðsmarkaði, svo sem valréttarsamninga, skiptasamninga, framvirka samninga og óskráð hlutabréf, en einnig ýmsar aðrar eignir og skuldir.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Prepaskipting gangvirðis, frh.

Í flestum tilvikum er verðmatið byggt á fræðilegum fjármálalíkönum á borð við Black Scholes líkanið eða afbrigðum þess. Í þeim verðmatsaðferðum felst einnig framvirk verðlagning og skiptalíkön þar sem beitt er núvirtu greiðsluflæði.

Gangvirði innlána með föstum binditíma er reiknað með því að núvirða áætlað greiðsluflæði á grundvelli gildandi markaðsvaxta sambærilegs binditíma. Að því er varðar innlán sem laus eru til úttektar án fyrirvara er gangvirðið fjárhæðin sem til greiðslu kemur við úttekt og svarar það til bókfærðs virðis í efnahagsreikningi.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum sem byggja að miklu leyti á upplýsingum sem ekki er hægt að staðfesta á markaði

Í mörgum tilvikum liggja litlar eða engar upplýsingar fyrir til útreiknings á gangvirði. Algengasta verðmatsaðferðin er núvirðing. Slíkir útreikningar byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafan ætti að taka mið bæði af gildandi markaðsbreytum og óvissu varðandi vænt stjóðstreymi. Í slíkum tilvikum eru notuð innri líkön og aðferðir til þess að reikna gangvirði. Slíki líkön kunna að vera tölfræðilegs eðlis, byggja á ytri eða innri sögu eigna og skulda með svipaða eiginleika og/eða byggja á þekkingu og reynslu samstæðunnar. Til að mynda er vaxtaálag á flest lán til viðskiptavina, sem bætt er við gildandi og eðlilega vexti til þess að ná fram viðeigandi ávöxtunarkröfu, áætlað með því að nota lánshæfismat og vænt tap vegna vanskila, sem fengið er úr líkönnum sem samstæðan notar.

Eiginfjárgerningar sem eru ekki með skráð markaðsverð eru metnir með viðurkenndum aðferðum og leiðbeiningum alþjóðastofnana. Í flestum tilvikum er innra virði grundvöllur verðmatsins, en aðrir þættir á borð við sjóðstreymisgreiningu geta einnig haft áhrif á niðurstöður.

Við mat á gangvirði fjárfestingareigna er stuðst við mat stjórnenda en það byggir annað hvort á nýlegum viðskiptum og tilboðum í sambærilegar eignir eða núvirðingu eigna sem byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Hreyfingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði	Fjárfestingareignir		Fjáreignir		Samtals	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Staða í ársbyrjun	6.842	28.523	1.276	1.667	8.118	30.190
Hrein gangvirðisbreyting	422	1.091	5.857	(373)	6.279	718
Viðbætur	1.026	2.148	77	5	1.103	2.153
Sala	(843)	(25.503)	(1.154)	(23)	(1.997)	(25.526)
Flutt í 3. þrep	95	583	-	-	95	583
Staða í árslok	7.542	6.842	6.056	1.276	13.598	8.118

Áhrif á heildarafkomu vegna breytinga á gangvirði í 3. þrepi koma fram í eftirfarandi liðum	2015	2014
Hreinar vaxtatekjur	25	74
Hreinar fjármunatekjur	(20)	(447)
Aðrar rekstrartekjur	708	2.322
Hreinn hagnaður af fjáreignum til sölu, eftir skatt	2.903	-
Hagnaður færður í yfirlit um heildarafkomu	3.616	1.949

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Bókfært virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði í samstæðureikningnum. Taflan inniheldur ekki gangvirði annarra eigna og skulda en fjáreigna og fjárskulda.

	Bókfært verð	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
2015			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	48.102	48.102	-
Lán til lánastofnana	87.491	87.491	-
Lán til viðskiptavina	680.350	688.196	7.846
Aðrar fjáreignir	4.581	4.581	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	820.524	828.370	7.846
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.387	11.387	-
Innlán frá viðskiptavinum	469.347	469.347	-
Lántaka	256.058	264.839	(8.781)
Víkjandi lán	10.365	10.365	-
Aðrar fjárskuldir	38.667	38.667	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	785.824	794.605	(8.781)
2014			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	21.063	-
Lán til lánastofnana	108.792	108.792	-
Lán til viðskiptavina	647.508	657.261	9.753
Aðrar fjáreignir	3.514	3.514	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	780.877	790.630	9.753
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	22.876	-
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	455.133	(160)
Lántaka	200.580	197.115	3.465
Víkjandi lán	31.639	31.639	-
Aðrar fjárskuldir	39.032	39.032	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	749.100	745.795	3.305

Fjáreignir og fjárskuldir bera í flestum tilvikum breytilega vexti. Eignir sem ekki bera breytilega vexti eru metnar til gangvirðis með 2. þreps aðferðum þar sem byggt er á markaðsupplýsingum um vexti.

Íbúðarlán eru metin með núvirðisaðferð þar sem ávöxtunarkrafan byggir á vaxtakjörum fyrir ný íbúðarlán ásamt álagi vegna veðstöðu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði þar sem áætluðu greiðsluflæði samkvæmt lánasamningi er ekki vænst. Þessi í stað eru þau niðurfærð í samræmi við áætlað endurheimtúvirði. Önnur lán, þ.á.m. lán til fyrirtækja, eru sett fram á bókfærðu virði þar sem þau eru almennt með styttri líftíma en íbúðarlán og vaxtaáhætta vegna þeirra er því takmörkuð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Afleiðusamningar	Nafnverð tengt stöðu	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir
2015			
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	49.435	231	287
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	103.369	1.948	710
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	3.811	43	28
Skiptasamningar með hlutabréf, óskráðir	13.099	178	1.934
Valréttarsamningar, óskráðir	66	1	34
Afleiðusamningar	169.780	2.401	2.993
2014			
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	17.625	63	172
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	21.961	215	271
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	3.976	40	34
Skiptasamningar með hlutabréf, óskráðir	6.942	230	397
Valréttarsamningar, óskráðir	475	478	31
Afleiðusamningar	50.979	1.026	905

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

23. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Eignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Eignir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Eignir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar eignir í efnahagsreikningi
	Eignir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Skuldir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar eignir í efnahagsreikningi	Fjárskuldir	Móttæknar veðtryggingar			
2015								
Öfug endurhverf viðskipti	22.100	(490)	21.610	(4.929)	-	16.681	-	21.610
Afleiðusamningar	964	-	964	(400)	-	564	1.437	2.401
Eignir samtals	23.064	(490)	22.574	(5.329)	-	17.245	1.437	24.011
2014								
Öfug endurhverf viðskipti	10.044	-	10.044	(8.238)	-	1.806	-	10.044
Afleiðusamningar	117	-	117	(1)	-	116	909	1.026
Eignir samtals	10.161	-	10.161	(8.239)	-	1.922	909	11.070

Fjárskuldir sem falla undir nettunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Skuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Skuldir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar skuldir í efnahagsreikningi
	Skuldir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Eignir jafnaðar á móti skuldum í efnahag	Hreinar skuldir í efnahagsreikningi	Fjáreignir	Afhentar veðtryggingar			
2015								
Öfug endurhverf viðskipti	4.929	-	4.929	(4.929)	-	-	-	4.929
Afleiðusamningar	400	-	400	(400)	-	-	2.593	2.993
Skuldir samtals	5.329	-	5.329	(5.329)	-	-	2.593	7.922
2014								
Öfug endurhverf viðskipti	8.238	-	8.238	(8.238)	-	-	-	8.238
Afleiðusamningar	1	-	1	(1)	-	-	904	905
Skuldir samtals	8.239	-	8.239	(8.239)	-	-	904	9.143

Nánar er greint frá reikningsskilaaðferðum vegna jöfnunar fjáreigna og fjárskulda í skýringu 54.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

24. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

<i>Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélagum</i>	2015	2014
Auðkenni hf., Borgartúni 31, Reykjavík	22,4%	20,9%
Bakkavor Group Ltd., West Marsh Road, Spalding, Lincolnshire, Bretlandi	46,0%	46,0%
Farice ehf., Smáratorgi 3, Kópavogi	39,3%	39,3%
Klakki ehf., Ármúla 1, Reykjavík	-	31,8%
Reiknistofa bankanna hf., Katrínartúni 2, Reykjavík	23,0%	21,7%
Reitir fasteignafélag hf., Kringlunni 4-12, Reykjavík	-	25,6%
Síminn hf., Ármúla 25, Reykjavík	-	38,3%
Urriðaland ehf., Laugavegi 182, Reykjavík	41,4%	41,4%
220 Fjörður ehf., Fjarðargötu 13-15, Hafnarfjörður	38,5%	-
<i>Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum</i>		
Staða í ársbyrjun	21.966	17.929
Viðbætur	262	7.557
Arður	(611)	(16)
Flutningur	(6.458)	(2.636)
Sala	(17.148)	(4.603)
Gengismunur	(178)	237
Hlutdeild í afkomu og hækkun á virði	29.466	3.498
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	27.299	21.966

Dótturfélag bankans, BG12 slhf., hefur metið eignarhlut sinn í hlutdeildarfélaginu Bakkavor Group Ltd. samkvæmt hlutdeildaraðferð, að teknu tilliti til virðisrýrnunar. Í janúar 2016 seldi BG12 allan eignarhlut sinn í Bakkavor Group Ltd., sem varð til þess að eignarhluturinn var endurmetinn í árslok 2015 og endurspeglar þá söluverð að frádrögnum um sölukostnaði. Virðishækkun eignarhutarins á árinu nam 20.845 m.kr. og er færð sem hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaga í yfirliti um heildarafkomu samstæðunnar á árinu 2015. Eignarhlutur Arion banka í BG12 er 62% og því er færð hlutdeild minnihluta að fjárhæð 7.921 m.kr. í yfirliti um heildarafkomu vegna framangreindrar virðisbreytingar. Hagnaður hluthafa Arion banka vegna virðisbreytinga á hlutnum nam 12.924 m.kr. á árinu 2015.

Í aðdraganda skráningar Símans hf. seldi bankinn um 10% eignarhlut í félaginu og rúm 20% í tengslum við skráningu félagsins á Nasdaq Íslandi í október. Heildaráhrif á yfirliti um heildarafkomu samstæðunnar var 4.185 m.kr. Eftirstæður eignarhlutur er flokkaður meðal fjármálagerninga í árslok.

Í janúar seldi bankinn 3,5% eignarhlut í Reitum fasteignafélagi hf. og 13,3% eignarhlutur var seldur í tengslum við skráningu félagsins á Nasdaq Íslandi í apríl. Heildaráhrif á yfirliti um heildarafkomu samstæðunnar á fyrri helmingi ársins var 4.224 m.kr. Eftirstæður eignarhlutur er flokkaður meðal fjármálagerninga í árslok.

Dótturfélagið Eignarhaldsfélagið Landey ehf. stofnaði ásamt öðrum félagið 220 Fjörður ehf. til að halda utan um ákveðnar fjárfestingareignir.

Bankinn seldi eignarhlut sinn í Klakka ehf. á árinu. Áhrif á yfirliti um heildarafkomu voru óveruleg.

Samstæðan færir fjárfestingar í hlutdeildarfélagum samkvæmt hlutdeildaraðferð að teknu tilliti til mögulegrar virðisrýrnunar. Virðisrýrnunarpróf byggir á matsaðferðum stjórnenda og áætlunum, s.s. EBITDA margfaldara. Slík nálgun gæti mögulega gefið niðurstöðu sem væri mjög frábrugðin bókfærðu virði en stjórnendur álíta virði eignanna að teknu tilliti til virðisrýrnunar raunhæfara miðað við núverandi markaðsaðstæður.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

25. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir skiptast í fjóra flokka: viðskiptavild, innviði, viðskiptatengsl og tengda samninga og hugbúnað. Viðskiptavild myndast við kaup á dótturfélögum. Innviðir, viðskiptatengsl og tengdir samningar myndast í formi yfirverðs í tengslum við kaup á starfsemi dótturfélaga, en hugbúnaður á sér uppruna í kaupum á hugbúnaðarleyfum og við upptöku hugbúnaðarins í rekstri samstæðunnar.

Undir lok ársins 2014 keypti Valitor Holding hf. dönsku félagasamstæðuna AltaPay A/S. Með kaupunum styrkti Valitor stöðu sína til frekari uppbyggingar starfsemi á Norðurlöndum á sviði netviðskipta. Óefnisleg eign að fjárhæð 4.217 m.kr. var eignfærð við kaupin og var sú eign einkum tilkomin vegna þekkingar starfsmanna AltaPay A/S og viðskiptatækifærum sem fólust í ört vaxandi markaði og samlegðaráhrifa með starfsemi Valitor til framtíðar. Sjóðstremisáðferð var beitt við útdeilingu á kaupverðinu niður á einstakar aðgreinanlegar eignir, þar sem byggt var á rekstrarspám stjórnenda AltaPay A/S. Upphafleg útdeiling var tekin upp á árinu 2015, eins og heimilt er innan árs frá kaupum. Leiddi sú upptaka til að 506 m.kr. var úthlutað á Viðskiptavild í stað Viðskiptatengsla og tengdra samninga.

Innviðir, sem eignfærðir eru sem óefnisleg eign, tengjast tveimur starfspáttum bankans, þ.e. eignastýringu í bankanum sjálfum og dótturfélagi hans Stefni hf. og kreditkortastarfsemi í Valitor holding hf., sem er dótturfélag bankans. Í báðum tilvikum byggir starfsemin á áralangri uppbyggingu þekkingar og kerfa þar sem lagður hefur verið verðmætur grunnur að framtíðarvexti. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eins og lýst er hér á eftir.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar tengjast dótturfélögum og annari starfsemi sem bankinn hefur keypt eða yfirtekið. Eignin byggir á þeim forsendum að viðskiptatengsl og samningar leiði af sér reglulegar greiðslur og tekjur hjá viðkomandi rekstrareiningum. Umrædd starfsemi tengist að mestu einstaklingsviðskiptum frá SPRON en einnig viðskiptasamböndum hjá Okkar líftryggingum. Framkvæmd eru virðisrýrnunarpróf á viðskiptasamböndum en tengdir samningar eru niðurfærðir yfir 5 ára tímabil.

Hugbúnaður samanstendur af keyptum hugbúnaðarleyfum og eru þau eignfærð á kostnaðarverði ásamt kostnaði við að taka þau í notkun. Hugbúnaðarleyfi sem eignfærð eru sem óefnislegar eignir eru afskrifuð á nýtingartímanum, sem áætlaður er 3-10 ár.

	Viðskipta- vild	Innviðir	Viðskipta- tengsl og tengdir samningar	Hug- búnaður	Samtals
2015					
Staða í ársbyrjun	2.171	3.046	1.539	2.840	9.596
Viðbætur og tilfærslur	506	-	(435)	530	601
Viðbætur, innri þróunarvinna	-	-	-	289	289
Gengismunur	(270)	-	(40)	(57)	(367)
Niðurfærsla	-	(25)	(2)	-	(27)
Afskrift	-	-	(208)	(599)	(807)
Óefnislegar eignir	2.407	3.021	854	3.003	9.285
2014					
Staða í ársbyrjun	-	3.075	1.144	1.164	5.383
Aukning vegna samruna	2.171	-	598	1.448	4.217
Viðbætur	-	-	-	562	562
Viðbætur, innri þróunarvinna	-	-	-	41	41
Niðurfærsla	-	(29)	-	-	(29)
Afskrift	-	-	(203)	(375)	(578)
Óefnislegar eignir	2.171	3.046	1.539	2.840	9.596

Virðisrýrnunarpróf

Aðferðafræðin við virðisrýrnunarpróf á innviðum byggir á notkun núvirðingarlíkans þar sem tekið er mið af áhrifaþáttum sem leiða af rekstrinum og umhverfi hans.

Líkanið sem notað er til þess að ákvarða endurheimtanlega fjárhæð er viðkvæmast fyrir breytingum á spám um hagnað sem verður til ráðstöfunar fyrir hluthafa á hverju fimm ára tímabili, ávöxtunarkröfu og breytingar á vaxtastigi. Niðurstaða slíkrar greiningar var sú að 27 m.kr. virðisrýrnun var færð á árinu 2015 (2014: 29 m.kr.).

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

25. Óefnislegar eignir, frh.

	2015		2014	
	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig
Ávöxtunarkrafa og vaxtarstig				
Eignastýring	12,6%	2,5%	14,7%	2,5%
Kreditkortastarfsemi	12,6%	3-25%	14,7%	3-14%

26. Skatteign og skattskuldir

	2015		2014	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattur ársins	-	3.272	-	4.499
Frestaður skattur	205	1.650	655	624
Skatteign og skattskuldir	205	4.922	655	5.123
<i>Uppruni frestaðrar skatteignar og skattskuldbindingar</i>				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	4	(222)	7	(205)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	101	(271)	95	(333)
Fjáreignir	494	(1.171)	564	-
Aðrar eignir og skuldir	256	(495)	188	(529)
Frestun innlausnar á myntgengismuni	-	(141)	-	(78)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	-	-	322	-
	855	(2.300)	1.176	(1.145)
Innbýrðis jöfnun frestaðra skatteigna við frestaðar skattskuldir sömu skattaðila	(650)	650	(521)	521
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	205	(1.650)	655	(624)

Félag í samstæðunni eiga yfirfæranlegt skattalegt tap sem jafngildir skatteign að fjárhæð 546 m.kr. (31.12.2014: 726 m.kr.), sem ekki er færð til eignar í samstæðureikningnum vegna óvissu um mögulega nýtingu tapsins.

Breytingar á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	2015	Ársbyrjun	Breyting	Fært	Fært	Árslok
			vegna kaup/sölu	yfir eigð fé	gegnum rekstur	
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(198)	-	-	equity	(20)	(218)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(238)	-	-	-	68	(170)
Fjáreignir	564	-	-	-	(70)	494
Aðrar eignir og skuldir	(341)	-	(1.171)	-	102	(1.410)
Frestaður myntgengismunur	(78)	-	-	-	(63)	(141)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	322	-	-	-	(322)	-
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	31	-	(1.171)	-	(305)	(1.445)
2014						
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(187)	-	-	-	(11)	(198)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(1.626)	1.102	-	-	286	(238)
Fjáreignir	580	-	-	-	(16)	564
Aðrar eignir og skuldir	424	(458)	-	-	(307)	(341)
Frestaður myntgengismunur	79	-	-	-	(157)	(78)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	322	-	-	-	-	322
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(408)	644	-	-	(205)	31

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

27. Aðrar eignir	2015	2014
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	5.082	3.958
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.766	7.080
Viðskiptakröfur	2.433	2.474
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	685	138
Ýmsar eignir	2.612	1.836
Aðrar eignir	17.578	15.486

Stór hluti fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi, er fasteignir sem samstæðan eignaðist í kjölfar þess að gengið var að veðum hjá fyrirtækum og einstaklingum.

<i>Varanlegir rekstrarfjármunir</i>	Fasteignir	Tæki og búnaður	Samtals 2015	Samtals 2014
Upphaflegt kostnaðarverð í ársbyrjun	6.214	6.211	12.425	10.904
Viðbætur	2	709	711	1.866
Selt og flutt	(65)	(168)	(233)	(335)
Upphaflegt kostnaðarverð í árslok	6.151	6.752	12.903	12.435
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(1.408)	(3.947)	(5.355)	(3.961)
Afskrifað	(149)	(700)	(849)	(1.456)
Selt og flutt	12	55	67	62
Uppsafnaðar afskriftir í árslok	(1.545)	(4.592)	(6.137)	(5.355)
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.606	2.160	6.766	7.080

Fasteignamat nam 4.603 m.kr. í árslok (31.12.2014: 4.781 m.kr.). Vátryggingarmat fasteigna nam 9.597 m.kr. í árslok (31.12.2014: 9.479 m.kr.).

28. Aðrar skuldir	2015	2014
Viðskiptaskuldir	23.296	20.909
Skuldbinding vegna uppgerðra gengislána	2.882	2.791
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	754	217
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	2.873	2.880
Tryggingarkrafa	2.574	2.402
Fjármagnstekjuskattur	1.643	1.507
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.811	2.688
Ýmsar skuldir	12.628	13.796
Aðrar skuldir	49.461	47.190

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

29. Lántaka

	Útgefið	Loka- gjaldldagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	2015	2014
Sértryggð skuldabréf í ISK	2012	2015	Á lokadegi	Fastir 6,50%	-	14.493
Sértryggð skuldabréf í ISK	2013	2019	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 2,50%	4.483	4.508
Sértryggð skuldabréf í ISK	2014	2021	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	5.096	1.134
Sértryggð skuldabréf í ISK	2015	2022	Á lokadegi	Fastir 6,50%	7.737	-
Sértryggð skuldabréf í ISK	2014	2029	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	15.279	5.232
Sértryggð skuldabréf í ISK	2005	2033	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,75%	17.108	17.428
Sértryggð skuldabréf í ISK	2012	2034	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,60%	2.249	2.541
Sértryggð skuldabréf í ISK	2008	2045	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 4,00%	6.182	6.165
Sértryggð skuldabréf í ISK	2006	2048	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,75%	77.916	77.557
Sértryggð skuldabréf					136.050	129.058
Óveðtryggð skuldabréf í NOK	2013	2016	Á lokadegi	Breytilegir NIBOR +5,00%	1.547	8.478
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2009	2018	Jafnar gr.	Breytilegir EURIBOR +1,00%	1.177	1.714
Óveðtryggð skuldabréf í ISK	2010	2018	Jafnar gr.	Breytilegir REIBOR +1,00%	1.600	2.130
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2015	2018	Á lokadegi	Fastir 3,125%	43.350	-
Óveðtryggð skuldabréf í NOK	2015	2020	Á lokadegi	Breytilegir NIBOR +2,95%	11.900	-
Útgefin skuldabréf					59.574	12.322
Seðlabanki Íslands, veðtr., fjölmynt ...	2010	2022	Á lokadegi	Breytilegir, LIBOR + 3,00%	56.024	55.102
Víxlaútgáfa					4.081	3.186
Önnur lántaka					329	912
Önnur lán / víxlaútgáfa					60.434	59.200
Lántaka					256.058	200.580

Bókfært virði skráðra skuldabréfa var 196.927 m.kr. í árslok (31.12.2014: 140.721 m.kr.) og markaðsvirði þeirra var 205.720 m.kr. (31.12.2014: 137.715 m.kr.).

Samstæðan keypti eigin skuldir að fjárhæð 10 ma.kr. á árinu 2015 (2014: 20 ma.kr.). Rekstraráhrif voru óveruleg.

30. Víkjandi lán

	Útgefið	Loka- gjaldldagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	2015	2014
Eiginfjárbáttur B, fjölmynt	2010	2020	Á lokadegi	Breytilegir, EURIBOR/LIBOR +5,00%	10.365	31.639
Víkjandi lán					10.365	31.639

Í lok mars greiddi bankinn upp 10 ma.kr. af víkjandi láninu frá Fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Þá greiddi bankinn sambærilega fjárhæð fyrirfram í lok júní. Arion banki stefnir að því að greiða eftirstæða víkjandi skuld þegar aðstæður eru hagstæðar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

31. Veðsettar eignir

<i>Veðsettar eignir vegna lántöku</i>	2015	2014
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lántöku	222.046	233.191
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lána frá lánastofnunum og skortstöðu	21.611	17.973
Eignir veðsettar vegna lántöku	243.657	251.164

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna lántöku, bæði vegna sértryggðrar skuldabréfaútgáfu og annarrar skuldabréfaútgáfu auk lánasamninga. Samanlagt virði veðsettra eigna var 222 ma.kr. í lok árs (31.12.2014: 233 ma.kr.). Veðsett lán samanstanda af veðlánnum til einstaklinga ásamt lánum fasteignafélaga, verslunarfyrirtækja, iðnaðar- og orkufyrirtækja. Bókfært virði lántökunnar var 192 ma.kr. í lok ársins (31.12.2014: 184 ma.kr.)

Eignir eru fyrst og fremst veðsettar á móti lánum sem tekin voru í tengslum við kaup á viðkomandi eignum. Þar skera tveir atburðir sig úr. Lánasafn var keypt af Seðlabanka Íslands í tengslum við endurfjármögnun Arion banka hf. 8. janúar 2010 og íbúðalánasafn var keypt af Kaupþingi hf. sem er veðsett á móti sértryggðum skuldabréfum sem Kaupþing hf. gaf út en Arion banki hf. yfirtók í árslok 2011.

Samstæðan hefur veðsett skuldabréf vegna skammtímalána frá Seðlabanka Íslands og vegna skortstöðu tengdri skiptasamningum, til að verjast markaðsáhættu vegna viðkomandi eigna.

32. Eigið fé

Hlutafé og yfirverðsreikningur hlutafjár

Samkvæmt samþykktum Arion banka hf. er heildarhlutafé bankans 2.000 m.kr. að nafnvirði þar sem hver hlutur nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

	Nafnverð	2015	Nafnverð	2014
Útgefið hlutafé	2.000	75.861	2.000	75.861

Yfirverðsreikningur hlutafjár samanstendur af greiðslum hluthafa umfram nafnverð fyrir hlutabréf sem gefin eru út af Arion banka hf.

<i>Varasjóðir</i>	2015	2014
Lögbundinn varasjóður	1.637	1.637
Varasjóður fjáreigna til sölu	2.903	-
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturfélaga í erlendri mynt	8	(5)
Varasjóðir	4.548	1.632

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

AÐRAR UPPLÝSINGAR

33. Lögfræðileg málefni

Samstæðan hefur markað sér stefnu og komið upp ferlum til þess að halda utan um lögfræðileg ágreiningsefni. Þegar faglegrar ráðgjafar hefur verið leitað og fjárhæð hugsanlegs taps hefur verið áætluð með raunhæfum hætti gerir samstæðan ráðstafanir til þess að taka mið af hugsanlegum neikvæðum áhrifum ágreiningismálunum á fjárhagsstöðu hennar. Í þeim tilvikum þegar talið er að það geti skaðað málstað samstæðunnar að upplýsa um mögulegar fjárhæðir í tengslum við málaferli, þá er því sleppt. Í árslok voru nokkur ágreiningismál sem samstæðan á aðild að óleyst.

Óvissar skuldbindingar

Rannsóknir og málaferli vegna meintra brota á samkeppnislögum

Samkeppniseftirlitið (SE) hefur hafið formlega rannsókn á meintri misnotkun á meintri sameiginlegri markaðsráðandi stöðu þriggja stærstu bankanna, þar með talið Arion banka hf. Rannsóknin hófst vegna kvartana árið 2010 frá BYR hf. og MP banka hf. Kvartanirnar frá BYR hf. og MP banka hf. varða skilmála íbúðalána bankans, sem samkvæmt kvörtuninum, hindra einstaklinga í því að færa viðskipti sín til annarra banka og hamla þannig samkeppni. Umfang rannsóknarinnar og útkoma málsins er enn óviss, sem og hver áhrifin á samstæðuna verða. Komi til þess að niðurstaða SE verði á þann veg að samstæðan hafi brotið samkeppnislög gæti það haft í för með sér sekt.

Í apríl 2013 sektaði SE Valitor um 500 m.kr. fyrir að misnota markaðsráðandi stöðu á kortamarkaðnum og fyrir að brjóta skilyrði sem SE hafði áður sett félaginu með ákvörðun. Valitor áfrýjaði ákvörðuninni til Áfrýjunarnefndar samkeppnismála. Í október 2013 staðfesti áfrýjunarnefndin ákvörðun SE. Valitor bar ákvörðunina undir dómstóla. Með dómi uppkveðnum í maí 2015 hafnaði héraðsdómur að ógilda ákvörðunina en féllst á röksemdir Valitors um að lækka sektina í 400 m.kr. Dóminum hefur verið áfrýjað til Hæstaréttar. Gert er ráð fyrir að málið verði flutt í Hæstarétti og dómur uppkveðinn á árinu 2016.

Í júní 2013 stefndi Kortþjónustan ehf. Arion banka hf., Íslandsbanka hf., Landsbankanum hf., Borgun hf. og Valitor hf. og krafðist skaðabóta að fjárhæð um 1,2 ma.kr. auk vaxta, vegna tjóns sem Kortþjónustan ehf. telur sig hafa orðið fyrir vegna brota félaganna á samkeppnislögum. Bankinn hefur skilað greinargerð í málinu og gerir kröfu um sýknu á kröfum Kortþjónustunnar ehf. Dómsmálinu hefur verið frestað þar til dómkvaddur matsmaður hefur lokið við að meta ætlað tjón Kortþjónustunnar hf.

Málaferli vegna skaðabóta

Fyrirverandi forsvarsmáður BM Vallár hf. og Lindarflöt ehf. hafa höfðað tvö mál á hendur bankanum til greiðslu skaðabóta. Skaðabótakröfur stefnenda eru samtals að fjárhæð rúmlega 4 ma.kr. auk vaxta. Stefnendur byggja á því að bankinn hafi valdið þeim, sem hluthöfum í BM Vallá og Fasteignafélaginu Ártúni, tjóni með því að hafa staðið í vegi fyrir fjárhagslegri endurskipulagningu félaganna og þar með knúið félögin í gjaldþrot. Bankinn telur meiri líkur en minni á að hann verði sýknaður af kröfum stefnenda í báðum málunum og hefur því ekki fært varúðarfærslu vegna þessa.

Önnur lögfræðileg álitaefni

Málaferli vegna verðtrygðra lána

Nýlega hafa verið rekin þrjú mál fyrir dómstólum þar sem reynt hefur á álitamál varðandi verðtryggingu lána. Í stuttu máli hefur ágreiningur málanna snúið að því annars vegar hvort skilmáli skuldaskjals um verðtryggingu feli í sér ósanngjarnan samningsskilmála og hins vegar hvort heimilt hafi verið að miða við 0% verðbólgu í útreikningi lánveitanda á lántökukostnaði. Íslenskir dómstólar óskuðu eftir ráðgefandi álitum frá EFTA dómstólum varðandi nokkur álitaefni í tveimur málanna og birti EFTA dómstóllinn ráðgefandi álit sín 28. ágúst og 24. nóvember 2014. Með dómum frá 6. febrúar 2015 leyti héraðsdómur Reykjavíkur úr tveimur ofangreindra mála. Í báðum málum var fallist á málatilbúnað lánveitanda. Í framhaldi af því áfrýjuðu lántakar málum sínum til Hæstaréttar. Með dómi Hæstaréttar frá 13. maí 2015 (mál nr. 160/2015) sagði rétturinn að verðtryggingarskilmáli teldist ekki ósanngjarn samningsskilmáli. Auk þess sagði rétturinn að lánveitandi hefði fullnægt upplýsingaskyldu sinni varðandi lánið sem ágreiningurinn stóð um. Hæstiréttur féllst því á málatilbúnað lánveitanda varðandi bæði álitamálin. Með dómi Hæstaréttar frá 26. nóvember 2015 (mál nr. 243/2015) var sama upp á teningnum þegar lánveitandi var sýknaður af kröfu lántaka í máli sem fjallaði að miklu leyti um sömu álitaefni og fjallað var um í fyrrgreindum dómi réttarins. Bankinn veit til þess að a.m.k. eitt mál sé rekið fyrir dómstólum sem varðar álitamál um verðtrygginguna.

Samstæðan hefur hvorki fært varúðarfærslu vegna dómsmála um verðtrygginguna í bækur sínar, enda telur bankinn að litlar líkur séu til þess að dómstólar taki undir málstað lántaka í slíkum málum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

33. Lögfræðileg málefni, frh.

Óvissa varðandi bókfært virði gengistryggðra lána

Á árinu 2015 var áframhaldandi óvissa um erlend lán. Samstæðan fylgist náið með dómum sem varða bæði samstæðuna og aðra til þess að endurbæta niðurfærslur sínar vegna erlendra lána. Þó álitamál varðandi erlend lán hafi skýrst á árinu, stendur samstæðan enn frammi fyrir nokkurri óvissu varðandi slík lán, s.s. um lögætti tiltekinna lána og hvernig eigi að endurreikna og gera upp gengistryggð lán. Þrátt fyrir þetta telur samstæðan að varúðarfærsla vegna lána í erlendri mynt mæti að fullu líklegustu niðurstöðu.

Lögfræðileg álitafni sem er lokið

Árið 2012 stefndi Kortþjónustan hf. Valitor hf., Borgun hf. og Greiðsluveitunni ehf. og krafðist skaðabóta vegna meints tjóns sem félagið taldi sig hafa orðið fyrir vegna meintra brota síðarnefndu félaganna þriggja á samkeppnislögum. Málið var byggt á sátt sem Valitor hf., Borgun hf. og Greiðsluveitan ehf. gerðu við SE (ákvörðun nr. 4/2008). Kortþjónustan hf. felldi málið niður í september 2014, en lagði fram beiðni um dómkvaðningu matsmanna til að meta meint tjón félagsins. Málið var sætt í byrjun mars 2015 með greiðslu á 250 m.kr. til Kortþjónustunnar hf.

34. Kaup Visa Inc. á Visa Europe Ltd.

Í nóvember 2015 tilkynntu Visa Inc. og Visa Europe Ltd. um samning sem kveður á um kaup Visa Inc. á Visa Europe Ltd. Viðskiptin fela í sér fyrirfram ákveðið kaupverð auk möguleika á hagnaðarhlutdeild að fjórum árum liðnum. Arion banki er hlutaðeigandi í Visa Europe Ltd. í gegnum dótturfélag sitt Valitor Holding hf. Viðskiptin eru háð samþykki yfirvalda og er gert ráð fyrir að gengið verði frá viðskiptunum á öðrum ársfjórðungi 2016. Í tengslum við þennan samning hefur samstæðan fært upp eign í árslok 2015 sem flokkuð er sem fjáreign til sölu. Virði fjáreignarinnar er byggt á væntri hlutdeild samstæðunnar í sölu á Visa Europe Ltd. Ávinningur samstæðunnar er metinn 2.903 m.kr. að teknu tilliti til áætlaðra skattaáhrifa og skilyrtrar greiðslu til Landsbankans hf., sem samið var um við kaup Arion banka á 38% eignarhlut í Valitor Holding hf. af Landsbankanum hf. á árinu 2014.

35. Kaup á tryggingafélaginu Verði

Í október gengu Arion banki og BankNordik frá skilyrtum kaupsamningi um kaup Arion banka á 51% hlut í Verði tryggingum. Þar sem hömlur eru á viðskiptum með eftirstandandi hluti hafa aðilar ákveðið að gefa út kaup- og sölurétt á útistandandi hlutum sem heimila Arion banka að festa kaup á hlutunum þegar hömlunum verður lyft, eigi síðar en á árinu 2017. Kaupverð fyrir allt hlutfé félagsins er 37,3 millj. evra. Hagnaður Varðar var 385 m.kr. á árinu 2014 og heildareignir námu 10.264 m.kr. í árslok 2014. Vörður verður skilgreint sem dótturfélag Arion banka. Kaupin eru gerð með fyrirvara um samþykki viðkomandi yfirvalda og er gert ráð fyrir að salan á 51% hlutnum verði frágengin innan fárra mánaða.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

LÍÐIR UTAN EFNAHAGS

36. Skuldbindingar

<i>Ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð sem samstæðan hefur veitt viðskiptavinum sínum</i>	2015	2014
Ábyrgðir	19.162	9.542
Ónýttar yfirdráttarheimildir	42.100	38.890
Lánsloforð	126.068	56.363

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Á Alþingi hefur verið til umræðu frumvarp um nýjan tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta. Þrátt fyrir að lögum hafi ekki verið breytt hafa íslenskar innlánsstofnanir greitt ársfjórðungslega í aðra deild hjá sjóðnum frá árinu 2010 en horft framhjá gildandi lögum. Þrátt fyrir þessa breytingu á framkvæmd og vegna óvissu um lagasetningu í framtíðinni er skuldbinding vegna fyrri ára óbreytt og nemur 2.669 m.kr. í árslok. Samstæðan hefur veitt sjóðnum ábyrgð vegna skuldbindinga að fjárhæð 3.210 m.kr.

37. Skuldbindingar vegna leigusamninga

Samstæðan sem leigutaki

Samstæðan hefur gert leigusamninga um nokkrar fasteignir sem hún notar í rekstri sínum. Leigusamningar þessir eru til allt að 10 ára. Í flestum samningum eru framlengingarákvæði.

	2015	2014
Innan 1 árs	279	292
Eftir 1 til 5 ár	684	829
Eftir meira en 5 ár	346	606
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppsegjanlegum leigusamningum	1.309	1.727

Samstæðan sem leigusali

Samstæðan hefur gert leigusamninga um fjárfestingareignir sínar og fasteignir. Leigusamningarnir eru til allt að 8 ára og eru flestir óuppsegjanlegir.

	2015	2014
Innan 1 árs	120	93
Eftir 1 til 5 ár	127	125
Eftir meira en 5 ár	25	16
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppsegjanlegum leigusamningum	272	234

38. Eignir í stýringu og vörslu

Eignir í stýringu	996.648	923.599
Eignir í vörslu	1.427.269	1.337.561

Eignir í stýringu sýna markaðsvirði eigna viðskiptavina sem stýrt er af eignastýringu og dótturfélögum fyrir hönd viðskiptavina.

Sem vörsluaðili er Arion banki ábyrgur fyrir eignavörslu verðbréfa fyrir fyrirtæki og einstaklinga. Hlutverk vörsluaðila er, varsla verðbréfa, svo sem hlutabréfa, skuldabréfa og verðbréfasjóða, annast uppgjör á verðbréfavíðskiptum og öðrum eignabreytingum á verðbréfum, afgreiðsla fyrirtækjaaðgerða, t.d. gjalddaga á skuldabréfum og arðgreiðslur á hlutabréfum og halda utan um skráningu dagslokaverða á verðbréfum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

39. Atburðir eftir lok reikningskiladags

Arion banki og Kaupþing ljúka samningum um fjármögnun

Arion banki hf. náð samkomulagi við Kaupþing ehf. sem kveður á um útgáfu Arion banka á skuldabréfi að fjárhæð USD 747 milljónir (97 ma.kr.). Skuldabréfið er gefið út innan EMTN-fjármögnunarramma Arion banka og er til sjö ára, en er uppgreiðanlegt á vaxtagjalddögum fyrstu tvö árin. Skuldabréfið ber fljótandi LIBOR vexti að viðbættu 2,6% álagi fyrstu tvö árin og mun vaxtaálagið að þeim tíma liðnum taka mið af markaðskjörum.

Skuldabréfið kemur til skuldajöfnunar á láni í erlendum myntum, sem Arion banki hafði fengið frá Seðlabanka Íslands og innlána Kaupþings hjá Arion banka í erlendum myntum. Ofangreint samkomulag hefur engin áhrif á eignahlið efnahagsreikningsins en hreyfingar meðal skulda eru sýndar í neðangreindi töflu.

	31.12.2015	Hreyfingar	12.01.2016
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.387	-	11.387
Innlán frá viðskiptavinum	469.347	(41.149)	428.198
Fjárskuldir á gangvirði	7.609	-	7.609
Skattskuldir	4.922	-	4.922
Aðrar skuldir	49.461	-	49.461
Lántaka	256.058	41.149	297.207
<i>Lántaka frá Seðlabanka Íslands, veðtryggt í erlendum myntum</i>	-	(56.024)	(56.024)
<i>Ný EMTN skuldabréfaútgáfa</i>	-	97.173	97.173
Víkjandi lán	10.365	-	10.365
Skuldir samtals	809.149	-	809.149

Með uppgreiðslu á veðtryggðu láni frá Seðlabanka Íslands losna lán í eigu bankans sem hafa verið veðsett. Þetta eru einkum fasteignalán til einstaklinga og lán til stærri fyrirtækja. Af þessum sökum lækkar veðsetningarhlutfall samstæðunnar úr 24% í 18% við frágang viðskiptanna.

Sala á eignarhlut í Bakkavor Group Ltd.

Í janúar 2016 seldi dótturfélag bankans, BG12 slhf., 46% eignarhlut sinn í hlutdeildarfélaginu Bakkavor Group Ltd. Heildaráhrif á yfirlit um heildarafkomu voru 20.845 m.kr. á árinu 2015 þar sem hluturinn var metinn á söliverði að frádregnum sölukostnaði í árslok 2015. Sjá skýringu 24.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

TENGDIR AÐILAR

40. Tengdir aðilar

Samstæðan og Kaupskil ehf. eru tengdir aðilar, þar sem Kaupskil ehf. fer með ráðandi hlut í Arion banka sem eigandi 87% hlutfjár. Einnig teljast stjórn Kaupskila ehf. og Kaupþing hf., móðurfélag Kaupskila ehf., tengdir aðilar.

Bankasýsla ríkisins, sem er sjálfstæð ríkisstofnun og heyrir undir fjármálaráðuneytið, fer með 13% hlut í Arion banka hf og getur þannig haft áhrif á samstæðuna. Bankasýsla ríkisins og aðilar tengdir henni teljast til tengdra aðila.

Stjórn Arion banka hf. og lykilstjórnendur bankans eru skilgreind sem tengdir aðilar auk náninna fjölskyldumeðlima framangreindra einstaklinga og lögaðila undir yfirráðum þeirra. Hlutdeildarfélag samstæðunnar eru jafnframt skilgreind sem tengdir aðilar.

Engin óvenjuleg viðskipti áttu sér stað við tengda aðila á árinu. Viðskipti við tengda aðila hafa átt sér stað á grundvelli viðskipta milli óskyldra aðila. Engar frekari ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

2015

<i>Staða gagnvart tengdum aðilum</i>	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	212	(50.158)	(49.946)
Stjórn og lykilstjórnendur	232	(59)	173
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	2.132	(241)	1.891
Staða gagnvart tengdum aðilum	2.576	(50.458)	(47.882)

<i>Viðskipti við tengda aðila</i>	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	-	(762)	16	-
Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna	-	(4)	15	(13)
Stjórn og lykilstjórnendur	12	(2)	5	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	1.288	(617)	344	(276)
Viðskipti við tengda aðila	1.300	(1.385)	380	(289)

2014

<i>Staða gagnvart tengdum aðilum</i>	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	577	(53.970)	(53.393)
Stjórn og lykilstjórnendur	260	(67)	193
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	20.060	(22.861)	(2.801)
Staða gagnvart tengdum aðilum	20.897	(76.898)	(56.001)

<i>Viðskipti við tengda aðila</i>	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	-	(1.184)	10	-
Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna	-	-	26	(30)
Stjórn og lykilstjórnendur	13	(1)	3	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	2.807	(804)	282	(377)
Viðskipti við tengda aðila	2.820	(1.989)	321	(407)

Í gegnum eignarhald Bankasýslu ríkisins verður Landsbankinn hf. tengdur aðili samstæðunnar. Landsbankinn hf. veitir Valitor hf. bankaþjónustu og á í hefðbundnum millibankaviðskiptum við Arion banka hf. Samstæðan á eignir hjá Landsbankanum hf. að fjárhæð 14.038 m.kr. í árslok (31.12.2014: 28.881 m.kr.) og er með lán að fjárhæð 1.499 m.kr. í árslok (31.12.2014: 7.332 m.kr.). Heildar vaxtatekjur námu 120 m.kr. á árinu 2015 (2014: 73 m.kr.) og vaxtagjöld námu 48 m.kr. (2014: 172 m.kr.). Aðrar tekjur námu 500 m.kr. á árinu (2014: 301 m.kr.) og önnur gjöld námu 1.192 m.kr. (2014: 347 m.kr.). Ofangreindar fjárhæðir eru ekki meðtaldar í töflunum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁHÆTTUSTÝRING

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast daglegum rekstri hennar. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættunni, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi samstæðunnar og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu ákvarðaðir til þess að fylgjast með áhættuþáttum samstæðunnar. Stjórn bankans felur áhættustýringu dótturfélaga í hendur viðkomandi dótturfélaga. Fyrir móðurfélagið (bankann) ákvarðar bankastjórnin áhættuvilja. Áhættuviljinn er settur fram sem takmörk á áhættuþáttum og mörkum sem áhættustýringarsvið bankans fylgist með.

Bankastjórnin ber ábyrgð á að viðhalda skilvirku áhættustýringarkerfi, ferli og eftirliti, svo og að viðhalda vitund starfsfólks um áhættu þannig að áhætta sé viðfangsefni allra starfsmanna.

Í bankanum starfa nokkrar nefndir sem stýra áhættu. Endurskoðunar- og áhættunefnd (BARC) stjórnar bankans ber ábyrgð á eftirliti með áhættustýringarkerfi bankans, áhættuvilja og innramatsferli á eiginfjárbörf (ICAAP). Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO), ber ábyrgð á umsjón með misvægi eigna og skulda, lausafjárahættu, markaðsáhættu, vaxtaáhættu og eiginfjárstýringu. Fjárfestingaráð (UIC) tekur ákvarðanir um sölutryggingu og fjárfestingu. Í bankanum starfa fjórar lánanefndir: Lánanefnd stjórnar (BCC), sem tekur ákvarðanir um alla meiriháttar útlánaáhættu, lánanefnd Arion banka (ACC), sem starfar innan heimilda sem skilgreindar eru sem hlutfall af eigin fé bankans og svo fyrirtækjalánanefnd (CCC) og útibúanefndir (RBC), sem hafa þrengri lánaheimildir.

Innri endurskoðun bankans annast sjálfstæðar úttektir á starfsemi bankans og nokkurra dótturfélaga, áhættustýringarkerfi, ferlum, stefnu og mælingum. Innri endurskoðun ræðir niðurstöður sínar við stjórnendur og gefur skýrslu og tilmæli til endurskoðunar- og áhættunefndar stjórnar.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Áhættustýringarsvið skiptist í fjórar einingar: Lánagreiningu, sem styður og vaktar lánveitingarferli; Útlánaeftirlit, sem fylgist með útlánaáhættu gagnvart einstökum viðskiptavinum; Efnahagsáhættu, sem fylgist með öllum kerfislægum ójöfnuði og áhættum í efnahagsreikningi bankans þ.m.t. eigin fé og ber ábyrgð á framkvæmd innra mats á eiginfjárbörf (ICAAP) bankans; og Rekstraráhættu, sem fylgist með áhættu sem tengist daglegum rekstri bankans. Öryggisstjóri bankans tilheyrir áhættustýringarsviði.

Helstu áhættuþættir samstæðunnar eru útlánaáhætta þ.m.t. samþjöppunaráhætta, lausafjárahætta, gjaldeyrisáhætta, vaxtaáhætta og lagaleg áhætta. Þessir áhættuþættir eru að mestu leyti innan móðurfélagsins. Dótturfélög bera áhættu af fasteignamarkaði og framtaksfjárfestingum, svo og af eignastýringar- og tryggingarstarfsemi.

Samtala stórra áhættuskuldbindinga var 11% samanborið við 24% í árslok 2014.

Samstæðan ber gjaldeyrisáhættu vegna hreinnar gjaldeyrisstöðu á efnahagsreikningi. Starfsemi samstæðunnar ber vaxtaáhættu vegna misræmis milli vaxtaberandi eigna og skulda.

Lausafjárahætta er stór áhættuþáttur í rekstri samstæðunnar vegna misræmis í binditíma eigna og skulda. Binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 67% innlána eru óbundin eða laus innan 30 daga.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í skýringum við samstæðureikninginn 2015 og áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2016. Áhættuskýrslan verður gefin út í mars 2015 og verður aðgengileg á heimasíðu bankans, www.arionbanki.is. Áhættuskýrslan er óendurskoðuð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir tjóni ef viðskiptavinir hennar eða gagnaðilar standa ekki við samningsskuldbindingar sínar.

Útlánaáhætta verður til í hvert skipti sem samstæðan ráðstafar fjármunum sínum með þeim hætti að eigið fé hennar eða tekjur velta á efndum gagnaðila, útgefenda eða lántakenda. Lán til viðskiptavina og lánastofnana er helsti uppruni útlánaáhættu. Aðrar tegundir eigna, líkt og skuldabréf og afleiðusamningar og eignir utan efnahagsreiknings fela í sér útlánaáhættu.

Helsta eign samstæðunnar er lánasafn hennar. Því er stjórnun og greining lánasafnsins afar mikilvæg. Mikil áhersla er lögð á gæði lánasafnsins með öguðu lánveitingarferli, gagnrýninni skoðun á lánsútsóknum, vöktun á gæðum lánasafnsins og greiningu og viðbrögðum við hugsanlegum vanskilum á fyrstu sigum sem og virkri stjórnun á endurskipulagningu virðisrýrnaðra lána.

Lánveitingar eru byggðar á upplýstum lánaákvörðunum og leitast samstæðan við að eiga viðskipti við fjárhagslega sterka aðila með trygg veð og góða endurgreiðslugetu. Verðlagning láns á að endurspegla þá áhættu sem tekin er.

Samstæðan stýrir útlánaáhættu með því að setja hámarksheimildir fyrir þá áhættu sem hún sættir sig við vegna einstakra gagnaðila og tengdra viðskiptavina og með því að fylgjast með áhættuskuldbindingum í samhengi við þessar heimildir. Samstæðan leitast við að takmarka heildarútlánaáhættu sína með því að ná fram dreifingu í lánasafninu yfir atvinnugreinar og með því að takmarka stórar áhættuskuldbindingar gagnvart hópum tengdra viðskiptavina.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáætta, frh.

Hámarksútlánaáætta og samþjöppun útlána eftir atvinnugreinum

Í eftirfarandi töflu er sýnd hámarksútlánaáætta tengd liðum efnahagsreikningsins eftir atvinnugreinaflokkum í lok ársins áður en tekið hefur verið tillit til áhættumildunar í formi veða eða annarra trygginga. Samstæðan beitir innri atvinnugreinaflokkun sem byggir á ISAT 08 staðlinum. ISAT 08 er byggður á 2. útgáfu NACE flokkunarstaðalsins.

2015

Hámarksútlánaáætta vegna eigna innan efnahagsreiknings

Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi	Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- vinnsla og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Opinberir aðilar	Landbúnaður og skógrækt	Samtals	
	Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	48.102	-	-	-	-	-	48.102
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	87.491	-	-	-	-	-	87.491	
Lán til viðskiptavina	324.629	102.624	75.850	30.802	51.784	33.460	21.384	6.001	19.864	8.193	5.759	680.350
Fjármálagerningar	135	175	72	11	-	14.894	9.430	29	400	61.624	-	86.770
Aðrar eignir með útlánaáættu	289	564	29	80	67	3.018	3	1	455	65	10	4.581
Hámarksútlánaáætta vegna eigna innan efnahagsreiknings	325.053	103.363	75.951	30.893	51.851	186.965	30.817	6.031	20.719	69.882	5.769	907.294

Hámarksútlánaáætta vegna eigna utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir	1.352	3.032	1.253	1.225	4.145	729	3.299	2.244	1.855	22	6	19.162
Ónýttar yfirdráttarheimildir	24.373	1.977	596	632	5.093	1.622	2.013	377	2.403	2.639	375	42.100
Lánsloforð	188	39.196	27.711	11.463	14.083	3.544	14.017	10.618	2.183	3.000	65	126.068
Hámarksútlánaáætta vegna eigna utan efnahags	25.913	44.205	29.560	13.320	23.321	5.895	19.329	13.239	6.441	5.661	446	187.330
Hámarksútlánaáætta	350.966	147.568	105.511	44.213	75.172	192.860	50.146	19.270	27.160	75.543	6.215	1.094.624

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta, frh.

2014

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings

	Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi	Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- iðnaður og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Opinberir aðilar	Landbúnaður og skógrækt	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá												
Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	21.063	-	-	-	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-	108.792	-	-	-	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	321.311	81.228	76.340	23.314	55.034	27.693	25.284	5.529	18.382	7.746	5.647	647.508
Fjármálagerningar	571	334	336	111	-	11.217	1.086	5	1.358	63.230	-	78.248
Aðrar eignir með útlánaáhattu	399	440	34	22	24	1.854	9	15	626	87	4	3.514
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings	322.281	82.002	76.710	23.447	55.058	170.619	26.379	5.549	20.366	71.063	5.651	859.125

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir	390	2.300	784	573	1.128	1.201	1.322	709	1.101	27	7	9.542
Ónýttar yfirdráttarheimildir	22.621	2.007	578	561	4.554	1.491	1.952	264	2.038	2.384	440	38.890
Lánsloforð	392	7.281	9.010	3.587	9.040	1.797	6.183	10.679	970	7.392	32	56.363
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahags	23.403	11.588	10.372	4.721	14.722	4.489	9.457	11.652	4.109	9.803	479	104.795
Hámarksútlánaáhætta	345.684	93.590	87.082	28.168	69.780	175.108	35.836	17.201	24.475	80.866	6.130	963.920

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta, frh.

Lán til viðskiptavina sundurliðuð eftir atvinnugreinum	2015	2014
Einstaklingar	47,7%	49,6%
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	15,1%	12,5%
Fiskveiðar og -vinnsla	11,1%	11,8%
Upplýsingatækni og fjarskipti	4,7%	3,6%
Heildsala og smásala	7,6%	8,5%
Fjármála- og tryggingastarfsemi	4,9%	4,3%
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	3,1%	3,9%
Samgöngur	0,9%	0,9%
Þjónusta	2,9%	2,8%
Opinberir aðilar	1,2%	1,2%
Landbúnaður og skógrækt	0,8%	0,9%
	100,0%	100,0%

Tryggingar og aðrar útlánavarnir

Fjárhæð og tegund trygginga sem krafist er byggir á mati á útlánaáhattu tengdri gagnaðilanum og tegund áhættuskuldbindingar. Helstu tegundir trygginga eru eftirfarandi:

- Einstaklingar: Veð í íbúðarhúsnæði vegna húsnæðislána;
- Fyrirtæki: Veð í fasteignum, fiskiskipum og öðrum rekstrarfjármunum, birgðum og viðskiptakröfum og reiðufé og verðbréfum; og
- Afleiður: Reiðufé, ríkisskuldabréf og ríkisvixlar, eignatengd verðbréf, skráð hlutabréf og sjóðir sem samanstanda af framangreindum verðbréfum.

Virði trygginga byggir á áætluðu markaðsvirði. Virði fasteigna byggir á kaupverði, opinberu fasteignamati samkvæmt fasteignaskrá Þjóðskrár Íslands eða verðmati sérfræðinga innan og utan bankans. Mat á virði skipa tekur mið af aflaheimildum þeirra.

Fylgst er með virði trygginganna og kallað eftir viðbótartryggingum í samræmi við undirliggjandi samninga. Virði trygginga er endurmetið í tengslum við skoðun á þörf fyrir færslu virðisrýrnunar.

Virði trygginga í neðangreindri töflu takmarkast við kröfuvirði undirliggjandi lána.

Tryggingar sem bankinn hefur hald í eftir tegundum

2015	Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Fiskiskip	Aðrar tryggingar	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina					
Einstaklingar	428	289.862	24	4.107	294.421
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	1.032	89.039	8	1.025	91.104
Fiskveiðar og -vinnsla	53	7.956	57.945	7.037	72.991
Upplýsingatækni og fjarskipti	76	2.369	-	18.630	21.075
Heildsala og smásala	210	20.424	7	22.912	43.553
Fjármála- og tryggingastarfsemi	15.947	4.367	-	1.577	21.891
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	461	12.792	3	4.416	17.672
Samgöngur	91	875	173	3.891	5.030
Þjónusta	13	4.847	40	2.623	7.523
Opinberir aðilar	73	3.732	-	99	3.904
Landbúnaður og skógrækt	5	3.493	-	112	3.610
Fjármálagerningar	7.474	-	-	-	7.474
Ábyrgðir	885	4.232	623	1.445	7.185
Tryggingar sem bankinn hefur hald í	26.748	443.988	58.823	67.874	597.433

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáætta, frh.

2014	Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Fiskiskip	Aðrar tryggingar	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina					
Einstaklingar	440	282.871	43	1.093	284.447
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	635	66.910	11	2.976	70.532
Fiskveiðar og -vinnsla	70	7.513	57.190	3.176	67.949
Upplýsingatækni og fjarskipti	14	2.059	-	18.327	20.400
Heildsala og smásala	261	16.522	5	30.173	46.961
Fjármála- og tryggingastarfsemi	12.108	2.584	-	2.886	17.578
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	5.977	9.823	3	4.171	19.974
Samgöngur	42	587	153	3.019	3.801
Þjónusta	144	3.147	96	1.110	4.497
Opinberir aðilar	18	3.700	-	152	3.870
Landbúnaður og skógrækt	5	2.546	-	124	2.675
Fjármálagerningar	3.330	-	-	-	3.330
Ábyrgðir	741	2.641	316	1.199	4.897
Tryggingar sem bankinn hefur hald í	23.785	400.903	57.817	68.406	550.911

Veð sem gengið hefur verið að

Á árinu yfirtók samstæðan fasteignir til fullnustu lána. Af yfirteknum eignum á árinu 2015 á samstæðan í árslok fasteignir að virði 2.761 m.kr. (31.12.2014: 1.607 m.kr) og aðrar eignir að virði 7 m.kr. (31.12.2014: 10 m.kr.). Eignirnar eru allar í sölufærli, sjá skýringu 27.

Útlánaáætli fjáreigna	Hvorki í vanskilum né niðurfært	Í van- skilum en ekki niðurfært	Sértæk niður- færsla	Samtals
2015				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	48.102	-	-	48.102
Lán til lánastofnana	87.491	-	-	87.491
Lán til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	337.153	17.302	1.276	355.731
Lán til einstaklinga	291.277	26.532	6.810	324.619
Fjármálagerningar	82.714	-	-	82.714
Aðrar eignir með útlánaáættu	4.581	-	-	4.581
Útlánaáætli lána	851.318	43.834	8.086	903.238
2014				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	308.588	15.114	2.495	326.197
Lán til einstaklinga	277.859	32.847	10.605	321.311
Fjármálagerningar	70.704	-	-	70.704
Aðrar eignir með útlánaáættu	3.514	-	-	3.514
Útlánaáætli lána	790.520	47.961	13.100	851.581

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta, frh.

Lán sem eru hvorki í vanskilum né niðurfærð

Bankinn hefur þróað þrjú lánshæfismatslíkön sem notuð eru til þess að fylgjast með þróun útlánaáhættu og til þess að meta líkur á vanskilum (PD). Stærri fyrirtæki eru lánshæfismetin á grundvelli fjárhagsupplýsinga úr ársreikningi, auk huglægra stærða. Einstaklingar og smærri fyrirtæki eru lánshæfismetin á grundvelli sögulegra fjárhagsupplýsinga. Lánshæfismatslíkönin eru uppfærð árlega og endurstíllt með nýjum gögnum með það að markmiði að bæta spágildi þeirra. Breytingar í áhættuflokkun á milli ára má að hluta til rekja til fínstillingar á líkönum.

Taflan hér fyrir neðan sýnir lán sem hvorki eru í vanskilum né niðurfærð, skipt eftir útlánagæðum samkvæmt innri skiptingu bankans, þar sem 5 er verst.

2015	Áhættuflokkun					Óflokkað	Samtals
	1	2	3	4	5		
Einstaklingar	54.822	148.472	63.027	18.553	4.693	1.710	291.277
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	36.550	23.792	29.776	3.790	154	3.279	97.341
Fiskveiðar og -vinnsla	21.807	33.232	7.657	5.415	1.249	1.341	70.701
Upplýsingatækni og fjarskipti	17.346	4.252	8.949	126	-	-	30.673
Heildsala og smásala	9.447	18.356	18.260	2.064	198	33	48.358
Fjármála- og tryggingastarfsemi	3.012	17.784	11.308	223	-	456	32.783
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	3.088	14.256	2.930	324	135	-	20.733
Samgöngur	3.320	1.094	1.040	274	28	-	5.756
Þjónusta	2.326	4.805	9.918	539	19	-	17.607
Opinberir aðilar	357	3.396	2.342	1.038	133	545	7.811
Landbúnaður og skógrækt	336	1.558	2.887	609	-	-	5.390
Lán hvorki í vanskilum né niðurfærð	152.411	270.997	158.094	32.955	6.609	7.364	628.430
2014							
Einstaklingar	57.039	139.569	51.547	17.397	6.818	5.489	277.859
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	2.898	13.931	49.417	5.679	98	4.767	76.790
Fiskveiðar og -vinnsla	25.757	26.757	13.681	2.182	1.599	1.596	71.572
Upplýsingatækni og fjarskipti	371	19.469	3.205	219	-	-	23.264
Heildsala og smásala	7.248	20.332	21.292	2.843	160	381	52.256
Fjármála- og tryggingastarfsemi	679	1.907	14.707	90	-	8.032	25.415
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	7.804	8.017	6.996	517	363	621	24.318
Samgöngur	268	3.575	958	593	3	62	5.459
Þjónusta	820	9.848	3.577	533	13	2.571	17.362
Opinberir aðilar	209	3.427	1.817	340	35	1.422	7.250
Landbúnaður og skógrækt	225	1.283	1.754	386	388	866	4.902
Lán hvorki í vanskilum né niðurfærð	103.318	248.115	168.951	30.779	9.477	25.807	586.447

Lán í dálkinum „óflokkað“ tengjast fyrst og fremst nýstofnuðum fyrirtækjum eða mótaðilum þar sem lánshæfismatslíkön bankans eru ekki talin veita fullnægjandi niðurstöðu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta, frh.

Lán í vanskilum en ekki niðurfærð

	Allt að 3 dagar	4 til 30 dagar	31 til 60 dagar	61 til 90 dagar	Meira en 90 dagar	Samtals
2015						
Lán til fyrirtækja	9.638	3.779	1.681	662	1.542	17.302
Lán til einstaklinga	3.706	9.437	5.237	554	7.598	26.532
Lán í vanskilum en ekki niðurfærð	13.344	13.216	6.918	1.216	9.140	43.834
2014						
Lán til fyrirtækja	6.553	2.434	2.267	565	3.295	15.114
Lán til einstaklinga	3.436	10.589	5.974	847	12.001	32.847
Lán í vanskilum en ekki niðurfærð	9.989	13.023	8.241	1.412	15.296	47.961

Lán í vanskilum allt að þrjú daga eru fyrst og fremst vegna yfirdrátta sem ekki voru endurnýjaðir í tíma. Meirihluti lána sem eru í vanskilum en hafa ekki verið niðurfærð eru talin að fullu tryggð eða voru yfirtekin með afslætti. Lán sem voru yfirtekin með afslætti teljast ekki hafa rýrnað í virði nema hin sértæka niðurfærsla sé hærri en afslátturinn.

Virðisrýrð lán til viðskiptavina eftir atvinnugreinum	2015		2014	
	Virðis- rýrnun	Heildarvirði lána	Virðis- rýrnun	Heildarvirði lána
Einstaklingar	10.593	17.403	11.016	21.621
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	1.515	1.867	1.396	1.981
Fiskveiðar og -vinnsla	257	373	1.115	2.366
Upplýsingatækni og fjarskipti	308	332	251	251
Heildsala og smásala	681	893	751	831
Fjármála- og tryggingastarfsemi	5.953	6.011	6.739	6.756
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	828	1.025	296	474
Samgöngur	4.433	4.440	18	18
Þjónusta	504	682	375	641
Opinberir aðilar	143	215	27	35
Landbúnaður og skógrækt	126	186	230	340
	25.341	33.427	22.214	35.314

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Útlánaáhætta, frh.

Stórar áhættuskuldbindingar

Stór áhættuskuldbinding er skilgreind sem áhættuskuldbinding sem nemur 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar samkvæmt reglum FME nr. 625/2013.

Lögbundið hámark á áhættu vegna eins viðskiptavinar eða hóps tengdra viðskiptavina er 25% af eiginfjárgrunni, að frádregnum viðurkenndum tryggingum, og samtala fyrir stórar áhættuskuldbindingar má ekki fara yfir 400% af eiginfjárgrunni.

Stærsta áhættuskuldbinding gagnvart hópi tengdra viðskiptavina í árslok var 22 ma.kr. (31.12.2014: 25 ma.kr.) áður en tekið er tillit til viðurkenndra trygginga.

Hjá samstæðunni var ein stór áhættuskuldbindingar í árslok (31.12.2014: tvær skuldbindingar) að frádregnum viðurkenndum tryggingum.

Nr.	2015		2014	
	Brúttó	Nettó	Brúttó	Nettó
1	11%	11%	<10%	<10%
2	<10%	<10%	14%	14%
3	<10%	<10%	11%	10%
Skuldbindingar brúttó og nettó > 10%	11%	11%	25%	24%

Engin áhættuskuldbinding er umfram hið lögbundna mark, sem er 25% af eiginfjárgrunni samstæðunnar, í árslok.

42. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á að verð- og vaxtabreytingar á fjármálamörkuðum hafi áhrif á virði og sjóðstreymi fjármálagerna bankans.

Markaðsáhætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar, svo og stöðutöku í skuldabréfum, hlutabréfum, myntum, afleiðusamningum og öðrum skuldbindingum sem eru metnar á markaðsvirði.

Samstæðan fylgist grannt með markaðsáhættu og skilur á milli markaðsáhættu í veltubók og fjárfestingabók. Markaðsáhætta í veltubók er tilkomin vegna eigin viðskipta og afleiðusamninga sem bankinn gerir við viðskiptavini til að mæta þörf þeirra til fjárfestingar og áhættustýringar. Markaðsáhætta í fjárfestingabók myndast vegna ýmiss konar misvægis í eignum og skuldum, t.d. í myntum, gjaldkögum og vöxtum. Markaðsáhættu í veltubók og fjárfestingabók er stýrt með mismundandi hætti af Fjárfstýringu.

Takmörkun á markaðsáhættu er ákvörðuð af stjórn bankans og sett fram í áhættuvilja hans. Heimildarmörk eru settar á opnar stöður í veltubók og niður á eignasöfn. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu heildarmarkaðsáhættu bankans. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingu og eftirliti með markaðsáhættu, sem og að veita upplýsingar um áhættuskuldbindingar, heimildanotkun og brot á heimildum.

Stefna bankans er að takmarka markaðsáhættu vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar en að leyfa áhættu í veltubók innan skilgreindra marka.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta stafar af möguleikanum á því að vaxtabreytingar hafi áhrif á framtíðargreiðsluflæði eða gangvirði fjármálagerna. Vaxtaáhætta er til staðar í rekstri samstæðunnar vegna misvægis á milli vaxtaberandi eigna og skulda. Þetta misvægi helgast af mismuni á vaxtaendurskoðunartímabili eigna og skulda, þar sem stór hluti skulda er óbundin innlán á meðan vextir eigna eru alla jafna fastir til lengri tíma, sem leiðir til vaxtaferilsáhættu fyrir samstæðuna. Samstæðan stendur einnig frammi fyrir vaxtagrunnsáhættu á milli eigna og skulda vegna ólíks grunns fljóttandi vaxta fyrir ólíkar myntir, þar sem sú stærsta er EUR.

Stefna samstæðunnar við stýringu á vaxtaáhættu er að leitast við að halda misvægi vaxtatímabla innan ásættanlegra marka með því að viðhalda að hluta samstæðri fjármögnun útlána, laða að innlán og með markmiðum í útlánastarfsemi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

Vaxtaáhætta í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á vaxtaberandi eignum og skuldum samstæðunnar eftir gildistíma vaxta. Upphæðir fyrir lán til viðskiptavina og lántökur eru settar fram á gangvirðisgrundvelli, sjá skýringu 22, og eru því frábrugðnar þeim tölum sem koma fram í efnahagsyfirlitinu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði, sem byggir á virði undirliggjandi veða, og eru þar af leiðandi óháð gildistíma vaxta og því sett í 0-3 mánaða tímaflokkinn.

Vaxtaberandi eignir og skuldir eftir gildistíma vaxta

2015	Allt að	3-12			Meira	
Eignir	3 mán.	mán.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	43.181	-	-	-	-	43.181
Lán til lánastofnana	87.491	-	-	-	-	87.491
Lán til viðskiptavina	347.571	64.594	127.907	5.255	142.869	688.196
Fjármálagerningar	43.925	10.002	8.556	7.786	242	70.511
Eignir	522.168	74.596	136.463	13.041	143.111	889.379
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Sí	11.387	-	-	-	-	11.387
Innlán frá viðskiptavinum	464.998	3.501	848	-	-	469.347
Lántaka	72.010	4.509	48.705	12.982	126.632	264.838
Víkjandi lán	10.365	-	-	-	-	10.365
Skuldir	558.760	8.010	49.553	12.982	126.632	755.937
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	(46.330)	(1.802)	49.346	-	-	1.214
Hreinn vaxtajöfnuður	(82.922)	64.784	136.256	59	16.479	134.656
2014						
Eignir						
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	15.808	-	-	-	-	15.808
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	358.943	56.338	78.887	2.845	160.248	657.261
Fjármálagerningar	39.963	1.552	12.609	4.672	1.046	59.842
Eignir	523.506	57.890	91.496	7.517	161.294	841.703
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Sí	22.876	-	-	-	-	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	449.638	2.124	3.270	-	101	455.133
Lántaka	62.821	18.307	7.313	1.124	107.550	197.115
Víkjandi lán	31.639	-	-	-	-	31.639
Skuldir	566.974	20.431	10.583	1.124	107.651	706.763
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	56	(2.760)	2.778	-	-	74
Hreinn vaxtajöfnuður	(43.412)	34.699	83.691	6.393	53.643	135.014

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

Næmni gagnvart vaxtaáhættu í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis vaxtaberandi eigna og skulda hjá samstæðunni fyrir vaxtabreytingum eftir gjaldmiðli. Vaxtanæmnin er mæld sem hrein virðisbreyting vaxtaberandi eigna og skulda, þegar gert er ráð fyrir samtímis samhliðrun allra vaxtaferla upp og niður á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tekur ekki breytingum á árlegum hreinum vaxtatekjum og er ekki mat á áhættu.

	2015		2014	
	-100 p	+100 p	-100 p	+100 p
Mynt				
ISK, verðtryggt	1.850	(1.763)	5.278	(4.525)
ISK, óverðtryggt	751	(735)	995	(955)
EUR	185	(178)	321	(296)
Annað	522	(494)	405	(380)

Vaxtaáhætta í veltubók

Taflan hér að neðan sýnir heildar punktvirði (e. basis point value (BPV)) fyrir skuldabréf og afleiður á veltubók á markaðsvirði. Punktvirði gefur breytingu á virði vegna hækkunar á ávöxtunarkröfu um einn punkt (0,01%).

	2015			2014		
	Markaðs- virði	Bindi- tími	Punkt- virði	Markaðs- virði	Bindi- tími	Punkt- virði
Fjármálagerningar veltubókar, gnóttstöður						
ISK, verðtryggt	4.544	3,6	(1,6)	1.924	6,3	(1,2)
ISK, óverðtryggt	5.849	(1,8)	1,1	3.353	(2,1)	0,7
Erlend mynt	64.226	(0,6)	3,9	22.844	0,1	(0,2)
Samtals	74.619	(0,5)	3,4	28.121	0,3	(0,7)

Fjármálagerningar veltubókar, skortstöður

ISK, verðtryggt	393	9,7	(0,4)	1.003	6,1	(0,6)
ISK, óverðtryggt	7.953	0,3	(0,3)	7.139	0,4	(0,3)
Erlend mynt	64.172	(0,5)	2,9	22.243	0,1	(0,2)
Samtals	72.518	(0,3)	2,3	30.385	0,4	(1,1)

Næmni gagnvart vaxtaáhættu í veltubók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis á hreinni stöðu skuldabréfa á veltubók eftir gjaldmiðlum. Vaxtanæmnin er mæld sem hrein virðisbreyting vaxtaberandi eigna og skulda þegar gert er ráð fyrir samtímis samhliðrun allra vaxtaferla upp og niður á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tekur ekki breytingum á árlegum hreinum vaxtatekjum og er ekki mat á áhættu. Útreikningar í þessari töflu byggja á líftíma og kúpni skuldabréfanna.

	2015		2014	
	-100 p	+100 p	-100 p	+100 p
Mynt				
ISK, verðtryggt	126	(121)	62	(58)
ISK, óverðtryggt	(142)	130	(104)	93
EUR	19	(20)	13	(12)
Annað	(122)	115	(13)	13

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

Verðtryggingaráhætta

Samstæðan verður fyrir verðtryggingaráhættu þegar misvægi er milli verðtryggðra eigna og skulda. Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna nam 311,6 ma.kr. (31.12.2014: 289,2 ma.kr.) og heildarfjárhæð verðtryggðra skulda nam 216,6 ma.kr. (31.12.2014: 204,0 ma.kr.).

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot á greiðslufleði verðtryggðra eigna og skuldbindinga

2015	Að 1 ári	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals
Eignir, verðtryggðar				
Lán til viðskiptavina	13.629	76.393	209.485	299.507
Fjármálagerningar	3.412	-	-	3.412
Staða utan efnahagsreiknings	749	7.940	-	8.689
Eignir, verðtryggðar	17.790	84.333	209.485	311.608
Skuldir, verðtryggðar				
Innlán	72.352	12.899	1.916	87.167
Lántaka	2.128	14.164	112.350	128.642
Staða utan efnahagsreiknings	-	-	782	782
Skuldir, verðtryggðar	74.480	27.063	115.048	216.591
Hrein staða efnahagsreiknings	(57.439)	49.330	94.437	86.328
Hrein staða utan efnahagsreiknings	749	7.940	-	8.689
Verðtryggt	(56.690)	57.270	94.437	95.017
2014				
Eignir, verðtryggðar				
Lán til viðskiptavina	9.566	74.705	200.030	284.301
Fjármálagerningar	2.090	-	-	2.090
Staða utan efnahagsreiknings	825	1.952	-	2.777
Eignir, verðtryggðar	12.481	76.657	200.030	289.168
Skuldir, verðtryggðar				
Innlán	66.489	19.615	2.415	88.519
Lántaka	2.019	13.703	99.277	114.999
Staða utan efnahagsreiknings	524	-	-	524
Skuldir, verðtryggðar	69.032	33.318	101.692	204.042
Hrein staða efnahagsreiknings	(56.852)	41.387	98.338	82.873
Hrein staða utan efnahagsreiknings	301	1.952	-	2.253
Verðtryggt	(56.551)	43.339	98.338	85.126

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldeyrisáhætta samstæðunnar stafar fyrst og fremst af misvægi milli eigna og skulda í mismunandi myntum. Skuldir samstæðunnar eru aðallega innlán í íslenskum krónum en eignir hennar eru að verulegu leyti lán til viðskiptavina í erlendum gjaldmiðlum. Nettó stöður í hverri mynt eru vaktaðar miðlægt í bankanum.

Sundurliðun eigna og skulda eftir mynt í árslok

2015

Eignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	47.357	252	167	37	96	37	156	48.102
Lán til lánastofnana	20.923	24.741	19.478	7.260	3.182	4.125	7.782	87.491
Lán til viðskiptavina	568.196	44.532	37.395	6.487	11.357	9	12.374	680.350
Fjármálagerningar	84.752	24.852	13.227	6.145	63	3.248	904	133.191
Fjárfestingareignir	7.542	-	-	-	-	-	-	7.542
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	1.043	-	-	26.256	-	-	-	27.299
Óefnislegar eignir	5.575	-	-	-	3.710	-	-	9.285
Skatteignir	205	-	-	-	-	-	-	205
Aðrar eignir	16.711	482	170	177	22	14	2	17.578
Eignir	752.304	94.859	70.437	46.362	18.430	7.433	21.218	1.011.043
Skuldir og eigið fé								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	9.471	381	74	6	1	-	1.454	11.387
Innlán frá viðskiptavinum	388.228	18.041	50.913	6.865	1.523	2.156	1.621	469.347
Fjárskuldir á gangvirði	6.790	584	104	10	4	-	117	7.609
Skattskuldir	4.501	-	-	-	422	-	(1)	4.922
Aðrar skuldir	41.098	2.648	1.484	1.432	832	347	1.620	49.461
Lántaka	142.060	44.526	33.442	8.511	-	13.447	14.072	256.058
Víkjandi lán	-	3.942	2.603	3.820	-	-	-	10.365
Eigið fé	192.786	-	-	-	-	-	-	192.786
Hlutdeild minnihluta	9.108	-	-	-	-	-	-	9.108
Skuldir og eigið fé	794.042	70.122	88.620	20.644	2.782	15.950	18.883	1.011.043
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(41.738)	24.737	(18.183)	25.718	15.648	(8.517)	2.335	
Hrein staða utan efnahagsreiknings ..	9.619	(13.684)	20.273	(1.470)	(17.856)	5.481	(2.363)	
Hrein staða	(32.119)	11.053	2.090	24.248	(2.208)	(3.036)	(28)	

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

2014

Eignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	19.472	5	904	178	107	46	351	21.063
Lán til lánastofnana	35.076	16.570	13.141	13.646	2.946	11.084	16.329	108.792
Lán til viðskiptavina	538.828	40.526	27.606	6.605	14.734	5.376	13.833	647.508
Fjármálagerningar	73.851	14.963	7.776	3.436	47	1.736	19	101.828
Fjárfestingareignir	6.842	-	-	-	-	-	-	6.842
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	16.052	-	-	5.914	-	-	-	21.966
Óefnislegar eignir	5.469	-	-	-	4.127	-	-	9.596
Skatteignir	655	-	-	-	-	-	-	655
Aðrar eignir.	14.665	485	128	123	26	52	7	15.486
Eignir	710.910	72.549	49.555	29.902	21.987	18.294	30.539	933.736

Skuldir og eigið fé

Skuldir við lánastofnanir og Sí	16.752	2.103	958	5	1	-	3.057	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	374.063	25.949	16.247	11.348	9.306	8.075	9.985	454.973
Fjárskuldir á gangvirði	8.971	43	127	-	1	-	1	9.143
Skattskuldir	4.642	-	-	-	481	-	-	5.123
Aðrar skuldir	37.336	2.217	3.470	975	2.199	174	819	47.190
Lántaka	135.285	1.714	22.475	8.812	-	8.478	23.816	200.580
Víkjandi lán	-	25.133	2.550	3.956	-	-	-	31.639
Eigið fé	160.711	-	-	-	-	-	-	160.711
Hlutdeild minnihluta	1.501	-	-	-	-	-	-	1.501
Skuldir og eigið fé	739.261	57.159	45.827	25.096	11.988	16.727	37.678	933.736
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(28.351)	15.390	3.728	4.806	9.999	1.567	(7.139)	
Hrein staða utan efnahagsreiknings ..	9.454	(9.065)	(397)	56	(8.963)	-	8.915	
Hrein staða	(18.897)	6.325	3.331	4.862	1.036	1.567	1.776	

Næmni gagnvart gjalddeyrisáættu

Taflan hér að neðan sýnir helstu myntir sem samstæðan var með opnar stöður í árslok. Reiknuð eru út áhrif veikingar eða styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum, að því gefnu að aðrar breytur séu fastar, á rekstrartekjur samstæðunnar (sem stafa af gangvirðisbreytingum á eignum og skuldum utan veltubókar sem eru háðar gengi gjaldmiðla). Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Samsvarandi lækkun í hverri mynt hér að neðan gagnvart krónu myndi leiða til samsvarandi en öfugra áhrifa (+10% merkir gengislækkun íslensku krónunnar).

Mynt	2015		2014	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(1.105)	1.105	(633)	633
USD	(209)	209	(333)	333
GBP	(2.425)	2.425	(486)	486
DKK	221	(221)	(104)	104
NOK	304	(304)	(157)	157
Annað	3	(3)	(178)	178

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Markaðsáhætta, frh.

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er sú áhætta að gangvirði hlutabréfa lækki vegna breytinga á vísitölum hlutabréfaverðs og einstökum hlutabréfum. Hlutabréfaáhætta í fjárfestingabók stafar aðallega af endurskipulagningu á eignum samstæðunnar þ.e. endurskipulagningu félaga í fjárhagsvandræðum sem samstæðan hefur yfirtekið. Upplýsingar um eignir sem gengið hefur verið að og eru í sölufarli má finna í skýringu 27 og hlutabréfastöður má finna í skýringu 21.

Næmni gagnvart hlutabréfaáhattu

Taflan hér að neðan sýnir reiknuð áhrif verðbreytinga á hlutabréfum á rekstrartekjur samstæðunnar. Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru ekki teknar með.

Hlutabréf	2015		2014	
	-10%	+10%	-10%	+10%
Veltubók - skráð	(214)	214	(154)	154
Fjárfestingabók - skráð	(1.387)	1.387	(708)	708
Fjárfestingabók - óskráð	(1.819)	1.819	(1.551)	1.551

Afleiðusamningar

Viðskiptavinum stendur til boða að gera afleiðusamninga við bankann. Þær afleiður sem um ræðir eru gjaldeyris- og vaxtaskiptasamningar, framvirkir gjaldeyrissamningar, og valréttir og framvirkir samningar um viðskipti með skráð skuldabréf og hlutabréf. Heimilaðar undirliggjandi fjármálaafurðir, stöðuheimildir og tryggingareglur eru ákvarðaðar í samræmi við áhættustefnu samstæðunnar. Afleiður eru einnig notaðar til að draga úr markaðsáhattu á efnahagsreikningi samstæðunnar. Áhætta tengd afleiðustöðum er álitin óveruleg.

Uppgreiðsluáhætta

Uppgreiðsluáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir fjárhagslegu tapi vegna þess að viðskiptavinir hans og gagnaðilar endurgreiða eða fara fram á endurgreiðslu fyrr eða síðar en gert var ráð fyrir, svo sem vegna veðlána á föstum vöxtum þegar vextir lækka. Endurgreiðsluáhætta samstæðunnar í árslok 2015 var óveruleg.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta

Lausafjárahætta er skilgreind sem sú áhætta að samstæðan, þrátt fyrir að vera gjaldfær, lendi í erfiðleikum með að mæta skuldbindingum sínum þegar þær gjaldfalla, eða geti aðeins tryggt endurgreiðslu með óhóflegum kostnaði. Lausafjárahætta leiðir af vangetu til þess að stýra óráðgerðum lækkunum eða breytingum á fjármögnun.

Meginfjármögnunarleið samstæðunnar felst í innlánum einstaklinga, fyrirtækja og fjármálfstofnana. Lausafjárahætta samstæðunnar stafar af því að binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 57% innlána eru óbundin.

Lausafjárahætta er einn af helstu áhættuþáttum samstæðunnar og er mikil áhersla lögð á stýringu hennar. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu lausafjár- og fjármögnunaráhættu innan áhættustefnu bankans sem ákvörðuð er af stjórninni. Fjárstýring stýrir daglegri lausafjárstöðu bankans. Áhættustýring mælir, vaktar og greinir frá lausafjár- og fjármögnunaráhættu bankans.

Stefna samstæðunnar er að viðhalda alltaf nægu lausafé, með háu hlutfalli lausafjáreigna og tiltækrar fjármögnunar til að mæta skammtímaskuldbindingum og mögulegum útgreiðslum. Óvissa í tengslum við fjármagnshöftin hefur minnkað talsvert og í byrjun árs 2016 var innlánun Kaupþings hjá bankanum umbreytt í EMTN fjármögnun. Þannig hefur dregið úr lausafjárahættu vegna félaga í slitameðferð.

Eignir og skuldir samstæðunnar á bókfærðu virði eftir gjalddaga

2015	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira	Án
Eignir	virði	gjald	3 mán.	mán.	1-5 ár	en 5 ár	gjald
Handbært fé og innstæður hjá Sí	48.102	35.467	-	12.635	-	-	-
Lán til lánastofnana	87.491	50.151	37.340	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina	680.350	3.984	42.429	90.014	234.035	309.888	-
Fjármálagerningar	133.191	4.765	1.711	10.861	54.392	10.985	50.477
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	56.171	-	24.671	1.478	29.509	513	-
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	(53.770)	-	(24.262)	(1.421)	(27.688)	(399)	-
Fjárfestingareignir	7.542	-	-	-	-	-	7.542
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	27.299	-	-	-	-	-	27.299
Óefnislegar eignir	9.285	-	-	-	-	-	9.285
Skatteignir	205	-	-	-	205	-	-
Aðrar eignir	17.578	1.017	2.592	174	793	-	13.002
Eignir	1.011.043	95.384	84.072	113.684	289.425	320.873	107.605
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Sí	11.387	9.881	-	1.481	25	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	469.347	268.727	95.191	89.937	13.575	1.917	-
Fjárskuldir á gangvirði	7.609	-	6.346	536	631	96	-
<i>Eignaleggur</i>	(49.199)	-	(36.552)	(5.662)	(6.518)	(467)	-
<i>Skuldaleggur</i>	52.192	-	38.282	6.198	7.149	563	-
<i>Skortstöðuskuldabréf</i>	1.309	-	1.309	-	-	-	-
<i>Skortstöðuskuldabréf sem áhættuvörn</i>	3.307	-	3.307	-	-	-	-
Skattskuldir	4.922	-	-	3.274	1.648	-	-
Aðrar skuldir	49.461	17.002	14.724	5.192	3.529	6	9.008
Lántaka	256.058	-	7.081	4.308	69.933	174.736	-
Víkjandi lán	10.365	-	-	-	3.942	6.423	-
Skuldir	809.149	295.610	123.342	104.728	93.283	183.178	9.008
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	19.162	3.402	2.371	7.589	3.954	1.846	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	42.100	842	10.071	14.984	15.768	435	-
Lánsloforð	126.068	-	50.628	35.542	34.506	5.392	-
Liðir utan efnahagsreiknings	187.330	4.244	63.070	58.115	54.228	7.673	-
Hreinar eignir (skuldir)	14.564	(204.470)	(102.340)	(49.159)	141.914	130.022	98.597

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

2014	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira en	Án
Eignir	virði	gjalddaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	5 ár	gjalddaga
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	21.063	12.285	-	8.778	-	-	-
Lán til lánastofnana	108.792	52.119	56.673	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina	647.508	11.678	50.642	89.332	230.055	265.801	-
Fjármálagerningar	101.828	7.562	742	2.203	52.527	7.670	31.124
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	28.234	-	6.654	15.659	5.921	-	-
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	(27.209)	-	(5.912)	(15.524)	(5.773)	-	-
Fjárfestingareignir	6.842	-	-	-	-	-	6.842
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	21.966	-	-	-	-	-	21.966
Óefnislegar eignir	9.596	-	-	-	-	-	9.596
Skatteignir	655	-	-	-	655	-	-
Aðrar eignir	15.486	47	2.283	46	1.121	17	11.972
Eignir	933.736	83.691	110.340	100.359	284.358	273.488	81.500
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og SÍ	22.876	13.652	2.238	6.962	24	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	263.899	96.009	46.412	45.102	3.551	-
Fjárskuldir á gangvirði	9.143	-	8.663	227	253	-	-
<i>Eignaleggur</i>	(15.693)	-	(4.525)	(10.504)	(664)	-	-
<i>Skuldaleggur</i>	16.598	-	4.950	10.731	917	-	-
<i>Skortstöðuskuldabréf</i>	5.478	-	5.478	-	-	-	-
<i>Skortstöðuskuldabréf sem áhættuvörn</i>	2.760	-	2.760	-	-	-	-
Skattskuldir	5.123	-	1.125	3.374	624	-	-
Aðrar skuldir	47.190	667	30.372	5.192	2.680	120	8.159
Lántaka	200.580	-	1.776	20.057	24.908	153.839	-
Víkjandi lán	31.639	-	-	-	-	31.639	-
Skuldir	771.524	278.218	140.183	82.224	73.591	189.149	8.159
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	9.542	2.373	1.234	2.389	1.753	1.793	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	38.890	658	10.163	17.738	10.273	58	-
Lánsloforð	56.363	2.432	21.419	15.705	16.807	-	-
Liðir utan efnahagsreiknings	104.795	5.463	32.816	35.832	28.833	1.851	-
Hreinar eignir (skuldir)	57.417	(199.990)	(62.659)	(17.697)	181.934	82.488	73.341

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Fjármögnunarhlutfall (e. net stable funding ratio, NSFR) mælir hlutfall tiltæktrar stöðugar fjármögnunar (e. available stable funding, ASF) af nauðsynlegri stöðugri fjármögnun (e. required stable funding, RSF) samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands nr. 1032/2014. Almennt er nauðsynleg stöðug fjármögnun ákvörðuð með því að beta mismunandi vigtum á mismunandi eignaflokka m.v. seljanleika þeirra. Tiltæk stöðug fjármögnun er hins vegar reiknuð með því að veða skuldbindingar Bankans út frá endurgreiðslutíma og/eða stöðugleika. Árið 2016 skal fjármögnunarhlutfall fyrir erlendan gjaldeyri vera 90% hið minnsta og frá og með 2017 skal hlutfallið vera 100% hið minnsta.

Útreikningar á fjármögnunarhlutfalli miða ekki við samstæðuna heldur er litið á Arion banka og fagfjárfestastjóðinn Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund (ABMIIF) sem heild. Við útreikning á hlutfallinu fyrir erlenda gjaldmiðla þá er neikvæður gjaldeyrisjöfnuður dreginn frá teljaranum og jákvæðum gjaldeyrisjöfnuði er bætt við nefnarann. Ósamræmi á milli opinbers gjaldeyrisjafnaðar samstæðunnar og þeim sem er notaður við útreikning á fjármögnunarhlutfallinu stafar af því að dótturfélög bankans hafa töluverðan jákvæðan gjaldeyrisjöfnuð en eru gerð upp í ISK.

Þegar FX hlutfallið hér fyrir neðan er reiknað, þá er það gert þannig að þegar gengisjöfnuður er neikvæður, þá er hann dreginn frá teljara en þegar hann er jákvæður, þá er hann dreginn frá nefnara.

		Erlendur	
	ISK	gjaldeyrir	Samtals
2015			
Tiltæk stöðug fjármögnun	540.864	129.273	670.137
Nauðsynleg stöðug fjármögnun	539.841	95.511	635.352
Gjaldeyrisjöfnuður		(11.363)	
Fjármögnunarhlutfall	100%	123%	105%
2014			
Tiltæk stöðug fjármögnun	494.300	103.542	597.842
Nauðsynleg stöðug fjármögnun	553.205	70.850	624.055
Gjaldeyrisjöfnuður		3.444	
Fjármögnunarhlutfall	89%	154%	96%

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Lausafjárþekjuhlutfall

Lausafjárþekjuhlutfallið (LCR) er hluti af Basel III reglum og hefst innleiðing árið 2015 á alþjóðavísu. LCR er reiknað samkvæmt álagsprófi sem er hannað til að tryggja að fjármálastofnanir hafi nægjanlegar eignir til reiðu til að standast lausafjávanda til styttri tíma. Nánar tiltekið er LCR hlutfallið milli lausafjäreigna og vænts útlæðis næstu 30 daga við álagsaðstæður.

Til að koma til greina sem laust fé samkvæmt LCR viðmiðum þurfa eignir vera óveðsettar, auðseljanlegar og með þekktu markaðsvirði, veðhæfar í viðskiptum við Seðlabanka Íslands og ekki útgefnar af samstæðunni eða af eiganda aðila í fjármálastarfsemi innan samstæðunnar.

Samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands nr. 1031/2014 um lausafjárhlutfall gildir að fjármálastofnanir þurfa að viðhalda 90% LCR árið 2016 og 100% eftir 2017. Hlutfallið í erlendum gjaldeyri skal eigi vera lægra en 100%.

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á LCR útreikningum samstæðunnar fyrir krónur, erlendan gjaldeyri og heildarstöðu. Allar fjárhæðir eru vegnar samkvæmt fyrrnefndum reglum um lausafjárhlutfall.

Lausafjárþekjuhlutfall

	Erlendum		
	ISK	gjaldeyri	Samtals
2015			
Vigtaðar lausafjäreignir	98.647	30.850	129.497
1. stigs vigtaðar lausafjäreignir *	98.647	24.981	123.628
2. stigs vigtaðar lausafjäreignir **	-	5.869	5.869
Vigtað útlæði	140.073	56.511	196.584
Innstæður	122.275	21.640	143.915
Lántökur	1.502	122	1.624
Annað útlæði	16.296	34.749	51.045
Vigtað innflæði	12.961	87.338	100.299
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum ***	3.768	57.881	61.649
Annað innflæði	9.193	29.457	38.650
Lausafjárþekjuhlutfall ****	78%	218%	134%
2014			
Vigtaðar lausafjäreignir	77.859	21.874	99.733
1. stigs vigtaðar lausafjäreignir *	77.859	20.831	98.690
2. stigs vigtaðar lausafjäreignir **	-	1.043	1.043
Vigtað útlæði	121.271	34.454	155.725
Innstæður	107.948	20.472	128.420
Lántökur	1.474	-	1.474
Annað útlæði	11.849	13.982	25.831
Vigtað innflæði	22.571	75.802	98.373
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum ***	16.953	62.937	79.890
Annað innflæði	5.618	12.865	18.483
Lausafjárþekjuhlutfall ****	79%	254%	174%

* 1. stigs lausafjäreignir fá 100% vigt í LCR útreikningum og samanstanda af sjóði og innstæðum samstæðunnar hjá Seðlabanka Íslands, innlendum skuldabréfum sem eru veðhæf í viðskiptum við Seðlabanka Íslands, erlendum ríkisskuldabréfum og lausafjáfyrirgreiðslu frá Íslenska ríkinu.

** 2. stigs lausafjäreignir samstæðunnar samanstanda af sértryggðum skuldabréfum með lágmarkseinkunn AA- og þau fá 85% vigt í LCR útreikningum.

*** Innstæður samstæðunnar hjá öðrum bönkum teljast til innflæðishluta í LCR útreikningum.

**** LCR er skilgreint sem: $LCR = \text{Vigtaðar lausafjäreignir} / (\text{vigtað útlæði} - \text{vigtað innflæði})$ þar sem þak á vigtuðu innflæði er 75% af vigtuðu útlæði.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Samsetning lausafjäreigna

2015	ISK	USD	EUR	Annað	Alls
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	46.521	349	531	759	48.160
Innstæður hjá öðrum bönkum	3.768	16.741	20.824	20.316	61.649
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við Sí	22.614	-	-	-	22.614
Erlend ríkisskuldabréf	-	10.658	8.700	3.984	23.342
Lausafjáfyrirgreiðsla frá íslenska ríkinu	29.513	-	-	-	29.513
Sértryggð skuldabréf með lágmarkseinkunn AA-	-	-	2.122	4.783	6.905
Heildar lausafjäreignir	102.416	27.748	32.177	29.842	192.183
2014					
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	18.787	1.059	500	1.069	21.415
Innstæður hjá öðrum bönkum	16.953	8.354	12.696	41.887	79.890
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við Sí	19.722	-	-	-	19.722
Erlend ríkisskuldabréf	-	7.053	8.082	3.067	18.202
Lausafjáfyrirgreiðsla frá íslenska ríkinu	39.350	-	-	-	39.350
Sértryggð skuldabréf með lágmarkseinkunn AA-	-	-	-	1.228	1.228
Heildar lausafjäreignir	94.812	16.466	21.278	47.251	179.807

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

43. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Innlánaflokkun

Samkvæmt aðferðafræði við útreikning LCR lausafjárhlutfallsins er innlánagrunni samstæðunnar skipt í nokkra mismunandi flokka eftir tegund viðskiptamanns. Innlán eru jafnframt flokkuð eftir stöðugleika. Innlán eru flokkuð sem stöðug fjármögnun ef viðskiptavinur á í viðskiptasambandi við samstæðuna og upphæð er að fullu tryggð af Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta. Önnur innlán eru flokkuð sem minna stöðug. Hver innlánaflokkur fær vægi í samræmi við vænt útlæði undir álagi sem gefur til kynna stig kvikleika.

Í töflunni hér að neðan er sýnd skipting á innlánagrunni samstæðunnar samkvæmt innlánaflokkuninni ásamt væntu útlæðisvægi. Áþekkir innlánsflokkar eru flokkaðir saman. Taflan hefur að geyma upplýsingar um innlán hjá bankanum og dótturfélögum í bankastarfsemi. Skuldir við Seðlabanka Íslands og skuldir dótturfélaga, sem ekki eru í bankastarfsemi, við lánastofnanir eru þar af leiðandi undanskildar.

Innlánaflokkun - upphæðir og útlæðisvægi

2015	Innlán laus innan 30 daga				Bundin innlán*	Samtals innlán
	Minna stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)		
Einstaklingar	86.095	10%	39.598	5%	53.599	179.292
Lítill og meðalstór fyrirtæki	37.884	10%	3.928	5%	4.327	46.139
Lögaðilar í rekstrarsambandi	-	25%	-	5%	-	-
Lögaðilar	36.300	40%	823	20%	4.945	42.068
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	11.900	40%	-	0%	1.304	13.204
Fjármálafyrirtæki í skilameðferð	16.948	100%	-	0%	47.062	64.010
Lífeyrissjóðir	41.609	100%	-	0%	35.104	76.713
Innlend fjármálafyrirtæki	32.727	100%	-	0%	11.016	43.743
Erlend fjármálafyrirtæki	5.193	100%	-	0%	-	5.193
Aðrir erlendir aðilar	3.707	100%	3.260	25%	1.923	8.890
Samtals	272.363		47.609		159.280	479.252
2014						
Einstaklingar	78.659	10%	36.076	5%	53.803	168.538
Lítill og meðalstór fyrirtæki	36.060	10%	3.895	5%	6.011	45.966
Lögaðilar í rekstrarsambandi	-	25%	-	5%	1.190	1.190
Lögaðilar	36.961	40%	830	20%	5.873	43.664
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	12.196	40%	-	0%	2.870	15.066
Fjármálafyrirtæki í skilameðferð	19.796	100%	-	0%	67.105	86.901
Lífeyrissjóðir	36.824	100%	-	0%	19.765	56.589
Innlend fjármálafyrirtæki	22.634	100%	-	0%	16.752	39.386
Erlend fjármálafyrirtæki	4.532	100%	-	0%	522	5.054
Aðrir erlendir aðilar	3.425	100%	3.026	25%	2.082	8.533
Samtals	251.087		43.827		175.973	470.887

* Ekki er gert ráð fyrir útlæði frá innlánnum bundnum lengur en 30 daga.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

44. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hætta á beinu eða óbeinu tapi, eða skaða á orðspori samstæðunnar vegna ófullnægjandi innri verkferla, mannglegra mistaka, kerfismistaka eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, sem áhrif hafa á ímynd og/eða rekstur samstæðunnar.

Sérhver rekstrareining samstæðunnar ber ábyrgð á stjórnun eigin rekstraráhættu. Áhættustýring ber ábyrgð á þróun og viðhaldi aðferða til greininga, mælinga, eftirlits og skýrslugjafar um rekstraráhættu samstæðunnar.

Samstæðan beitir staðalaðferð (e. Standardised approach) við útreikning eiginfjárfra vegna rekstraráhættu.

45. Eiginfjárstýring

Eiginfjárgrunnur samstæðunnar 31. desember 2015 nam 195.729 m.kr. Eiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað skv. 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki var 24,2% en lögbundið lágmark er 8%.

Samstæðan beitir staðalaðferð (e. standardised approach) vegna útlánaáhættu,markaðsáhættu og vegna rekstraráhættu.

Bankinn metur eiginfjárförfr samkvæmt innramatsferli (ICAAP). Innramatsferlið er ferli sem miðar að því að tryggja að bankinn búi yfir fullnægjandi áhættustýringarferlum og kerfum til þess að greina, stýra og mæla heildaráhættu bankans. Matsferlið miðar að því að greina og mæla áhættu samstæðunnar út frá öllum áhættutegundum og tryggja að samstæðan ráði yfir eigin fé í samræmi við undirliggjandi áhættu. FME hefur eftirlit með samstæðunni, tekur við upplýsingum um innra mat samstæðunnar á eiginfjárförfr og ákvarðar eiginfjárförfr fyrir samstæðuna í heild.

Samstæðan skal uppfylla eiginfjárförfr sem ákvörðuð er af FME í kjölfar könnunar og matsferlis (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Eiginfjárgrunnur samstæðunnar er hærri en krafa FME.

<i>Eiginfjárgrunnur</i>	2015	2014
Eigið fé alls	201.894	162.212
Hlutdeild minnihluta sem telur ekki til almenns eigin fjár þáttar 1 *	(9.108)	(1.385)
Óefnislegar eignir	(9.285)	(9.596)
Skatteign	(205)	(655)
Aðrir frádráttarliðir	(3.151)	(111)
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1) *	180.145	150.465
Hlutdeild minnihluta sem telur ekki til almenns eigin fjár þáttar 1 *	9.108	1.385
Eiginfjárfáttur A	189.253	151.850
Víkjandi lán	10.365	31.639
Frádráttur frá eiginfjárfætti B vegna eftirstöðvatíma víkjandi láns**	(771)	-
Aðrir frádráttarliðir	(3.118)	(101)
Eiginfjárfáttur B	6.476	31.538
Eiginfjárgrunnur alls	195.729	183.388

* Almennt eigið fé þáttar 1 er reiknað samkvæmt CRR skilgreiningu sem hefur ekki verið tekin upp hér á landi. Eiginfjárfáttur A, eiginfjárgrunnur og áhættugrunnur eru reiknuð samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Eiginfjárlutföll samkvæmt CRR eru almennt lægri en þau sem koma hér fram.

** Línuleg brúun á eftirstöðvum til greiðslu innan fimm ára.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

45. Eiginfjárstýring, frh.

Áhættugrunnur	2015	2014
Útlánaáhætta	681.034	591.994
Markaðsáhætta vegna gjaldeyrismisvægis	38.401	18.915
Önnur markaðsáhætta	7.035	2.890
Rekstraráhætta	81.441	82.211
Samtals áhættuvegnar eignir	807.911	696.010

Eiginfjárlutföll

Hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 (CET1 ratio) m.v. nógildandi áhættugrunn *	22,3%	21,6%
Hlutfall eiginfjárþáttar A	23,4%	21,8%
Eiginfjárlutfall	24,2%	26,3%

* Almenn eigð fé þáttar 1 er reiknað samkvæmt CRR skilgreiningu sem hefur ekki verið tekin upp hér á landi. Eiginfjárþáttur A, eiginfjárgrunnur og áhættugrunnur eru reiknuð samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Eiginfjárlutföll samkvæmt CRR eru almennt lægri en þau sem koma hér fram.

Vogunarlutfall

Vogunarlutfallið, sem er hluti af Basel III reglunum, er viðbótarmælikvarði við áhættuvegið eiginfjárlutfall.

	2015	2014
Liðir innan efnahagsreiknings	982.348	912.303
Afleiðusamningar	3.789	1.348
Skiptasamningar með verðbréf	16.287	10.044
Liðir utan efnahagsreiknings	127.675	59.922
Heildaráhættuskuldbindingar	1.130.099	983.617
Eiginfjárþáttur A	189.253	151.850
Vogunarlutfall	16,7%	15,4%

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

HELSTU REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

Reikningsskilaaðferðir sem beitt er við gerð þessara reikningsskila eru þær sömu og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2014. Nema í þeim tilvikum þegar um er að ræða nýja alþjóða reikningsskilastaðla eða breytingar á núverandi stöðlum sem taka gildi 1. janúar 2015 og staðfestir hafa verið af Evrópusambandinu sjá skýringu 71 og breytingar sem gerðar hafa verið á lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana

46. Rekstrarhæfi

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi hennar og eru þeirrar skoðunar að samstæðan hafi það sem til þarf til áframhaldandi reksturs. Við það mat hafa stjórnendur horft til þeirrar áhættu sem að samstæðunni snýr en henni er nánar lýst í skýringum um áhættustýringu. Reikningsskilin byggja á þeirri forsendu að ekki leiki vafi um áframhaldandi rekstrarhæfi.

47. Grundvöllur samstæðunnar

Dótturfélög

Dótturfélög eru lögaðilar sem lúta yfirráðum samstæðunnar. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá þeim degi sem yfirráð fást og til þess dags sem yfirráðum lýkur. Reikningsskil dótturfélaganna ná yfir sömu tímabil og móðurfélagsins og sambærilegum reikningsskilaaðferðum er beitt.

Fyrirtæki í samstæðunni

Kaupaðferðinni er beitt við kaup á fyrirtækjum í samstæðunni á kaupdegi, þ.e. þegar yfirráð færast til samstæðunnar. Yfirráðum er náð þegar samstæðan er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til breytilegrar afkomu vegna fjárfestingar í félaginu og getur haft áhrif á afkomuna með valdi sínu yfir viðkomandi. Samstæðan fer með yfirráð einungis ef samstæðan:

- fer með yfirráð yfir félaginu (þ.e. núverandi réttindi sem gefa möguleika á að hafa bein áhrif á starfsemi félagsins),
- er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til afkomu af fjárfestingu í félaginu og
- á möguleika á að nota vald sitt yfir félaginu til þess að hafa áhrif á afkomu þess.

Yfirleitt er lítið svo á að meirihluti atkvæða sé forsenda yfirráða. Til stuðnings þeirri ályktun, og þegar samstæðan fer ekki með meirihluta atkvæða eða sambærilegra réttinda í félagi, tekur samstæðan tillit til staðreynda og málavaxta allra viðeigandi við mat á því hvort hún fari með yfirráð yfir félagi, þ.m.t. (i) samninga við aðra sem fara með atkvæði í viðkomandi félagi, (ii) réttindi vegna annarra samninga og (iii) atkvæðaréttar samstæðu og mögulegs atkvæðaréttar. Samstæðan sannreynir hvort hún fari með yfirráð yfir félagi ef breytingar verða á einum eða fleiri þessara þátta.

Samstæðan metur viðskiptavild við kaup sem:

- gangvirði greiðslunnar sem innt er af hendi, að viðbætttri
- færðri hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi, að frádregnu
- ef kaupin eru gerð í þrepum, gangvirði þess eignarhlutar sem samstæðan átti áður, að frádregnu
- hreinu virði (oftast gangvirði) þeirra eigna og skulda sem fylgja með í kaupunum.

Þegar mismunurinn er neikvæður er ávinningurinn sem felst í kaupunum tekjufærður í rekstri á kaupdegi.

Kostnaður við viðskiptin er gjaldfærður í rekstri meðal stjórnunarkostnaðar.

Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyir eigendum samstæðunnar.

Samstæðan velur í sérhverjum kaupum að meta hlutdeild minnihluta í dótturfélagi annað hvort

- á gangvirði eða
- sem hlutfall af eignum og skuldum dótturfélagsins, sem að jafnaði eru á gangvirði.

Breyting á eignarhlut samstæðunnar í dótturfélagi sem ekki leiðir til þess að yfirráð tapist er færð sem eiginfjárhreyfing.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

47. Grundvöllur samstæðunnar, frh.

Yfiráðum lýkur

Þegar yfiráðum lýkur, hættir samstæðan að taka tillit til eigna og skulda dótturfélagsins, hugsanlegrar hlutdeildar minnihluta og annarra þátta eiginfjár sem tengjast dótturfélaginu. Ef hagnaður eða tap myndast við lok yfiráða er það fært gegnum rekstur.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar

Viðskiptastöður milli félaga innan samstæðunnar og tekjur og gjöld sem myndast hafa vegna viðskipta milli félaga innan samstæðunnar eru felld út við gerð samstæðureikningsskilanna.

Ef fjárfesting í dótturfélagi er flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er fjárfestingin færð sem slík frá dagsetningu flokkunarinnar.

Sjóðastýring

Samstæðan stjórnar og hefur umsjón með eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalin í samstæðureikningi þessum nema í þeim tilvikum þegar aðilinn lýtur yfiráðum samstæðunnar.

Þegar mat er lagt á hvort taka eigi fjárfestingarsjóði með í samstæðureikningsskil, fer samstæðan yfir allar staðreyndir máls til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, gegni hlutverki umboðsaðila eða fjárfestis. Samstæðan er álitin fjárfestir, og stjórnar og tekur sjóðinn með í samstæðureikningsskilum sínum, þegar samstæðan gegnir hlutverki sjóðsstjóra og getur ekki skorast undan því án tilefnis, fær tekjur af verulegu eignarhaldi og er í stöðu til að hafa áhrif á afkomu sjóðsins með því að beita valdi sínu. Samstæðan er skilgreind sem umboðsaðili í öllum sínum tilvikum.

48. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á, þ.e. vald til að taka þátt í ákvörðunum um fjárhag og rekstrarstefnu þeirra en hefur ekki yfiráð eða sameiginleg yfiráð yfir slíkum ákvörðunum. Veruleg áhrif eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður yfir 20% eða meiru af atkvæðamagni, þar á meðal mögulegum atkvæðisrétti, nema hægt sé að sýna fram á það með öyggjandi hætti að það sé ekki raunin. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru upphaflega færðar á kostnaðarverði. Bókfært verð fjárfestinga í hlutdeildarfélögum felur í sér óefnislegar eignir og uppsafnaða virðisrýrnun.

Þeir þættir sem tekið er tillit til við ákvörðun á verulegum áhrifum eru sambærilegir þeim sem nauðsynlegir eru við mat á yfiráðum yfir dótturfélagi.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Samstæðureikningsskilin taka tillit til hluta samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast og til þess dags sem verulegum áhrifum lýkur. Þegar hlutdeild samstæðunnar í tapi er umfram eignarhlut þess í hlutdeildarfélagi er bókfært verð samstæðunnar fært niður í núll og færslu frekara taps er hætt nema að því marki sem samstæðan hefur stofnað til lagalegra eða ætlaðra skuldbindinga eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélagið skilar hagnaði síðar byrjar samstæðan aftur að færa hlutdeild sína í þeim hagnaði en þó aðeins eftir að hlutdeild þess í hagnaðinum jafngildir hlutdeildinni í tapi sem ekki var færð.

Þegar veruleg áhrif yfir hlutdeildarfélagi eru ekki lengur til staðar metur og bókfærir samstæðan eftirstæða fjárfestingu á gangvirði. Mögulegur mismunur á bókfærðu virði hlutdeildarfélags þegar veruleg áhrif eru ekki lengur til staðar og gangvirði í eftirstæðum eignarhlut og rekstraráhrif af sölu eru færð í gegnum rekstur.

Virðisrýrnun fjárfestingar í hlutdeildarfélagi

Eftir að hlutdeildaraðferð hefur verið beitt við eignfærslu fjárfestingar í hlutdeildarfélögum, metur samstæðan hvort nauðsynlegt er að færa virðisrýrnun á fjárfestingunum. Samstæðan byrjar á að skoða hvort fyrirliggjandi séu upplýsingar um að fjárfesting í hlutdeildarfélagi hafi rýrnað að virði. Ef slíkar upplýsingar eru fyrirliggjandi, gerir samstæðan virðisrýrnunarpróf á fjárfestingunni með því að bera saman bókfært virði hennar og endurheimtanlegt virði, sem er það sem hærra reynist af notkunarvirði eða gangvirði að frádregnum kostnaði við sölu. Endurheimtanlegt virði fjárfestingar í hlutdeildarfélögum er metið fyrir hvert hlutdeildarfélag fyrir sig, nema í þeim tilvikum að hlutdeildarfélag skapar ekki sjóðstreymi frá rekstri sem er að mestu óháð öðrum fjárfestingum samstæðunnar. Bókfært virði umfram endurheimtanlegt virði er gjaldfært í rekstri sem virðisrýrnun. Virðisrýrnun er bakfærð í gegnum rekstur ef ástæður virðisrýrnunarinnar eiga ekki lengur við.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

49. Erlendir gjaldmiðlar

Reikningsskil dótturfélaga innan samstæðunnar eru færð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags.

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðkomandi félags í samstæðunni á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á reikningsskiladegi eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags. Gengismunur sem verður til vegna uppgjörs eða umreiknings á peningalegum liðum er færður í yfirlit um heildarafkomu. Eignir aðrar en peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á kostnaðarverði.

50. Vextir

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í yfirlit um heildarafkomu með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru hlutfallið sem núvirðir áætlað framtíðarsjóðstreymi á væntanlegum gildistíma fjármálagerningsins (eða, ef við á, á styttra tímabili) að hreinu bókfærðu virði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega færslu fjáreignarinnar og fjárskuldarinnar og eru ekki endurskoðaðir síðar.

Við útreikning á virkum vöxtum er tekið tillit til allra greiddra eða innheimtra þóknana og viðskiptakostnaðar, undir- og yfirverðs sem er óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem rekja má beint til kaupa, útgáfu eða ráðstöfunar fjáreignar eða fjárskuldar.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld sem færð eru í yfirlit um heildarafkomu eru m.a.

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- vextir af veltufjáreignum og veltufjárskuldum með aðferð virkra vaxta og
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum sem eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.

51. Þóknatekjur og þóknagjöld

Samstæðan veitir ýmsa þjónustu til viðskiptavina sinna og fær af henni tekjur, svo sem tekjur af fyrirtækjasviði, viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskiptum, fyrirtækjaráðgjöf, eignastýringu og einkabankþjónustu. Þóknar sem fengnar eru fyrir þjónustu sem er veitt yfir tiltekinn tíma eru færðar eftir því sem þjónustan er veitt. Þóknar vegna viðskiptafærslna eru færðar þegar þjónustunni er lokið. Þóknar sem eru árangurstengdar eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem heyra undir hlutfall virkra vaxta á fjáreign eða fjárskuld teljast með í útreikningi virkra vaxta.

52. Hreinar fjármunatekjur

Hreinar fjármunatekjur eru arðstekjur, hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði og hreinn gengishagnaður.

- Arðstekjur eru færðar þegar réttur til greiðslu þeirra hefur stofnast. Venjulega er þetta dagurinn sem er tilgreindur sem 1. viðskiptadagur án arðsréttinda.
- Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði samanstendur af hreinum innlestum og óinnlestum gangvirðisbreytingum á veltufjáreignum og -skuldum og fjáreignum og -skuldum á gangvirði að frátöldum vöxtum (sem færast undir vaxtatekjur og vaxtagjöld) og myntgengishagnaði og -tapi (sem færast undir hreinan gengishagnað eins og lýst er hér að neðan).
- Hreinn gengishagnaður felur í sér allan gengismun vegna uppgjörs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og gengismun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna frávika frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengishagnaður felur einnig í sér gengismun vegna umreiknings eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir og fjárskuldir og færðar eru á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim færast einnig í yfirlit um heildarafkomu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

53. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur vegna rekstrarársins hefur verið reiknaður og færður í samstæðureikninginn.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna afkomu ársins, reiknaður með skatthlutfalli gildandi laga um tekjuskatt á reikningskiladegi og leiðréttingar á skatti fyrri tímabila, ef um þær er að ræða.

Frestaður skattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu virði efnahagsliða og færðum gengismuni samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Frestaður skattur er reiknaður með þeim skatthlutföllum sem reiknað er með að gildi þegar tímabundnir mismunir snúast við, og er stuðst við gildandi skatthlutfall á reikningskiladegi.

Frestaðri tekjuskattseign er jafnað á móti tekjuskattsskuldbindingu í þeim tilvikum þegar lagalega er heimilt að jafna saman skatteign og skattskuld sem hafa myndast vegna álagningar skatta á tiltekinn skattaðila hjá sömu skattfyrvöldum, eða fleiri en einn skattaðila sem eru samskattaðir.

Reiknuð skatteign er aðeins færð svo framarlega sem líklegt er talið að framtíðarhagnaður verði sem nýta má á móti eigninni. Reiknuð skatteign er lækkuð að því marki sem ekki er talið líklegt að hún nýtist.

54. Fjáreignir og fjárskuldir

Skráning

Samstæðan skráir upphaflega lán, innstæður, lántökur og víkjandi lán á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Reglubundin kaup og sala á fjáreignum er skráð á viðskiptadeginum sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignirnar. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru skráðar á viðskiptadeginum þegar samstæðan gerist aðili að samningi um samningsbundnar tekjur eða gjöld af eigninni eða skuldinni.

Fjáreign eða fjárskuld er upphaflega færð á gangvirði auk, ef eign eða skuld er ekki færð á gangvirði, viðskiptakostnaðar sem tengist beint kaupum á eigninni eða útgáfu skuldarinnar.

Flokkun

Samstæðan flokkar fjáreignir og fjárskuldir í einhvern af eftirfarandi flokkum:

- afskrifað kostnaðarverð,
- á gangvirði gegnum rekstur, í eftirfarandi flokkum:
 - veltufjáreignir eða
 - á gangvirði gegnum rekstur; eða
- fjáreignir til sölu á gangvirði gegnum aðra heildarafkomu.

Samstæðan flokkar fjárskuldir, aðrar en ábyrgðir og lánsloforð, sem skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði eða veltufjárskuldir.

Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur

Samstæðan flokkar ákveðnar fjáreignir sem fjáreignir á gangvirði en gangvirðisbreytingar eru færðar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar fjármunatekjur við eftirfarandi kringumstæður:

- eignunum er stýrt, þær metnar og settar fram í innri skýrslum á gangvirði,
- flokkunin eyðir eða dregur verulega úr misræmi í bókhaldi sem annars gæti komið upp eða
- eignirnar fela í sér innbyggða afleiðu sem breytir verulega sjóðstreymi sem ella væri krafist samkvæmt samningum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

54. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Afskráning

Fjáreignir eru afskráðar þegar réttur til sjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur fyrir hendi, eða þegar samstæðan hefur framselt nánast alla áhættu og ávinning af eignarhaldinu.

Fjárskuldir eru afskráðar þegar samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er eingöngu jafnað saman og hrein fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar fyrir hendi er lagalegur réttur til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er að gera upp með jöfnun eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Tekjum og gjöldum er eingöngu jafnað saman þegar reikningsskilastaðlar heimila, eða vegna hagnaðar eða taps sem myndast hefur vegna safns sambærilegra viðskipta, t.d. í veltuviðskiptum samstæðunnar.

Upplýsingar um jöfnun eru í skýringu 23.

Útreikningur á afskrifuðu kostnaðarverði

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæð viðkomandi fjármálagernings, mæld við upphaflega færslu, að frádregnum höfuðstólsgreiðslum og að teknu tilliti til uppsafnaðra afskrifta, sem færðar eru miðað við virka vexti, á mismuni milli upphaflegrar skráningar viðkomandi fjármálagernings annars vegar og nafnverðsfjárhæðar hans hins vegar, og að frádregnum lækkunum vegna virðisrýrnunar.

Verðtryggðar eignir og verðtryggðar skuldir eru uppreiknaðar miðað við vísitölu neysluverðs í árslok.

Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila á uppgjörsdegi.

Samstæðan byggir gangvirðismati fjáreigna og fjárskulda á skráðu verði á virkum markaði, þegar það er tiltækt. Markaður telst virkur ef markaðsverð eru aðgengileg og tiltæk með reglubundnum hætti og ef þau endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óháðra aðila.

Í tilviki eignar og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð samskonar eignar eða skuldar, núvirðigreining sjóðstreymis og verðmatslíkön valréttarsamninga. Samstæðan notar viðtekin verðmatslíkön til að fá fram gangvirði á algengum og einföldum fjármálagerningum eins og valréttum og vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningum. Við mat á þessum fjármálagerningum er stuðst við opinberar markaðsupplýsingar.

Virði sem fæst með líkani eða öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt með hliðsjón af ýmsum þáttum, eftir því sem við á, þar sem verðmatsaðferðir geta ekki með fullnægjandi hætti endurspeglad alla þá þætti sem þátttakendur á markaði byggja á þegar þeir stofna til viðskipta. Leiðréttingar á mati eru skráðar með þeim hætti að þær geri ráð fyrir líkansáhættu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjárahættu sem og öðrum þáttum. Stjórnendur telja að þessi leiðrétting á mati sé nauðsynleg og viðeigandi til þess að fjármálagerningar séu rétt fram settir á gangvirði í efnahagsreikningi.

Virðisrýrnun

Á hverjum reikningsskiladegi metur samstæðan hvort upplýsingar liggja fyrir um að virði fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði hafi rýrnað. Fjáreign telst hafa rýrnað og virðisrýrnun hefur myndast ef fyrir liggja upplýsingar um að tapsatburður hafi átt sér stað eftir upphaflega færslu eignarinnar og sá tapsatburður hafi áhrif á framtíðar sjóðstreymi fjáreignarinnar sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti.

Upplýsingar um virðisrýrnun eru meðal annars sannreynanleg gögn um verulega fjárhagserfiðleika lántakanda eða útgefanda, vanskil eða vanræksla lántakanda, endurfjármögnun á láni á kjörum sem samstæðan myndi að öðrum kosti ekki veita, vísbendingar um að lántakandi eða útgefandi verði gjaldþrota, brotthvarf virks markaðar fyrir fjármálagerning, eða önnur gögn sem varða eignasafn svo sem óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakanda eða útgefanda í safninu, eða efnahagsaðstæður sem tengjast vanefndum innan safnsins. Auk þessa, að því er varðar hlutabréfaeign, telst veruleg eða langvarandi lækkun gangvirðis niður fyrir kostnaðarverð vera sannreynanlegar upplýsingar um virðisrýrnun.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

54. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Samstæðan metur upplýsingar um virðisrýrnun á eignum bæði sértækt og sem safn útlána með svipaða lánsáhættu. Lán viðskiptavina til sértækrar skoðunar eru valin út frá upphæð, vanskilum og innra flokkunarkerfi á lánþegum þar sem lántakar eru flokkaðir eftir fjárhagsstöðu, vanskilum og lánshæfismati. Við ákvörðun slíkrar virðisrýrnunar á lánnum eru eftirfarandi þættir hafðir í huga:

- samanlagðar áhættuskuldbindingar samstæðunnar gagnvart viðskiptavininum,
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra innborgana og endurheimta,
- líkleg fjárhæð sem fæst greidd úr búi við slit eða gjaldprot,
- hversu flókið það er að ákvarða heildarfjárhæð og forgangsröðun á öllum kröfum kröfuhafa og hversu mikil lagaleg og tryggingarleg óvissa er fyrir hendi,
- söluvirði veðsettra eigna (eða annarra áhættumildandi þátta) og líkur á árangursríku fjárnámi og
- líklegur frádráttur vegna kostnaðar af innheimtu útistandandi fjárhæða.

Upphæð virðisrýrnunar fjáreignar er munurinn á framreiknuðu kaupvirði hennar og áætluðu núvirtu framtíðar sjóðstreymi.

Safnlæg virðisrýrnun er reiknuð fyrir öll lán nema þau sem annað hvort leggja til sértæka virðisrýrnun eða eru í yfir 90 daga vanskilum.

Við mat á safnlægri virðisrýrnun þarf sérstaklega að skoða tvo tölulega þætti þ.e. líkur á vanskilum og tap við vanskil. Samstæðan notar innra líkan við mat á líkum á vanskilum og er líkanið reglulega borið saman við raunverulega niðurstöður til að tryggja að það sé viðeigandi á hverjum tíma. Við mat á tapi við vanskil notar samstæðan einnig innra líkan.

Virðisrýrnun er færð í yfirlit um heildarafkomu og niðurfærslureikning til lækkunar á bókfærðu verði lána í efnahagsreikningi. Ef virðisrýrnun minnkar síðar og hægt er að rekja lækkunina til atviks sem átti sér stað eftir að virðisrýrnunin var bókfærð eða yfirtekin, þá er hún bakfærð. Bakfærslur eru færðar í yfirlit um heildarafkomu.

Í sumum tilvikum eru fjáreignir yfirteknar á miklum afslætti sem tekur mið af útlánatapi sem þegar hefur átt sér stað. Samstæðan færir slíkt útlánatap með áætluðu sjóðstreymi þegar virkir vextir eru reiknaðir. Ef samstæðan endurskoðar mat sitt á greiðslum eða tekjum þá leiðréttir hún bókfært verð fjáreignarinnar til að endurspegla raunverulegt og endurskoðað áætlað sjóðstreymi. Samstæðan endurreiknar bókfært virði með því að reikna núvirði áætlaðs framtíðar sjóðstreymis miðað við upphaflega virka vexti fjármálagerningsins. Leiðréttingin er færð sem hækkun á virði lána í rekstri þegar endurreikningur hefur í för með sér hækkun á bókfærðu virði en virðisrýrnun þegar um er að ræða lækkun á bókfærðu virði.

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar líkur eru á endurheimtu þeirra og í tilvikum veðlána þegar andvirði af sölu veðs hefur borist samstæðunni.

55. Handbært fé

Til handbærs fjár í yfirlitinu yfir sjóðstreymi telst sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku. Handbært fé er eignfært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi.

56. Lán

Lán eru fjármálagerningar með föstum eða ákveðnum greiðslum sem ekki eru skráðir á virkum markaði og sem samstæðan hefur ekki í hyggju að selja þegar í stað eða í náinni framtíð. Lán eru m.a. lán sem samstæðan veitir lánastofnunum og viðskiptavinum sínum, þátttaka í sambankalánum og yfirtekin lán.

Lán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum innbyggðum beinum viðskiptakostnaði og síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Þegar samstæðan er leigusali samkvæmt leigusamningi sem færir alla eða mestalla áhættu og ávinning af eignarhaldi eignar til leigutaka, er samningurinn flokkaður sem kaupleiga og krafa jöfn hreinni fjárfestingu í leigusamningnum er færð meðal lána.

Þegar samstæðan kaupir eign og gerir jafnframt samning um að endurselja eignina (eða sambærilega eign) á föstu verði í framtíðinni með endurhverfum viðskiptum eða verðbréfalántökum, er samningurinn færður sem lán og undirliggjandi eign er ekki færð í reikningskil samstæðunnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

57. Fjármálagerningar

Veltufjáreignir og veltufjárskuldir

Veltufjáreignir og veltufjárskuldir eru fjármálagerningar sem aðallega eru keyptir í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðsveiflum eða á miðlunarálagi, sem og afleiðusamningar.

Verðbréf notuð til áhættuvarna eru veltuverðbréf keypt eingöngu í því skyni að verjast markaðsáhættu sem leiðir af eignaskiptaafleiðusamningum.

Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur

Eignir sem flokkaðar eru sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur samanstanda af skulda- og eiginfjárgerningum sem samstæðan hefur keypt með það fyrir augum að hagnast á heildarávöxtun þeirra og er stýrt og þeir metnir á gangvirði.

Fjármálagerningar og fjárskuldir á gangvirði eru upphaflega metin á gangvirði í efnahagsreikningi og viðskiptakostnaður er færður í rekstur. Allar breytingar á gangvirði eru færðar meðal hreinna fjármunatekna í yfirliti um heildarafkomu.

Vaxta- og arðstekjur sem tilheyra þessum eignum eru færðar meðal vaxtatekna og hreinna fjármunatekna, eftir því sem við á.

Fjáreignir til sölu færðar á gangvirði gegnum aðra heildarafkomu

Undir fjáreignir til sölu falla hlutabréf. Hlutabréf sem flokkuð eru sem fjáreignir til sölu eru hvorki flokkuð sem veltufjáreignir né fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignir til sölu metnar á gangvirði þar sem óinnleystur hagnaður eða tap er fært í varasjóð vegna fjáreigna til sölu meðal annarrar heildarafkomu. Þegar eignin er færð út úr bókum er uppsafnaður hagnaður eða tap fært sem rekstrartekjur.

58. Afleiðusamningar

Afleiðusamningur er fjármálagerningur eða annar samningur þar sem verðmæti breytist til samræmis við breytingar á undirliggjandi breytum, svo sem hlutabréfum, hrávöru eða skuldabréfum, vísitölu, gengi eða vöxtum og sem annað hvort kallar á enga upphaflega fjárfestingu eða fjárfestingu sem er minni en þörf væri á við aðrar tegundir samninga, sem búast mætti við að hefðu svipaða svörun við breytingum á markaðspáttum, og gerður er upp síðar.

Afleiðusamningar eru færðir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í yfirlit um heildarafkomu. Breytingar á gangvirði afleiðusamninga skiptast í vaxtatekjur, gengismun og hreinar fjármunatekjur. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til. Afleiðusamningar með jákvæða gangvirðisstöðu eru færðir sem fjármálagerningar og afleiðusamningar með neikvæða stöðu eru færðir sem fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

59. Óefnislegar eignir

Viðskiptavild

Viðskiptavild sem myndast við kaup á dótturfélögum er flokkuð með óefnislegum eignum. Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild bókfærð á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Innviðir og viðskiptatengsl

Innviðir og viðskiptatengsl og tengdir samningar eru metnir á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Hugbúnaður

Hugbúnaðar sem samstæðan hefur aflað sér er færður á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og niðurfærslum vegna virðisrýrnunar sé um þær að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar við hugbúnað er einungis eignfærður þegar hann eykur efnahagslegan framtíðarávinning sem falinn er í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Niðurfærsla óefnislegra eigna

Í yfirliti um heildarafkomu er niðurfærsla óefnislegrara eigna gjaldfærð línulega yfir áætlaðan nýtingartíma. Hugbúnaður er niðurfærður frá þeim degi sem hann er tiltækur til notkunar. Áætlaður nýtingartími óefnislegrar eigna á núverandi tímabili og samanburðar tímabili er þrjú til tíu ár.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

60. Fjárfestingareignir

Fjárfestingareign er eign sem ætluð er til öflunar leigutekna, til ávöxtunar eða hvort tveggja.

Fjárfestingareignir eru upphaflega færðar á kostnaðarvirði en eftir það á gangvirði. Hagnaður eða tap sem stafar af breytingum á gangvirði fjárfestingareigna er fært í yfirlit um heildarafkomu.

61. Virðisrýrnun annarra eigna en fjáreigna

Bókfært virði eigna samstæðunnar sem ekki eru fjáreignir, annarra en fastafjármuna til sölu, fjárfestingareigna og frestaðrar skatteignar, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort einhver merki séu um virðisrýrnun. Ef slík merki finnast þá er endurheimtanlegt virði eignarinnar áætlað. Endurheimtanlegt virði óefnislegra eigna er metið árlega.

Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð í yfirlit um heildarafkomu.

Endurheimtanlegt virði eignar er söluverð að frádregnum kostnaði við sölu eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Virðisrýrnun annarra eigna, þar sem virðisrýrnun hefur verið skráð á fyrri tímabilum, er metin á hverjum uppgjörsdegi í leit að vísbendingum um að rýrnun hafi minnkað eða sé ekki lengur fyrir hendi. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á því mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegu virði. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ákvarðað, að frádregnum afskriftum eða niðurfærslu ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

62. Innlán

Innlán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði og síðan mæld á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

63. Lántaka

Hluti af lántöku samstæðunnar er flokkaður sem aðrar fjárskuldbindingar og er færður á gangvirði við upphaflega skráningu að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega færslu eru lántökur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og á lántökutímabilinu er mismunurinn milli kostnaðar og innlausnarvirðis færður í yfirlit um heildarafkomu á grundvelli virkra vaxta. Áfallnir vextir eru meðtaldir í bókfærðu virði lántöku.

64. Víkjandi lán

Víkjandi lán eru fjárskuldbindingar í formi víkjandi fjármagns sem, ef til slita samstæðunnar kæmi, hvort heldur er að eigin frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning á eiginfjárlutfalli eru víkjandi skuldir færðar undir eiginfjárbátt B, sbr. skýringu 43. Samstæðan getur aðeins greitt upp víkjandi skuldir með leyfi Fjármálaeftirlitsins.

Víkjandi lán eru upphaflega skráð á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru víkjandi skuldbindingar færðar á nafnvirði höfuðstólsfjárhæðar auk áfallinna vaxta, sem færðir eru í yfirlit um heildarafkomu samkvæmt samningsbundnum lánaskilmálum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

65. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Varanlegir rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar er einungis eignfærður ef líklegt þykir að efnahagslegur ávinningur af eigninni muni renna til samstæðunnar. Viðgerða- og viðhaldskostnaður er gjaldfærður eftir því sem til hans stofnast.

Fyrningargrunnur varanlegra rekstrarfjármuna er ákveðinn eftir að niðurlagsverð þeirra er dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar í yfirliti um heildarafkomu línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Fasteignir	10-33 ár
Tæki og búnaður	3-8 ár

Fyrningaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin árlega.

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

Samstæðan flokkar eignir sem fastafjármuni til sölu eða aflagða starfsemi ef bókfært virði þeirra verður endurheimt aðallega með sölu fremur en með áframhaldandi nýtingu. Til að þetta eigi við þarf eignin eða aflagða starfsemin að vera tiltæk til sölu þegar í stað í núverandi ástandi, einungis með skilyrði um hefðbundin viðskiptakjör sem gilda um slíkar eignir eða eignasamstæður og salan þarf að vera talin mjög líkleg.

Áður en eign er flokkuð til sölu þá er mat á viðkomandi eign, svo og öllum eignum og skuldum í aflagðri starfsemi, uppfært í samræmi við viðeigandi alþjóðlegan reikningskilastaðal. Því næst eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi færð á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Virðisrýrnun sem er til staðar við upphaflega flokkun sem fastafjármunir til sölu eða aflögð starfsemi er færð í yfirlit um heildarafkomu, jafnvel þó um virðishækkun sé að ræða. Sama á við um hagnað eða tap við síðari virðisbreytingu. Virðishækkun með bakfærslu virðisrýrnunar á síðari tímabilum er takmörkuð þannig að bókfært verð fastafjármuna til sölu eða aflagðrar starfsemi fari ekki yfir það bókfærða virði sem hefði verið ákvarðað ef engin virðisrýrnun hefði verið færð á fyrri árum.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun.

66. Eigið fé

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur eru færðar á eigið fé á því tímabili sem þær eru samþykktar af hluthöfum Arion banka hf.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 skal leggja að minnsta kosti 10% af hagnaði samstæðunnar, sem er ekki varið til að mæta tapi frá fyrri árum og fer ekki í aðra lögbundna sjóði, í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 10% af hlutafé. Þegar því marki hefur verið náð skal framlag í sjóðinn nema að lágmarki 5% af hagnaði þar til lögbundinn varasjóður nemur 25% af hlutafé bankans.

Varasjóður fjáreigna til sölu

Á varasjóð fjáreigna til sölu er færður allur óinnleystur hagnaður eða tap vegna gangvirðisbreytinga fjáreigna til sölu.

Þýðingarmunur

Undir þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til við umreikning reikningsskila dótturfélaga sem eru með reikningsskil sín í erlendum gjaldmiðlum.

67. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

68. Ábyrgðir

Í venjubundnum viðskiptum sínum veitir samstæðan fjárhagslegar ábyrgðir sem samanstanda af veittum ábyrgðum og greiðslutryggingum. Fjárhagslegar ábyrgðir eru upphaflega færðar í reikningsskilin á gangvirði, sem er sú þóknun sem rennur til samstæðunnar. Eftir upphaflega færslu er skuldbinding samstæðunnar fyrir sérhverja ábyrgð metin á hvoru sem hærra reynist, fjárhæðinni sem upphaflega var færð að frádreginni innlausn þóknunar ef við á, eða bestu áætlun á þeim útgjöldum sem falla á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu vegna ábyrgðarinnar. Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í yfirlit um heildarafkomu. Ábyrgðarþóknunin er færð línulega yfir líftíma ábyrgðarinnar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar þóknunatekjur.

69. Fjárvarsla

Samstæðan veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingarráðgjafar og almenna ráðgjafarþjónustu. Til að veita slíka þjónustu þarf samstæðan að taka ákvarðanir um meðferð, kaup eða ráðstöfun fjármálagerna. Eignir í fjárvörslu eru ekki færðar í efnahagsreikning samstæðunnar.

70. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með skilgreinda starfskjarastefnu. Félögin greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskyldur umfram þessi framlög. Iðgjöldin eru færð til gjalda í yfirliti um heildarafkomu þegar þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

71. Nýir staðlar og breytingar á stöðlum

Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkningar

Samstæðan hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu í lok árs 2015, breytingar á þeim og nýjar túlkningar. Innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana (IFRIC) hefur ekki veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

Nokkrir nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkningar hafa verið gefin út en ekki enn tekið gildi að því er varðar árið 2015 og hefur ekki verið beitt við gerð þessara reikningsskila. Eftirfarandi hefur þýðingu fyrir reikningsskil samstæðunnar:

IFRS 9 Fjármálagerningar. Í júlí 2014 gaf IASB út endanlega útgáfu af IFRS 9 Fjármálagerningar, sem leysir af hólmi IAS 39 Fjármálagerninga: Skráning og mat, og allar fyrri útgáfur af IFRS 9. Staðallinn hefur að geyma ný skilyrði fyrir flokkun og mat, virðisrýrnun og áhættuvarnareikningsskil. IFRS 9 tekur gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 og síðar, með heimild til að innleiða staðalinn fyrr. Afturvirkir innleiðingar er krafist, en ekki er gerð krafa til samanburðarfjárhæða. Samstæðan er að leggja mat á áhrif nýja staðalsins á reikningsskilin og er gert ráð fyrir að niðurstaða liggja fyrir síðla árs 2016. Samstæðan mun ekki innleiða staðalinn fyrir gildisdag. Staðallinn hefur ekki verið samþykktur af Evrópusambandinu.

IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini. Staðallinn var gefinn út í maí 2014 og kynnir til sögunnar fimm skrefa kerfi fyrir tekjur af samningum við viðskiptavini. Samkvæmt IFRS 15 eru tekjur færðar sem sú fjárhæð sem endurspeglar tekjur sem félag væntir í skiptum fyrir vörur eða þjónustu til viðskiptavinar. IFRS 15 er með formfastari nálgun á mati og bókun tekna. Ný staðallinn um tekjur mun leysa af hólmi allar núverandi kröfur um innlausn tekna í IFRS. Krafa er gerð til innleiðingar að öllu leyti eða að hluta og skal hún vera afturvirk fyrir tímabil sem byrja 1. janúar 2017 eða síðar. Heimilt er að innleiða staðalinn fyrr. Samstæðan er að leggja mat á áhrif staðalsins á reikningsskilin.

IFRS 5 Fastafjármunir til sölu og aflögd starfsemi. Eignir (eða aflögd starfsemi) eru yfirleitt færðar út bókum félags í kjölfar sölu eignar eða úthlutunar til eigenda. Breytingin á staðlinum skýrir frekar að endurflokkun á eign frá því að vera haldið til sölu í það að vera til úthlutunar til eigenda (eða öfugt) hafi ekki áhrif á upprunalega áætlun um sölu, heldur að um sé að ræða framhald af upprunalegri áætlun. Það er ekki litið svo á að um breyting á beitingu skilyrða í staðlinum sé að ræða. Breytingin tekur gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2016 eða síðar. Ekki er talið að breytingin hafi áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar.

5 ÁRA YFIRLIT

REKSTRARREIKNINGUR

	2015	2014	2013	2012	2011
Hreinar vaxtatekjur	26.992	24.220	23.800	27.142	23.388
Hreinar bóknatekjur	14.484	13.309	11.223	10.748	10.685
Hreinar fjármunatekjur	12.844	7.290	1.675	2.017	2.347
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi	29.466	3.498	1.986	2.405	8
Aðrar rekstrartekjur	2.769	5.673	5.664	7.190	5.497
Rekstrartekjur	86.555	53.990	44.348	49.502	41.925
Laun og tengd gjöld	(14.892)	(13.979)	(13.537)	(12.459)	(11.254)
Annar rekstrarkostnaður	(13.304)	(13.063)	(11.858)	(12.209)	(10.762)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(2.818)	(2.643)	(2.872)	(1.062)	(1.046)
Hrein virðisbreyting	(3.087)	2.135	(680)	(4.690)	(8.649)
Hagnaður fyrir skatt	52.454	26.440	15.401	19.082	10.214
Tekjuskattur	(3.135)	(4.679)	(3.143)	(3.633)	(1.912)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	49.319	21.761	12.258	15.449	8.302
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádrögnum skatti	360	6.833	399	1.607	2.792
Hagnaður	49.679	28.594	12.657	17.056	11.094

EFNAHAGSREIKNINGUR

	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Eignir					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	48.102	21.063	37.999	29.746	29.200
Lán til lánastofnana	87.491	108.792	102.307	101.011	69.103
Lán til viðskiptavina	680.350	647.508	635.774	566.610	561.550
Fjármálagerningar	133.191	101.828	86.541	137.800	157.659
Fjárfestingareignir	7.542	6.842	28.523	28.919	27.100
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	27.299	21.966	17.929	7.050	2.987
Óefnislegar eignir	9.285	9.596	5.383	4.941	4.765
Skatteignir	205	655	818	463	724
Aðrar eignir	17.578	15.486	23.576	24.135	39.033
Eignir samtals	1.011.043	933.736	938.850	900.675	892.121
Skuldir og eigið fé					
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.387	22.876	28.000	32.990	16.160
Innlán frá viðskiptavinum	469.347	454.973	471.866	448.683	489.995
Fjárskuldir á gangvirði	7.609	9.143	8.960	13.465	4.907
Skattskuldir	4.922	5.123	4.924	3.237	3.421
Aðrar skuldir	49.461	47.190	43.667	42.117	43.772
Lántaka	256.058	200.580	204.568	195.085	187.203
Víkjandi lán	10.365	31.639	31.918	34.220	32.105
Skuldir samtals	809.149	771.524	793.903	769.797	777.563
Eigið fé hluthafa Arion banka	192.786	160.711	140.089	127.072	110.448
Hlutdeild minnihluta	9.108	1.501	4.858	3.806	4.110
Eigið fé samtals	201.894	162.212	144.947	130.878	114.558
Skuldir og eigið fé samtals	1.011.043	933.736	938.850	900.675	892.121

Viðauki

Óendurskoðaður

Stjórn og stjórnarhættir

Stjórnarháttayfirlýsing
Arion banka hf. fyrir árið 2015

Góðir stjórnarhættir stuðla að opnum og traustum samskiptum stjórnar, hluthafa, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila, s.s. starfsmanna bankans og almennings. Stjórnarhættir bankans leggja ennfremur grunninn að ábyrgri stjórnun og ákvarðanatöku, með það að markmiði að skapa varanleg verðmæti. Stjórn bankans leggur ríka áherslu á góða stjórnarhætti og endurmetur stjórnarhætti sína árlega með tilliti til viðurkenndra leiðbeininga um stjórnarhætti.

Stjórnarháttayfirlýsing Arion banka hf. (Arion banki eða bankinn) byggist á lögum og reglum og viðurkenndum leiðbeiningum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur bankans er staðfestur af stjórn.

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Arion banki hlaut í desember 2015 viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum. Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins, Nasdaq Ísland hf. og Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Háskóla Íslands hafa undirritað samstarfssamning sem felur í sér að fyrirtækjum gefst tækifæri til að undirgangast formlegt mat á starfsháttum stjórnar og stjórnenda. Bankinn hlaut viðurkenninguna í kjölfar ítarlegrar úttektar á stjórnarháttum bankans, s.s. starfsháttum stjórnar, undirnefnda og stjórnenda, sem framkvæmd var af KPMG ehf. haustið 2015. Viðurkenningin gildir í þrjú ár nema verulegar breytingar verði á stjórn eða eignarhaldi bankans.

Fylgni við leiðbeiningar um góða stjórnarhætti

Arion banka ber samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um góða stjórnarhætti. Bankinn fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, 5. útgáfu, útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Ísland og Samtökum atvinnulífsins

í maí 2015, sem aðgengilegar eru á vefsíðunni www.leidbeiningar.is. Samkvæmt leiðbeiningunum skal greint frá því hvort vikið sé frá hluta þeirra og þá hvaða, auk þess sem greina skal frá ástæðum fráviks. Bankinn fylgir leiðbeiningunum, en s.s. vegna núverandi hluthafafyrirkomulags eru tiltekin frávik. Verður hér greint frá þeim frávikum sem eiga við í tilviki bankans.

Grein 1.1.6 gerir ráð fyrir því að stjórn félagsins skuli gera tilteknar upplýsingar um aðila í framboði til stjórnar aðgengilegar á vefsíðu félagsins. Ekki hefur verið talin þörf á þessu í ljósi núverandi hluthafafyrirkomulags, en umræddar upplýsingar hafa verið sendar hluthöfum fyrir aðalfund.

Grein 1.5 gerir ráð fyrir því að hluthafafundur skipi tilnefningarnefnd eða ákveði hvernig hún skuli skipuð. Ekki hefur verið talin ástæða til að skipa slíka tilnefningarnefnd í ljósi núverandi hluthafafyrirkomulags.

Grein 5.1.2 gerir ráð fyrir því að starfsreglur undirnefnda stjórnar séu birtar á vefsíðu bankans. Undirnefndir stjórnar bankans hafa sett sér starfsreglur, sem staðfestar eru af stjórn, en reglurnar hafa ekki verið birtar á vefsíðu bankans. Starfsreglur stjórnar eru aftur á móti birtar á ytri vef bankans þar sem m.a. er fjallað um hlutverk undirnefnda, sem talið hefur verið fullnægjandi.

Grein 5.1.3. gerir ráð fyrir því að undirnefndir skuli árlega meta störf sín og einstakra nefndarmanna eftir fyrirfram ákveðnu fyrirkomulagi. Endurskoðunar- og áhættunefnd framkvæmdi slíkt árangursmat á tímabilinu desember 2015-janúar 2016. Lánanefnd og starfskjaranefnd hafa aftur á móti ekki framkvæmt árangursmat.

Lög og reglur

Arion banki er fjármálafyrirtæki og hefur starfsleyfi sem viðskiptabanki samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki. Þau lög sem gilda um starfsemi bankans eru m.a. lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 10/2007, lög um hlutafélög nr. 2/1995 og samkeppnislög nr. 44/2005. Bankinn er alhliðabanki sem veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði sparnaðar, lánveitinga, eignastýringar, fyrirtækjaráðgjafar og markaðsviðskipta. Þá hefur bankinn gefið út skuldabréf sem hafa verið tekin til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði, á Íslandi, í Noregi og í Lúxemborg, og fellur því undir upplýsingaskyldu útgefanda skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti og samkvæmt reglum viðkomandi kauphalla.

Fjármálaeftirlitið (FME) hefur eftirlit með starfsemi Arion banka, á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Nánari upplýsingar um FME og yfirlit yfir helstu lög og reglur sem gilda um bankann á hverjum tíma, auk leiðbeinandi tilmæla eftirlitsins, má finna á heimasíðu þess www.fme.is. Í starfsemi bankans reynir jafnframt á ýmsa aðra löggjöf sem tengist rekstri fyrirtækja. Viðeigandi löggjöf má finna á heimasíðu Alþingis, www.althingi.is.

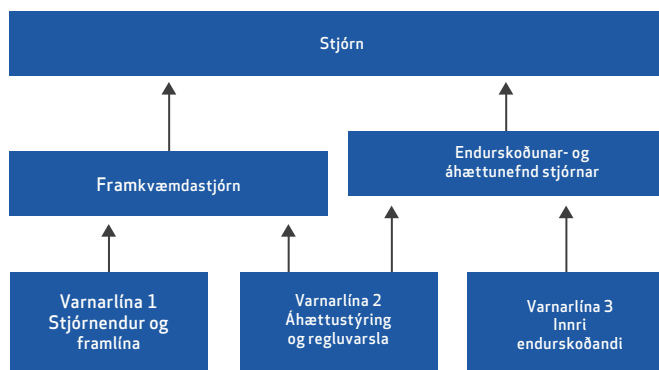
Innra eftirlit, endurskoðun og reikningskil

Innra eftirlit

Innra eftirlit Arion banka er skipulagt út frá þremur varnarliðum (e. three lines of defense), með það að markmiði að tryggja skilvirknir verka, skilgreina ábyrgð og samræma áhættustýringu og innra eftirlit. Skipulaginu er auk þess ætlað að stuðla að bættri áhættuvitund og ábyrgð allra starfsmanna bankans.

Aðferðafræðin greinir á milli eftirfarandi hlutverka:

- þeir sem bera ábyrgð á áhættu og stýra henni
- þeir sem hafa eftirlit og aðhald með innra eftirliti
- þeir sem framkvæma sjálfstæðar úttektir á skilvirkni innra eftirlits

Í fyrstu varnarliðu eru þau sem hafa daglega umsjón með rekstri og skipulagi. Þau bera ábyrgð á að koma á og viðhalda skilvirku innra eftirliti og stýra áhættu í daglegum rekstri. Í þessu felst m.a. að greina og meta áhættu og koma á viðeigandi mótvægisáðgerðum til að draga úr henni. Fyrsta varnarliða hefur umsjón með innleiðingu innri reglna og ferla í samræmi við lög, reglur og stefnu bankans og ber að tryggja að framkvæmd sé í samræmi við sett verklag og að gripið sé til viðeigandi úrbóta ef veikleikar koma í ljós.

Annarri varnarliðu er falið að tryggja að fyrsta varnarliðan komi á fullnægjandi innra eftirliti sem virkar sem skyldi. Áhættustýring og regluvarsla eru helstu þættirnir í annarri varnarliðunni en öðrum einingum kann einnig að vera falið tiltekið eftirlitshlutverk.

Þriðja varnarliðan er innri endurskoðun, sem heldur stjórn og stjórnendum upplýstum um gæði stjórnarháttá, áhættustýringar og innra eftirlits, m.a. með framkvæmd sjálfstæðrar og óháðrar endurskoðunar.

Regluvarsla og aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka

Arion banki leitast við að greina hvers konar hættu á misbrestum á því að uppfylla lagaskyldur sínar og hefur gripið til viðeigandi ráðstafana til þess að lágmarka slíka hættu.

Innan bankans starfar sjálfstæður regluvörður samkvæmt erindisbréfi frá stjórn. Regluvörður heyrir beint undir bankastjóra og gefur reglulega skýrslu um störf sín. Regluvörður hefur heimild til að skjóta málum beint til stjórnar, ef hann telur slíkt nauðsynlegt. Helstu hlutverk regluvörslu eru:

- Að fylgjast með og meta reglulega hæfi og skilvirkni ráðstafana sem gripið hefur verið til með það að markmiði að lágmarka hættu á misbrestum við að uppfylla skyldur samkvæmt lögum um verðbréfavíðskipti og lögum um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.
- Að veita starfsmönnum nauðsynlega fræðslu og ráðgjöf til að uppfylla skyldur sínar og bankans samkvæmt lögum um verðbréfavíðskipti, lögum um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka o.fl.
- Að rannsaka og tilkynna yfirvöldum um grun um peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka eða grun um markaðssvik. Regluvarsla framkvæmir einnig sjálfstæðar rannsóknir ef upp kemur grunur um brot gegn samkeppnislögum.
- Regluvörður sinnir einnig útvistuðum verkefnum frá Stefni hf. og tilteknum lífeyrissjóðum.

Regluvarsla var með sjö starfsmenn í árslok 2015.

Áhættustýring

Mikilvægur þáttur í starfsemi allra fjármálafyrirtækja er að taka áhættu að vel yfirveguðu máli og samkvæmt fyrirfram skilgreindri stefnu. Þannig tekur Arion banki áhættu sem rúmast innan áhættuvilja (e. risk appetite) bankans sem er reglulega endurskoðaður og samþykktur af

stjórn bankans. Sá áhættuvilji sem stjórn setur bankanum speglast í útlána- og áhættuheimildum sem áhættustýringarsvið bankans hefur eftirlit með. Stjórn ber ábyrgð á innra matsferli bankans fyrir eiginfjárbörf, en meginmarkmið ferlisins er að tryggja skilning á heildaráhættum bankans og tryggja að til staðar séu viðeigandi kerfi til að greina, mæla og hafa eftirlit með heildaráhættu bankans.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Innan áhættustýringarsviðs starfa fimm einingar sem gegna því hlutverki að greina, fylgjast með og gefa reglulega upplýsingar um áhættu bankans til bankastjóra og stjórnar.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í kaflanum um áhættustýringu og í áhættuskýrslu bankans.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og heyrir beint undir hana. Stjórn setur innri endurskoðanda erindisbréf sem skilgreinir ábyrgð og umfang vinnu hans. Hlutverk innri endurskoðunar er að veita óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Endurskoðunin nær yfir bankann sjálfan, dótturfélög og lífeyrissjóði í rekstri hans.

Erindisbréf innri endurskoðanda, leiðbeinandi tilmæli FME um störf endurskoðunardeilda fjármálafyrirtækja nr. 3/2008 og alþjóðlegir staðlar um innri endurskoðun móta endurskoðunina. Skoðunum innri endurskoðunar bankans lýkur með endurskoðunarskýrslu þar sem settar eru fram áhættumiðaðar athugasemdir með tímasettum kröfum um úrbætur. Innri endurskoðun fylgir úrbótum eftir ársfjórðungslega.

Hjá innri endurskoðun störfuðu sjö starfsmenn í lok árs 2015.

Endurskoðun og reikningsskil

Fjármálasvið Arion banka sér um gerð reikningsskila og eru þau gerð samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IFRS. Bankinn birtir almenningi uppgjör sín ársfjórðungslega en að jafnaði eru stjórnendauppgjör lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári. Endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar tekur árs- og árshlutareikninga bankans til skoðunar auk þess sem ytri endurskoðendur kanna og endurskoða reikningsskilin tvisvar á ári. Endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar gefur álit sitt á reikningsskilunum til stjórnar, sem samþykkir og undirritar birt reikningsskil.

Umboðsmaður viðskiptavina

Umboðsmaður viðskiptavina er skipaður af bankastjóra. Hlutverk hans er að tryggja sanngirni og hlutlægni, gagnvart viðskiptavinum, koma í veg fyrir mismunun og tryggja að ferli við meðferð mála sé gegnsætt og skriflegt. Umboðsmaður viðskiptavina tók til skoðunar 185 mál á árinu 2015, samanborið við 202 mál árið 2014.

Hornsteinar, siðareglur og samfélagsleg ábyrgð

Hornsteinar Arion banka eru heiti yfir gildi bankans. Hornsteinarnir eiga að vera leiðbeinandi við ákvarðanatöku og í öllu sem starfsfólk bankans gerir og segir. Þeir koma inn á hlutverk, hugarfar og hegðun. Hornsteinar Arion banka eru: Gerum gagn. Látum verkin tala. Komum hreint fram.

Stjórnendur og starfsfólk Arion banka er meðvitað um þá staðreynd að starfsemi bankans snertir mismunandi hagsmunaaðila og samfélagið í heild. Siðareglur bankans eru hugsaðar sem viðmið fyrir starfsfólk til að stuðla að ábyrgri ákvarðanatöku innan bankans. Siðareglurnar eru samþykktar af stjórn bankans.

Eitt grundvallarlögmál samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækja er að heildarhagsmunir þeirra og samfélagsins fari saman. Arion banki er ábyrgur þegn í íslensku samfélagi og tekur sem slíkur virkan þátt í uppbyggingu þess og framþróun. Samfélagsleg ábyrgð bankans liggur ekki síst í því að bankinn ræki hlutverk sitt af kostgæfni, tryggi viðskiptavinum sínum öfluga þjónustu og vinni með þeim í þeim verkefnum sem þeir taka sér fyrir hendur. Bankinn styður einnig við vel valin málefni sem bæta mannlíf og efla. Mörg þessara verkefna kalla á virkan þátt starfsmanna, en það er lykilla að því að árangur náist.

Stjórn og undirnefndir

Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda eins og nánar er skilgreint í lögum, reglum og samþykktum. Stjórn annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða meiriháttar. Þá er ein af megin skyldum stjórnar að sinna eftirlitshlutverki með starfsemi bankans. Stjórn hittist að lágmarki tíu sinnum á ári. Starfsreglur stjórnar og undirnefnda hennar taka m.a. mið af lögum og áður nefndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Starfsreglur stjórnar má finna á vefsíðu bankans. Að öðru leyti starfar stjórn eftir lögum og reglum sem eru í gildi á hverjum tíma og er hlutverk hennar skilgreint ítarlega í starfsreglum stjórnar sem settar eru m.a. með vísan til 3. mgr. 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki, 5. mgr. 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög, leiðbeinandi tilmæla Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2010 og samþykktu bankans.

Ein af megin skyldum stjórnar Arion banka er að ráða bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Stjórn bankans og bankastjóri leggja sig fram um að sinna störfum sínum af heilindum og tryggja að bankinn sé rekinn á heilbrigðan og traustan hátt með hagsmuni viðskiptavina, samfélagsins, hluthafa og bankans sjálfs að leiðarljósi, sbr. 1. mgr. 1. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Þá sér bankastjóri til þess að stjórn fái fullnægjandi stuðning til að sinna skyldum sínum.

Stjórn Arion banka er kjörin á hluthafafundi til eins árs í senn. Á síðasta aðalfundi Arion banka, sem haldinn var 19. mars 2015, voru kjörnir sjö stjórnarmenn auk þriggja varamanna. Stjórnarmenn Arion banka eru með fjölbreyttan bakgrunn og mikil breidd er í hæfni þeirra, reynslu og þekkingu. Í júlí lét Guðjón Gústafsson af störfum sem nefndarmaður í endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar. Í stað Guðjóns var

Lúðvík Karl Tómasson skipaður nefndarmaður í endurskoðunar- og áhættunefnd.

Upplýsingar um óhæði stjórnarmanna voru sendar hluthöfum fyrir hluthafafund auk þess sem upplýsingar voru birtar á vefsíðu bankans eftir aðalfundinn. Fundargerðir aðalfunda og hluthafafunda eru sendar hluthöfum bankans í kjölfar funda en hafa ekki verið birtar á vefsíðu bankans, m.a. vegna núverandi hluthafafyrirkomulags.

Árið 2015 fundaði stjórn Arion banka 16 sinnum. Varamaður var kallaður til setu einu sinni á árinu vegna almennra forfalla. Stjórnarformaður er ábyrgur fyrir starfi stjórnarinnar og stýrir störfum hennar. Stjórnarformaður stýrir fundum stjórnar og sér til þess að nægur tími fari í umræðu mikilvægra mála og að mál sem snúa að stefnumótun séu rædd ítarlega. Stjórnarformanni er ekki heimilt að taka að sér önnur störf fyrir bankann nema að þau séu eðlilegur hluti af skyldum hans.

Á fyrsta skipulagða fundi stjórnar eftir aðalfund skipar stjórn nefndarmenn í undirnefndir úr sínum röðum ásamt því að meta hvort ráða beri utanaðkomandi nefndarmenn í einstakar undirnefndir með það að markmiði að styrkja starf þeirra með aukinni sérfræðipækkingu. Einn nefndarmanna endurskoðunar- og áhættunefndar stjórnar, Lúðvík Karl Tómasson, er ekki stjórnarmaður en hann er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans. Eftirfarandi nefndir eru undirnefndir stjórnar:

- Endurskoðunar- og áhættunefnd: Meginhlutverk hennar er m.a. að yfirfara erindi sem snúa að endurskoðun og áhættu og stjórn þarf að taka ákvörðun um. Regluleg verkefni nefndarinnar eru m.a. yfirferð yfir skýrslur innri eftirlitsaðila, endurskoðun á áhættustefnu, yfirferð yfir árs- og árshlutauppgjör til að tryggja gæði þeirra upplýsinga

sem þar koma fram og óhæði endurskoðenda félagsins. Þá skal áhættunefnd m.a. kanna hvort hvatar sem falist geta í starfskjarastefnu bankans samræmist áhættustefnu bankans.

- Lánanefnd: Meginhlutverk hennar er að fjalla um lánamál sem eru umfram þær heimildir sem undirnefndir hennar hafa.
- Starfskjaranefnd: Meginhlutverk hennar er að veita stjórn ráðgjöf vegna starfskjara bankastjóra og annarra starfsmanna sem ráðnir eru beint af stjórn. Regluleg verkefni á fundum nefndarinnar eru m.a. endurskoðun á starfskjarastefnu, starfsmannastefnu, launadreifingu og endurskoðun á hvataerfi, ef það er til staðar. Hluthafafundur yfirfer og samþykkir starfskjarastefnu bankans árlega.

Stjórn bankans hefur ákveðið að ganga lengra en kveðið er á um í leiðbeiningum um stjórnhætti fyrirtækja hvað varðar upplýsingaskyldu undirnefnda. Stjórn fær á hverjum fundi fundargerð síðasta fundar hvernar undirnefndar ásamt því að hafa aðgang að öllum gögnum undirnefnda.

Lánanefnd stjórnar fundaði ellefu sinnum á árinu, endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar fundaði sjö sinnum og starfskjaranefnd stjórnar fundaði sjö sinnum á árinu. Hér að neðan má sjá yfirlit yfir mætingu einstakra stjórnarmanna.

Stjórn Arion banka framkvæmir árlega árangursmat þar sem hún metur m.a. störf sín, nauðsynlegan fjölda stjórnarmanna, samsetningu stjórnar m.t.t. reynsluoghæfni, verklag og starfshætti, frammistöðubankastjóra, árangur sinn sem og störf undirnefnda m.t.t. framangreindra þátta. Þetta mat framkvæmdi stjórn síðast á fundum sínum og á milli funda á tímabilinu 16. desember 2015 til 21. janúar 2016.

Stjórnarmaður	Tímabil	Stjórn (16)	Endurskoðunar- og áhættunefnd (7)	Lánanefnd (11)	Starfskjaranefnd (7)
Monica Caneman	1. jan. - 31. des.	16	-	11	-
Guðrún Johnsen	1. jan. - 31. des.	15	6	5	7
Brynjóflur Bjarnason	1. jan. - 31. des.	15	-	7	-
Benedikt Olgeirsson	1. jan - 31. des.	16	-	9	-
Þóra Hallgrímsdóttir	1. jan - 31. des.	16	7	-	7
Kirstín Flygenring	1. jan - 31. des.	16	-	-	7
Måns Höglund	1. jan - 31. des.	15	7	11	-
Ólafur Örn Svansson	1. jan. - 31. des.	0	-	-	-
Björg Arnardóttir	1. jan. - 31. des.	1	-	-	-
Sigurbjörg Ásta Jónsdóttir	1. jan. - 31. des.	0	-	-	-
Guðjón Gústafsson	1. jan. - 30. júní	-	3	-	-
Lúðvík Tómasson	19. ág - 31. des.	-	2	-	-

Guðrún Johnsen hætti setu í lánanefnd stjórnar í apríl og Brynjóflur Bjarnason tók við.

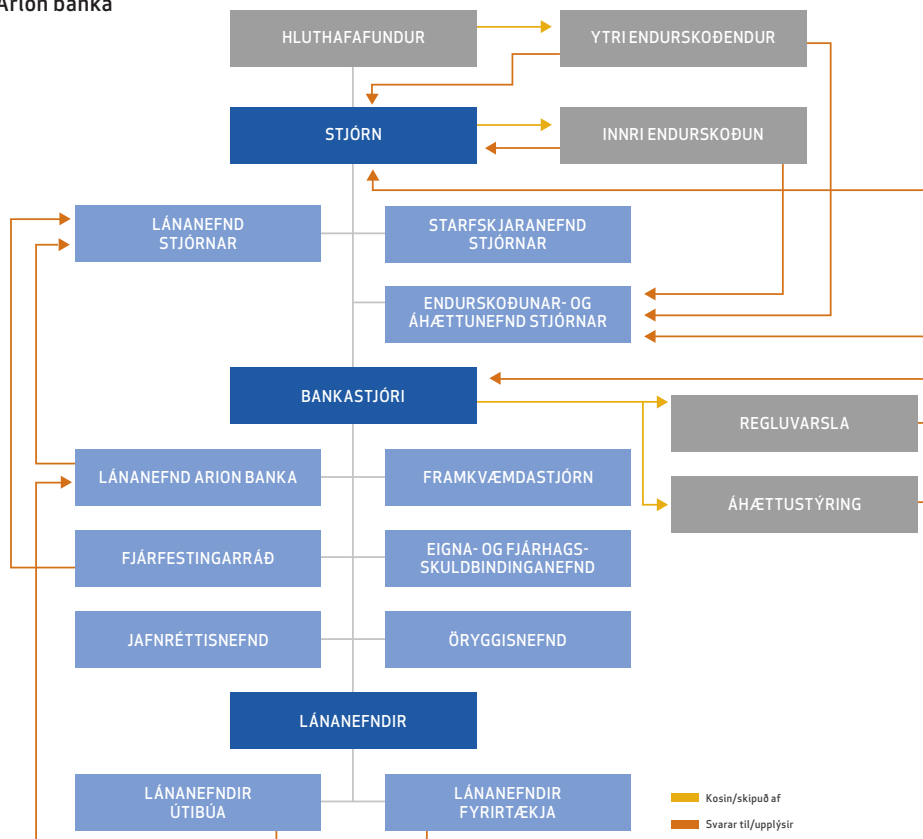
Guðjón Gústafsson hætti setu í Endurskoðunar- og áhættunefnd bankans. Í ágúst mánuði tók Lúðvík Karl Tómasson sæti hans.

Björg Arnardóttir sat einn stjórnarfund í fjórveru Guðrúnar Johnsen.

STJÓRN ARION BANKA

Stjórnskipun Arion banka

Monica Caneman, stjórnarformaður

Monica er fædd árið 1954. Hún er sænsk og býr í Svíþjóð. Hún var fyrst kjörin sem stjórnarmaður á hluthafafundi 18. mars 2010. Hún er ekki hluthafi í Arion banka og er óháður stjórnarmaður. Monica er formaður lánanefndar stjórnar.

Monica útskrifaðist með BS-gráðu í hagfræði frá Stockholm School of Economics árið 1976.

Um þessar mundir situr Monica í stjórnnum margra fyrirtækja og félagasamtaka og er formaður nokkurra þeirra. Hún starfaði hjá Skandinaviska Enskilda Banken (nú SEB) frá 1977 til 2001. Monica gegndi ýmsum störfum innan viðskiptabankahluta bankans. Árið 1995 tók hún sæti í framkvæmdastjórn og varð aðstoðarforstjóri 1997. Samtímis varð hún varamaður í stjórn bankans. Monica lét af störfum í bankanum 2001. Síðan hefur hún einbeitt sér að setu í stjórnnum fyrirtækja.

Guðrún Johnsen, Varaformaður

Guðrún er fædd árið 1973 og er búsett í Bandaríkjunum. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á hluthafafundi

18. mars 2010. Hún er ekki hluthafi í bankanum og er háður stjórnarmaður. Guðrún er formaður starfskjaranefndar stjórnar og situr jafnframt í endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar stjórnar.

Guðrún lauk MA-prófi í hagnýtri hagfræði frá University of Michigan, Ann Arbor í Bandaríkjunum árið 2002 og ári síðar MA-prófi í tölfræði frá sama skóla. Hún lauk BA-prófi í hagfræði frá Háskóla Íslands 1999.

Guðrún starfar í dag sem lektor í fjármálum við viðskiptafræðideild Háskóla Íslands. Frá 2009 til 2010 starfaði Guðrún fyrir rannsóknarnefnd Alþingis sem leitaði orsaka og atburða sem leiddu til falls íslenska bankakerfisins árið 2008. Hún var lektor við viðskiptadeild Háskólans í Reykjavík frá 2006 til 2013. Á árunum 2004 til 2006 starfaði Guðrún sem sérfræðingur í fjármálakerfisdeild Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Hún var aðstoðarkennari og aðstoðar-maður í rannsóknum hjá University of Michigan, Ann Arbor frá 2002 til 2003. Guðrún starfaði sem verðbréfamiðlari hjá Fjárfestingarbanka atvinnulífsins hf. (FBA) á árunum 1999 til 2001. Hún sat í stjórn Rekstrarfélags MP Fjárfestingarbanka hf. og er stjórnarformaður ÞOR ehf. (Þróunar og rannsóknar).

Benedikt Olgeirsson

Benedikt er fæddur árið 1961. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi 18. desember 2013. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Benedikt situr í lánanefnd stjórnar.

Benedikt lauk meistaraþrófi í framkvæmdaverkfræði og verkefnastjórnun hjá University of Washington í Seattle árið 1987. Hann hefur einnig lokið námskeiðum tengdum stjórnun, rekstri og fjármálum, m.a. við Wharton Business School og Harvard Business School. Benedikt lauk prófi í byggingaverkfræði frá Háskóla Íslands árið 1986.

Benedikt hefur verið framkvæmdastjóri þróunar á Landspítalanum frá 2015. Hann hafði áður verið aðstoðarforstjóri spítalans frá 2010. Benedikt hefur verið aðstoðarforstjóri Landspítalans frá 2010. Á árunum 2005 til 2009 starfaði hann sem framkvæmdastjóri hjá Atorku hf. Benedikt var framkvæmdastjóri Parlogis ehf. frá 2004 til 2005. Hann starfaði sem stjórnandi hjá Eimskip hf. frá 1993 til 2004 sem forstöðumaður flutningamiðstöðvar í Sundahöfn, forstöðumaður innanlandsflutninga og síðast sem forstöðumaður Eimskips hf. í Hamborg. Frá 1988 til 1992 starfaði Benedikt sem verkefnastjóri við mannvirkjagerð. Benedikt var stjórnarmaður í Promens hf. frá 2005 til 2010. Hann sat einnig í stjórn InterBulk Group, sem er skráð í Kauphöllinni í London, frá 2007 til 2010. Auk þess var Benedikt stjórnarformaður Icepharma hf. og Parlogis ehf. frá 2005 til 2007.

Brynjólfur Bjarnason

Brynjólfur er fæddur árið 1946. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi

20. nóvember 2014. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Brynjólfur situr í lánanefnd stjórnar.

Brynjólfur útskrifaðist með MBA-gráðu frá University of Minnesota árið 1973. Hann útskrifaðist með cand.oecon.-gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands árið 1971.

Brynjólfur var framkvæmdastjóri Framtakssjóðs Íslands frá 2012 til 2014. Á árunum 2007 til 2010 starfaði hann sem forstjóri Skipta. Brynjólfur var forstjóri Símans frá 2002 til 2007. Hann starfaði sem forstjóri Granda hf. frá 1984 til 2002. Frá 1976 til 1983 starfaði Brynjólfur sem framkvæmdastjóri AB bókaútgáfu. Brynjólfur var auk þess forstöðumaður hagdeildar VÍ á árunum 1973 til 1976. Brynjólfur hefur mikla reynslu af stjórnarsetu og hefur setið í fjölmörgum stjórnnum í gegnum tíðina og gegnt stjórnarformennsku í nokkrum þeirra.

Kirstín Þ. Flygenring

Kirstín er fædd árið 1955. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á hluthafafundi 22. mars 2012 sem varamaður. Hún var svo kjörin sem aðalmaður á aðalfundi bankans 20. mars 2014. Hún er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Kirstín situr í starfskjaranefnd stjórnar.

Kirstín lauk MA-prófi í hagfræði frá Northwestern University í Illinois í Bandaríkjunum árið 1983. Hún útskrifaðist með cand.oecon-gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands árið 1980. Árið 1994 lauk hún námi í hagnýtri fjölmiðlun við Háskóla Íslands og diplómaprófi í evrópskum samkeppnisrétti frá Kings College í London 2004.

Kirstín starfar í dag sem sjálfstæður ráðgjafi. Á árunum 2011 til 2013 var hún einn þriggja nefndarmanna í Rannsóknarnefnd Alþingis um Íbúðalánasjóð. Þá var hún stundakennari og aðjúnkt við Háskóla Íslands frá 2007 til 2012 ásamt því að vera sérfræðingur við Rannsóknarstofnun í fjármálum og hagfræði við Háskólann í Reykjavík frá 2007 til 2009. Frá 2001 til 2007 starfaði Kirstín sem hagfræðingur fyrst á Þjóðhagsstofnun og síðan á Hagfræðisviði Seðlabanka Íslands. Árið 1998 tók hún við ritstjórn hagfræðiorðasafns á vegum Íslenskrar málstöðvar við HÍ sem lauk með útgáfu árið 2000. Árin 1995 til 1998 var hún jafnframt hagfræðingur hjá Fiskifélagi Íslands. Þá vann hún sem ráðgjafi og umsjónarmaður markaðskannana hjá Hagvangi á árunum 1984 til 1986 og í framhaldi af því sem markaðsstjóri hjá Sölumiðstöð hraðfrystihúsana hf. (nú Icelandic Group hf.) til 1989. Kirstín hóf starfsferil sinn sem hagfræðingur hjá Félagi Íslenskra iðnrekenda og síðar hjá OECD.

Kirstín hefur sinnt ýmsum stjórnar og nefndarstörfum, en hún var m.a. formaður Samkeppnisráðs frá 2002 til 2005 og 2009 til 2012 sat hún í stjórn Miðengis ehf., eignarhaldsfélags í eigu Íslandsbanka. Kirstín hefur jafnframt setið í Úrskurðarnefnd fjarskipta og póstmála frá árinu 2008.

Måns Höglund

Måns er fæddur árið 1951. Hann er sænskur og býr í Portúgal. Hann var fyrst kjörinn sem aðalmaður í stjórn Arion banka á aðalfundi hans 24. mars 2011. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Måns er formaður endurskoðunar- og áhættunefndar stjórnar og situr í lánanefnd stjórnar.

Måns útskrifaðist með BS-gráðu í hagfræði frá Stockholm School of Economics árið 1975.

Frá 2002 til 2011 starfaði Måns hjá Swedish Export Credit Corporation (SEK) sem framkvæmdastjóri fyrirtækjapjónustu

með sæti í framkvæmdastjórn bankans. Á árunum 1999 til 2002 vann hann fyrir bæði Unibank (sem forstöðumaður yfir Svíþjóð) og Nordea (sem forstöðumaður einkabankaþjónustu, Svíþjóð). Frá 1991 til 1999 starfaði Måns hjá Swedbank, m. a. sem forstöðumaður fyrirtækjasviðs. Árið 1984 hóf hann störf hjá Götabanken í London en færði sig svo til Stokkhólms innan sama banka árið 1989 þar sem hann starfaði sem forstöðumaður alþjóðafjármálasviðs til 1991. Måns gegndi ýmsum störfum hjá Hambros Bank í London frá 1977 til 1984, m.a. sem svæðisstjóri fyrir Danmörku og Ísland í tvö ár. Áður starfaði hann við kennslu og vann við rannsóknir hjá Stockholm School of Economics.

Þóra Hallgrímsdóttir

Þóra er fædd árið 1974. Hún var fyrst kjörin sem aðalmaður í stjórn bankans á aðalfundi hans 21. mars 2013 eftir að hafa setið sem varamaður í stjórn síðan á aðalfundi bankans þann 24. mars 2011. Hún er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Þóra situr í endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar og starfskjaranefnd stjórnar.

Þóra lauk kandíðatsprófi í lögfræði við Háskóla Íslands árið 2000 og öðlaðist réttindi sem héraðsdómslögmaður árið 2002.

Þóra hefur starfað sem sérfræðingur við lagadeild Háskólans í Reykjavík í váttrygginga-, samninga- og skaðabótarétti frá 2011. Fyrir þann tíma starfaði Þóra hjá tveimur tryggingarfélögum; hjá Tryggingamiðstöðinni hf. frá 2000 til 2005 og hjá Sjóvá-Almennum tryggingum hf. frá 2005 til 2011. Þóra situr í stjórn Virk-Starfsendurhæfingarsjóðs ses., tilnefnd af Samtökum atvinnulífsins, stjórn Lögfræðingafélags Íslands og er framkvæmdastjóri Tímarits lögfræðinga. Hún er einnig formaður í úrskurðarnefnd í váttryggingamálum og formaður úrskurðanefndar sjómanna og útvegsmanna, tilnefnd af ráðherra.

Varamenn í stjórn eru:

Björg Arnardóttir, viðskiptafræðingur, Sigurbjörg Ásta Jónsdóttir, lögfræðingur og Ólafur Örn Svansson, hæstaréttarlögmaður.

Samskipti stjórnar og hluthafa

Stjórnarformaður sér um samskipti fyrir hönd stjórnar og bankans við hluthafa á milli löglega boðaðra hluthafafunda sem eru meginvettvangur upplýsingagjafar til hluthafa. Jafnframt hafa hluthafar, fyrir tilstuðlan stjórnar, komið á ársfjórðungslegum fundum þar sem bankastjóri kynnir árshlutauppgjör bankans.

Bankastjóri

Höskuldur H. Ólafsson

Höskuldur er fæddur árið 1959. Hann tók við stöðu bankastjóra Arion banka í júní 2010. Höskuldur er ekki hluthafi í bankanum og við hann hafa ekki verið gerðir kaupréttarsamningar. Höskuldur starfaði áður sem forstjóri Valitor hf. frá árinu 2006. Hann starfaði hjá Eimskip í 17 ár þar sem hann sinnti margvíslegum stjórnunarstörfum, þar á meðal stöðu aðstoðarforstjóra fyrirtækisins. Höskuldur hefur jafnframt setið í stjórnnum fjölmargra félaga og fyrirtækja hér á landi og erlendis. Höskuldur útskrifaðist með cand. oecon.-gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands árið 1987.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri bankans. Bankastjóri veitir stjórn skýrslur um rekstur og fjárhag bankans og öll mikilvæg atriði sem geta haft áhrif á rekstur og efnahag bankans. Um ábyrgð og skyldur bankastjóra er að öðru leyti vísað til VII. kafla laga um fjármálafyrirtæki, og IX. kafla laga um hlutafélög. Starfsskyldur bankastjóra og ábyrgð hans taka mið af því lagaumhverfi sem um bankann gildir á hverjum tíma og þeim reglum sem stjórn bankans kann að setja.

Upplýsingar um brot á lögum og reglum og dómssmál

Arion banka hefur ekki verið synjað um skráningu, heimild, aðild eða leyfi til þess að stunda tiltekin viðskipti eða starfsemi. Bankinn hefur ekki sætt afturköllun, ógildingu eða uppsögn skráningar, heimildar, aðildar eða leyfis.

Upplýsingar um dómssmál tengd Arion banka er að finna í skýringum með ársreikningi samstæðu bankans.

Stjórnarháttayfirlýsing þessi var yfirfarin og samþykkt af stjórn bankans á fundi hennar 24. febrúar 2016.

